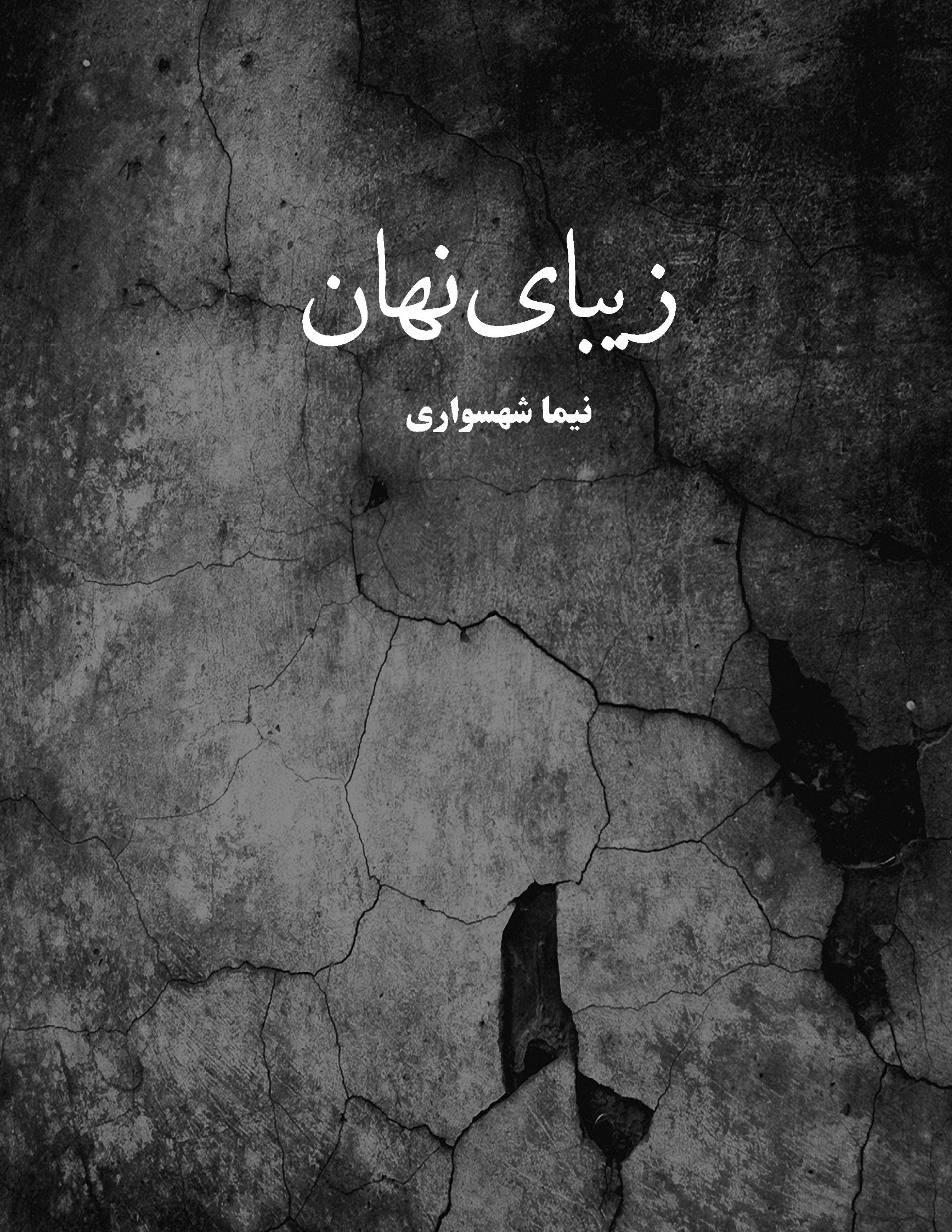

زیبای نهان

نیما شهسواری

زیبای نهان

نیما شهسواری

توضیحات کتاب

کـتــاب	زیبای نهان
مــؤلــف	نیما شهسواری
سال انتشار	۲۰۲۰/۱۳۹۹
انتشارات	وب‌سایت رسمی جهان آرمانی
این اثر به صورت رایگان و برای اطلاع‌رسانی عمومی منتشر شده است	
تمامی حقوق این اثر در انحصار مؤلف است	

فهرست

سخنی با شما

به نام آزادی یگانه منجی جانداران

بر خود وظیفه می‌دانم تا در سرآغاز کتاب‌هایم چنین نگاشته‌ای به چشم بخورد و همگان را از این درخواست باخبر سازم.

نیما شهسواری، دست به نگاشتن کتبی زد تا به‌واسطه آن برخی را به خود بخواند، قشری را به آزادگی دعوت کند، موجبات آگاهی برخی گردد و این‌چنین افکارش را نشر دهد.

بر خود، ننگ دانست تا به‌واسطه رزمش تجارتی برپا دارد و این رزم پاک را به ثروت مادی آلوده سازد.

هدف و آرمان، من از کسی پوشیده نیست و برای دانستن آن نیاز به تحقیق گسترده نباشد، زیرا که هماره سخن را ساده و روشن‌بیان داشتم و اگر کسی از آن مطلع نیست حال دگربار بازگو شود.

بپا خواستم تا برابر ظلم‌های بیکران خداوند، الله، یهوه، عیسی، انسان و یا هر نام دیگری که غایت و هدف را هماره باقدرت تلاقی داده است، فریاد برآورم و آزادی همه جانداران را فراهم‌سازم. رهایی جاودانی که دارای یک قانون است و آن احترام و آزار نرساندن به دیگر جانداران، گیاهان، حیوانات و انسان‌ها است.

بر خود ننگ می‌دانم که در راستای رسیدن به این هدف والا که همانا آزادی است قانون رهایی را نقض و باعث آزار دگر جانداران شوم.

با مدد از علم و فناوری امروزی، می‌توان راه گذشتگان را در پیش نگرفت و دگر چون گذشته برای نشر کتب از کاغذ استفاده نکرد، زیرا که این کاغذ از تن والای درختان زیبا غارت شود و موجبات مرگ این جاندار و تخریب طبیعت را حادث گردد.

من خود هیچ‌گاه نگاشته‌هایم را بر کاغذ، جان درخت نشر ندادم و تنها خواسته‌ام از ناشران کتب نشر ندادن این نگاشته‌ها بر کاغذ است. حال چه از روی سودجویی و چه برای ترویج و اطلاع‌رسانی.

امروز می‌توان با بهره‌گیری از فناوری در برابر مرگ و تخریب درختان این جانداران والا ایستادگی کرد، پس اگر شما خود را مبلغ افکار آزادگی می‌دانید که بی‌شک بی‌مدد از این نگاشته نیز هیچ‌گاه به قتل طبیعت دست نخواهید زد. اگر هم تنها هدفتان سودجویی است و بر این پیشه پا فشارید بی‌بهره از کشتار و قتل‌عام درختان می‌توانید از فناوری بهره گیرید تا کردارتان از دید من و دیگر آزاد اندیشان به‌حق و قابل‌تکریم گردد.

به امید آزادی و رهایی همه جانداران

مرتد

آمــــده در خانـــه‌ای زاد و بـــه ایـــن تصـــویرها

زاده گشـــتا در دل شـــب نالـــه‌هـــا شـــب‌گیرهـــا

او مســـلمان زاده بـــود و بـــر تشـــیع خانـــه‌دار

یــک بــه یــک مســلم همــه شــیعه همــه جــان خــانوار

بـــــر دلـــــش خواندنـــــد از روز ازل تکبیرهـــــا

آن اذان لالای گوشــــش بــــود از شــــب‌گیرهــــا

خانــه‌ای بــودا بــه دل مســجد بگــو خانــه خــدا

حــرف آنـــان هـــر چـــه بـــود از قلـــب اســـلامیرها

ایـن شـب قـدر اسـت و حـالا کـوفتن بـر سـر خـدا

ایـــن تـــلاوت قلـــب قـــرآن و بـــر آن زنجیرهـــا

عاشـــقان عاشـــور از عاشـــوریان تـــا کـــربلا

یــک بــه یــک بــر ســر بــه صــورت کــوفتن زنجیرهــا

آورد بیـــرون بـــه خنجـــر او زنـــد تصـــویرها

صـــورتش غـــرق بـــه خـــون و نالـــه از شـــب‌گیرهـــا

فطـــر و عیـــد خـــم و بعثـــت از نیـــام شمشـــیرها

ایـــن بـــرون عیـــد همـــه نـــالان و ایـــن شـــب‌گیرهـــا

بر دل قربان و او دارد به قربان شیرها

اشتران و گاوها از خشم این شب‌گیرها

آتش و خون آید از این جشن آنان دل‌خوش است

خون و آن دریای خون از قلب اینان برکش است

هر چه در دنیا برای این نفرها زور بود

خاندانی کز دل اسلام و اینسان کور بود

زاده گشتا او که دنیایش همه از دور بود

او نیایش را مسلمان دیده و مجبور بود

حال کز سنش به بالا می‌رود از دیرها

او دگر بالغ شده در کام این شب‌گیرها

او همــه دنیــای خــود را در دل ایــن دیــن بدیــد
از نیـــا آورده بیـــرون خنجـــر و ذهـــنش دریـــد

صـــبح و شـــامش از دعـــا از آن نیـــایش بارگـــاه
او نمـــــاز جعفـــــر طیـــــار خوانـــــد خانقـــــاه

مـــی‌درد جـــان و بـــه زنجیـــر آورد خـــون در گلـــو
او همـــه ایهـــام اینـــان رهســـپارا مـــو بـــه مـــو

روزه‌اش یـــک روز حتـــی در قضـــا انکـــار گشـــت
او جهـــان خـــویش را بـــر پـــای یـــزدان خـــار گشـــت

هـــر نفـــس قـــرآن تـــلاوت مـــی‌کنـــد او عشـــق را
در وجـــود آن خـــدا بینـــد همـــه تـــن ذکـــر را

او شـده حـافظ بـه قـرآن و همـه آن از بـر اسـت

او تـلاوت خـوش صـدا دارد بـه دنیـا او کـر اسـت

او بـه تسـلیم خـدا در کـار خـود او محشـر اسـت

تـرس یـزدان دارد و پرهیـز او عاشـق‌تـر اسـت

گر کسی مست و خراب و قطره‌ای می خورده شاه

او بـه غسـل تـن بـرد زشـتی و ایـن انجـاس را

هـم کلامـی بـا همـه بـی‌دیـن جهـانش کـار نیسـت

گـر بـه صـحبت آیـد او توبـه بـه پیشـش کـار چیسـت

از خـدا مـی‌ترسـد و بـر دیـن آن پابنـد پـا

هـر جهـان را در دل شـاه و خـدا خـواه اسـت خـواه

او از ایــن دیــن و خــدا و ایــن نیابــت عاشــقی

شـــاد و دل‌شـــاد اســـت از دنیـــای در آزادگـــی

این‌چنین عمـرش همـه در پـیش و در ایـن بـین بـرد

تـــا بـــدانجا او رســـید و ذره‌ای از عشـــق مـــرد

خواند او آن صـد کتـاب از فقـه و آن صـد شـاهراه

از خـــدایان علـــم و از دیـــن و از ایـــن بیمارهـــا

در دل سطری چنین خواند و بـه لـرزه پـیش خوانـد

او از ایــن جــور و فســاد و ایــن‌چنــین در خــویش رانــد

گفته گر بر طفل برآن کودکی پیش است رو اسـت

گـر تـو خـواهی شـهوتی رانـی بـدان ایـن هـیچ رو اسـت

مـی‌تـوانی مـالش تـن را بـه خـود مهمـان کنـی

او بمـــالی و بـــه مـــالش جـــان آن بـــاران کنـــی

گر دخـول از تـو نباشـد ایـن دگـر آن جـرم نیسـت

تـــا تـــوانی او بمـــالان و زِ خـــود حیـــران کنـــی

این‌چنین طفلی که بر خود دارد او یکسال سال پیش

تـــا تـــوانی شـــهوتت را بـــر دلـــش مهمـــان کنـــی

او بمـــالانی و بـــا ایـــن شـــهوتت خـــاموش تـــا

بـــر دل کـــودک بـــه آن کوچـــک‌تـــن آن بـــاران کنـــی

ایـــن بخوانـــد و هـــاج در کـــار خـــدا او واج مانـــد

بـــر خداونـــدی خـــدا ایـــن تحفـــه را نـــالان کنـــی

در دلـش لرزیـد و بـار دیگـر او ایـن را بخوانـد

هـاج و واج و مسـت و مـدهوش و جهـان را آن کنـی

آن جهان در پیش و در رویش به رو آن جانِ کوش

ایـن چـه متنـی از خـدا یـاران او اذعـان کنـی

وا دریغـا از چنـین متنـی کـه دارد مسـت هـوش

ایـن چـه آوازی کـه از شـر خـدا آسـان کنـی

حـال دیگـر دل پـر از صـدها سـؤال و کـار بـود

بایـد ایـن تحقیـق را بـر خویشـتن مهمـان کنـی

او خـودش را دیـد از هیچـی ندانسـت اسـت او

او کـه قـرآن را بـه زَعـم آن عـرب آسـان کنـی

بایـــد از نـــو خواســـتن از بـــار دیگـــر کاشـــتن

بایـــد آن گفتـــار یـــزدان را بـــه خـــود اذعـــان کنـــی

او گرفتـــه دســـت قـــرآن و بـــه حـــالا بـــازخوان

لـــــیکن اینبـــــار او زبـــــان خـــــویش دارد پـــــیش ران

از دل قـــرآن بـــه تـــورات و بگـــو خواننـــد بـــاز

او دوبـــاره خوانـــد انجیـــل و زنـــد ایـــن بـــاز ســـاز

بـار دیگـر خوانـد و صـد بـار دگـر او خوانـدش

از دل و اعمـــاق قـــرآن ایـــن چـــرا ظلـــم آمـــدش

آیـــد و خوانـــد بـــه تکـــرار از همـــه تزویرهـــا

او بـــه تـــاریخ جهـــان آگـــه از آن شـــب گیرهـــا

بـــــار دیگـــــر دور دارد ســـــیره‌ای از انبیـــــا

آن چنـــــین دور از زمـــــانی و از آن افســـــانه‌هـــــا

از دل آن‌هـــــا حـــــدیث و از دل گفتارهـــــا

او بخوانـــــد ظلـــــم یـــــزدان از دل شـــــب کورهـــــا

کل دنیـایش همـه در خوانـدن و بـر خوانـدن است

او خــدا را زیــر و رو بــر دیــن خــود او مانــدن اســت

گــر بخواهــد بــر خــدا بــر دیــن او پابنــد بــود

او از ایـــن گفتـــار ظلـــم آن خـــدا در مانـــدن اســـت

این چـه دینـی و چـه آیینـی و ایـن دد زور کیسـت

ایــن خــدا زشــتی و ظــالم پــس بگــو آن نــور چیســت

ایــن‌چنــین قــانون آنــان پــس چــرا در زور بــود

دســـت را از تـــن جـــدا ایـــن یـــاوه‌ی بـــدزور کیســـت

چشـــــم را آورده بیــــرون و یکـــــی از پـــــای را

ســـر بریـــد و حـــال در دنیـــای اینـــان کـــور کیســـت

هـــر کـــلام ایـــن خـــدا در راه ظلـــم و پـــس چـــرا

لابـــه مـــی‌گویـــد کـــه ایـــن حقانیـــت آن نـــور کیســـت

ایــن چــرا گویــد کــه از مــن تــرس بایــد تــرس را

گســـترش دارد کـــه ایـــن دیـــوانگی‌هـــا جـــور نیســـت

آن حـــدیث زشـــتی از هـــر کـــار دارد او ســـخن

ایـــن چـــه اولا ولـــی و ایـــن همـــه رنجـــور چیســـت

از بــرای شــهوت و از کــام عشــرت گفــتن آن

ایـــن خـــدا دیوانـــه و دیـــوانگی را نـــور کیســـت

وای مـــا را نیســـت یـــارای شـــنیدن وای وای

ایـن چـرا ایـن‌گونـه بیمـار اسـت ایـن دد زور کیسـت

هـــر کجـــا را خـــوانی از آن هـــیچ دارد در فـــرا

کــز پــی ظلــم و بــه ظلــم دیگــر و آن کــور کیســت

تـــا نبینـــد ایـــن کـــلام زشـــتی و ظلـــم خـــدا

هــر کــه خوانــد از پــس فــردای خــود مجبــور نیســت

هــر چــه از دنیــا و از دیــن خــدا مخــدوش بــود

یــک بــه یــک را خوانــد و بــر دیــن خــدا او گریــه بــود

او دگــر دنیــای خــود را دور از ایــن بیمــار دیــد

او خـــودش را از خـــدا دیـــنش چنـــین بیـــزار زیـــد

او بـــه دنیـــای خـــودش تنهـــا رهـــا آزاد دیـــد

هـــر چـــه از نـــام خـــدا دیـــن و نهـــا را خـــار دیـــد

از دل از دنیـــــای بیمـــــار خـــــدا او دور بـــــود

لیـــک در دنیـــا همـــو مســـلم بـــدین مجبـــور بـــود

بـا همـه جـانش همـه دنیـای یـزدان تـرک کـرد

بـــا هـــمآغوشـــیِ آزادی جهـــان را فـــتح کـــرد

او دلاور دور از تـــــرس خـــــدا از قصـــــه‌هـــــا

او جهـــان خویشـــتن را پـــای اشـــجر بـــرگ کـــرد

او دگـــــر تنهـــا و در تنهـــاییاش دور از خـــدا

او دگـــــر بیـــــزار از ظلـــم خــــدا افســـانه‌هـــا

او کـه بـی‌بـاور خـدا بـر دیـن او کـافر نشسـت

او بـه شمشـیر خـودش مشـغل و آهنگـر شـد اسـت

حـــال دیگـــر او جهـــان خویشـــتن آزاد بـــود

از همــــه ظلـــم خــــدایان جهـــان بیـــزار بـــود

لیـك ایـن را بـر دلـش کـارد جهـانش دور بـود

بـــر دل دیگـــر مســـلمان‌هـــا مثـــالی جـــور بـــود

مـــی‌گـــذر هـــر ســـال از ســـال دگـــر در دورهـــا

او کـــه خوانـــد پـــیش‌تـــر از ظلـــم و از آن شـــاه‌هـــا

او پـر از نفـرت از ایـن داور خـدا دیـوانگی اسـت
ایــن‌چنــین دنیــا گــذر دارد و ایــن زنــدارگی اســت

روز آمــد کــز دلــش او را بــه آن بیــدار کــرد
داد بیــــداد و بگــــو بیــــدادگاهش کــــار کــــرد

او کــه شــاهد بــود بــر آن قتــل و بــر آن زورهــا
مــــرد قاتــــل مــــی‌کشــــد زن را در ایــــن کشــــتارگاه

بینــد و او را بــدین دیــدن در ایــن بیــدادگاه
آیــــد از او بــــر شــــهادت جامــــه‌ای را کارگــــاه

مــردک دیوانــه‌ای زن را بدینســان کشــت تــا
از چکیــــدن خــــون آن عاشــــق شــــود در بارگــــاه

مـی‌کشـد آن را و از خـونش بخـور ای درد خـواه

بـر چنـین کشـتن بگـو شـاد اسـت و ایـن در شـاهراه

مرتـد او را دیـده و از کـار او آگـه شـدا

ایـن‌چنـین بیـدادگاه آمـد بـدین میعادگـاه

حـال بایـد بینـد آن دیـوانگی‌هـا از خـدا

تـا شـهادت از دلـش آیـد بـر ایـن بیـدادگاه

شـرح ایـن کشـتن از آن دیـوانگی‌هـا اسـت شـاه

مـی‌کشـد بـا خـون و در خـونش شـود او شـاه راه

حکـم او مـرگ اسـت و کشـتار نفـس بـر شـاهراه

هـر کسـی کشـت و بکـش خـون را بـه خـون او شـاد راه

هــر نفــس را مــی‌بــرد تــا هــیچ در انظــار نیســت

حکــم هــر قتلــی همــه مــرگ و بگــو ایــن شــاه کیســت

گر چنـین عقلـی جهـانش بـود اینـان کـوری است

او همـــه پرســـش بـــه خاموشـــی کشـــاند زوری اســـت

این‌چنین حکمی نبودا کـم کـه ایشـان هـار کیست

او بـــه تبعـــیض نفـــس‌هـــا در جهـــان انکـــار نیســـت

او به نزدش هر نفر زن نصف و این مـرد اسـت شـاه

آن خــدا مــرد اســت و دنیــایش همــه مــرد اســت خــواه

هـــیچ انکـــاری نـــدارد کـــز زنـــان بیـــزار بـــود

حـــق زن نصـــف و همـــه دنیـــای او نصـــفار بـــود

حـال حکـم آن تنـی زن کشـته را ایـن اسـت حـال
نصــف ارشــش را بــده آن گــه قصــاص از هــیچ بــال

گــر تــو خــواهی انتقامــت را بگیــری نیســت راه
او بـــه نصـــف مـــرد دارد ارزش و او کیســـت شـــاه

بایــد آن نصــف غرامــت را دهــی آســان کنــی
نصـــف ارش و دیـــه را بـــر خانـــدان مهمـــان کنـــی

او تــو را کشــته ولــیکن ارزشــا ایــن اســت شــاه
او دو تــا بــر تــو بیــرزد ایــن‌چنــین حکــم اســت خــواه

ایــن شــنیده مــرد آن مرتــد کــه از یــزدان بریــد
حـــال بایـــد او قســـم دارد بـــه قـــرآن‌هـــا پلیـــد

آورد بـــر پـــیش رویـــش آن کـــلام از آن خـــدا

آن کــه قــرآن را بــه کنکاشــا بخوانــده دســت شــاه

حـــــال روز امتحــــــان و روز در بیــــــدادگاه

مرتــد ایــن را دیــده و بــر فعــل خــود راه اســت مــاه

ایــن همــه بیــداد از بهــر خــدا دیوانــه چیســت

ایـن چـه آیینـی کـه راهـش ایـن همـه دیـوانگی اسـت

ایــن جــواب مــرگ را بــا مــرگ مــی‌دانــد چــرا

آخــر ایــن کشــتار آن تــن در جهــان آزاده کیســت

ایــن همــه بیــداد و تبعــیض از بــرای چیســت شــاه

آن زن و بــر نصــف مــردان اینچنــین آوازه چیســت

ایــن همــه گفتــار از جهــد و جهــاد و خــون چــرا

ایــن بریــدن پــا و دســت راســت ایــن دیــوانگی اســت

نــا چــرا بــا تــرس بایــد بــر خــدا باشــیم آه

ایــن چــه دینــی کــه وراثــت نقــل آن بیگانــه چیســت

مــا چــرا بایــد بــه تحقیــق و بــه خوانــدن نهــی بــاد

آن خــدا مســت و بــه اوهــام و چنــین دیــوانگی اســت

مــن بــر ایــن دیــوانگی‌هــای خــدایان کــافرم

مــا بــرون از ایــن همــه دیــن و بگــو آزاده کیســت

بــر چنــین مکــر و دروغ و بــر چنــین آیــات ظلــم

مــن نــدارم هــیچ پیمــان و قســم دیــوانگی اســت

اینچنـــــین بیـــــداد حــــالا داد آن را دادگـــــاه

آمـــده در پـــیش قاضـــی و جهـــان دیـــوانگی اســـت

حکـــــم در چشـــمان او دارد پریشـــان دادگـــاه

داد آن بیـــــداد از فریــــاد ایــــن دیــــوانگی اســـــت

قتـل نفـس و کشـتنش در کـام اینـان شـاه خـواه

آن دگـر مرتـد نباشـد جـام جـم ایـن سـادگی اسـت

هـــر نفـــر مرتـــد بـــه دور از دیـــن و بـــاور از خـــدا

یک به یک حکمش بـه قتـل و مـردنش را بـا تـو چیسـت

او بـــه میـــدان آمـــده زنجیـــر بـــر پـــایش خـــدا

هــــر نفـــر زنجیـــر در پـــا و دریـــدن چـــاره چیســـت

بُــرده بــر آن جوخــه دار و آن طنــاب از پــیش رو

مــرده بــادا هــر کــه فریــادی از آن آزادگــی اســت

زیــر لــب او مــی‌تــراود چامــه‌ای را پــیش خــوان

حــرف او حــرف همــه عاشــق همــه دلــدادگی اســت

عاشــقان بایــد کــه ایــن جــام جهــان تغییــر داد

ایــن همــه فریــاد، فریــادی از آن آزادگــی اســت

بُشلا

به دنیا آمده در خاندانی
شریف و تن اصیل و جاودانی

به دنیا آمده در خاک تبریز
همه جان‌ها به ایران بود لبریز

شده او گل به باغ و تاک ایران
شریفان زاده و فریاد پیران

به خانه آن پدر بین را که آرام
همه جانش فدای خاک ایران

به هم‌نوع خودش او در تلاش است
برای زیستن بر او علاج است

همه جانش برای مردم ایران
فقیران و دلیران و تو شیران

زِ جانش او گذر تا خاک پاک است
همه قدرت در آن را اشتراک است

همه آن تن شریف و مرد بینند
به مشکل آن مدد دستان بگیرند

زِ مادر او بدارد زن رهایی
برای خویشتن بر جان باقی

مـــدد دارد بـــه هـــر تـــن ناامیـــدی امیـــدش گشـــته شـــادی بـــر نصـــیبی

بـــه خانـــه خانـــدانش غـــرق پـــاکی همـــه مـــردم بگفتـــا شـــرح بـــاقی

بـــه دنیـــا آمـــده در خـــاک روییـــد شـــد او بشـــلا همـــه خـــواهش بـــه امیـــد

زمـــــان بـــــودنش در نوجـــــوانی بـــــه دل آن ســـــالیان و آن تبـــــاهی

قجـــر آن مفـــت‌خـــواران خـــاک ایـــران بـــــه یغمـــــا داده و بیـــــداد ایـــــران

همـــه خـــاک و ســـرا بـــر اجنبـــان داد بـــه زنبـــاریِ خـــود ایـــران نشـــان داد

نـــه حکمـــت دارد و عصـــمت نـــه ایمـــان بـــه زشـــتی و بـــه فقـــر و خـــاک دیـــوان

همـــه قـــدرت بدســـت شـــاه بیـــداد نفـــس‌هـــا بـــر حـــذر از مکـــر ایـــن شـــاه

همـــه دنیـــای آنـــان مســـتی و خـــاک همـــه خـــاک و نفـــس‌هـــا بـــرده بـــر بـــاد

بگـــو مشـــتی کـــه شـــاه و پادشـــاه اســـت و مشـــتی کـــز نفـــس هـــم بـــی‌نصـــاب اســـت

همـــه مـــردم بـــه قعـــر جهـــل و بیـــداد نـــدارد حـــق و شـــاه از ایـــن جهـــان شـــاد

همـــه ایـــران مـــا در قهقـــرا اســـت بـــه دوران قـــدیم او را بـــه راه اســـت

و شـــاهی کـــز حـــرم دارد ســـراها بـــه بـــازی مـــی‌دهـــد ایـــران و هـــر جـــاه

در آن روزی کـــه بشـــلا را جـــوان اســـت بـــه دیـــدار چنـــین ایرانمـــان اســـت

نفـــس قلـــبش همـــه رنجـــور ایـــن خـــاک ببینـــد مـــردم و آن مشـــت ناپـــاک

پـــدر گویـــد بـــرو دور از وطـــن بـــاش بـــرو بـــر خـــاک اجنـــب درس خـــوان بـــاش

بـــــرو تـــــا درس آنـــــان را بگیـــــری　　وطـــــن برگـــــردی و بـــــر آن بمیـــــری
همـــــه جانـــــت فـــــدای خـــــاک ایـــــران　　ســـــزای مـــــا از ایـــــن دیـــــوان بگیـــــری
برفتـــــا دور در آن خـــــاک و بســـــتان　　بـــــر آن مهـــــد رهـــــایی بـــــاده مســـــتان
برفتـــــا دیـــــد اینجـــــا نیســـــت آنجـــــا　　چـه قـدر اینـان بـه پـیش و مـا بـه پـس راه
چـــــه قـــــدر والا نشســـــته مردمـــــانش　　چـــــه قـــــدر دور از تحجـــــر خانـــــدانش
بـه شـاهی مـی‌دهـد آن شـرط تـا آن　　بـــــه اذن مردمـــــان خورشـــــید تابـــــان
همـه مـردم بـه خوانـدن راهـدار اسـت　　بـــرای خوانـــدنش دولـــت بـــه کـــار اســـت
بـر او مـی‌دارد آن حـق مـی‌دهـد جـان　　کـه هـر کـس غـرق دنیـا و بـه کـار است
دگـــر آن دیـــن نباشـــد بـــر تـــو اجبـــار　　نیامـــــد شـــــاه و یزدانـــــی بـــــه تکـــــرار
قضـــا قـــانون آن از مردمـــان اســـت　　بـــرای خویشـــتن خـــود در عیـــان اســـت
بخوانـد تـا بدانـد ایـن جهـان چیسـت　　نـــه از گفتـــار دیگـــر بـــر عیـــان اســـت
بدیـدا ایـن جهـان از عـزم آن‌هـا اسـت　　چنـین کرسـی نشـاندن جـان آن‌هـا اسـت
بـر ایـن اشـجر اگـر اینسـان بـه افـرا است　　بـه خـون پـاکیِ ایـن مـردم اینجـا اسـت
بیامـــــد در دل خـــــاکش بـــــر ایـــــران　　بگفتـــــا از نظرهـــــا از تـــــو ایمـــــان
بگفتـا ایـن رهـایی حـق مـا اسـت　　همـه ظلـم جهـان بـر خـاک پـا اسـت
بگفتـــــا بایـــــد عزمـــــی و بـــــه فریـــــاد　　زِ خـــــاک پاکمـــــان را کـــــرده دلشـــــاد

بـــدور آن تـــرس آن دیـــوانگی‌هـــا بـــرای فجـــر دور آن اختگـــی‌هـــا
بشـــور و بـــا دل و فریـــاد آن گفـــت رهـــایی حـــق مـــا باشـــد بـــه ایـــران
بیـــا در خـــاک در قلـــب هـــم ایـــران بیـــا بـــا دســـت هـــم آزاد ایمـــان
بیـــا ایـــن خـــاک را بـــار دگـــر ســـاز بـــه جـــان مـــن تـــو ایـــن خـــاک دلیـــران
مثـــال او دگـــر در خـــاک بســـیار جوانـــانی کـــه آمـــد خـــاک بـــر یـــار
بیامـــــد آن هـــــزار فریـــــاد ایـــــران بـــه بیـــداری کنـــد ایـــن خـــاک ایمـــان
بـــه میـــدان آمـــده مـــردم در ایـــن خـــاک بـــه بیـــداری دلیـــران و بـــه دل پـــاک
بیامـــــد داد و زن فریـــــاد ایـــــران کـــه آزادی همـــه حـــق تـــو ایمـــان
بـــه قـــدرت بایـــد آن شـــرطی بنـــا کـــرد زِ مـــردم بایـــد آن مجلـــس بنـــا کـــرد
کـــه در بـــین همـــان مـــردم زِ ایـــران رهـــایی را بـــه ایـــن شـــرطش بـــه پـــا کـــرد
همـــه مـــردم همـــه آزادگـــان راه بـــه قلـــب و در دل میـــدان و افـــرا
بیامـــد مشـــت را آنـــان هـــوا کـــرد زِ بیـــداری خـــود ایـــن را بنـــا کـــرد
بگـــو بشـــلا بـــه قلـــب مردمـــان تـــا رهـــایی را بـــرای خـــود بـــه پـــا کـــرد
بـــه میـــدان جمعـــی از بربـــر اجانـــب بـــه تیـــر و خنجـــر و کشـــتن حقـــایق
بیامـــد تـــا نفـــس را از جهـــان بـــرد بـــه کشـــتن مـــردم و آزادگـــی خـــورد
بیامـــد تـــا بـــه زور مشـــت دیـــوان کنـــد ایـــران مـــا را بســـت ویـــران

ولــــیکن مردمـــــی کـــــز رادمــــردی | بــــه میــــدان بــــود تــــا جــــان پــــایمردی
نــــه دور افتــــاده نــــه بــــا تــــرس ایــــران | همــــه مــــردم پــــر از شــــور و بــــه ایمــــان
بــــه میــــدان آمــــده آن تــــرک مغــــرور | کــــه دیــــوان را کنــــد دور و بــــه مجبــــور
ســــتاند حــــق خــــود را از تــــو ایــــران | بــــر آن آزادگــــی‌هــــا بــــر تــــو ایمــــان
همــــه شــــور و همــــه فریــــاد و میــــدان | بــــه امیــــد رهــــایی بــــر دل ایمــــان
رهــــا دارد زمــــین و خــــاک از آن | زِ دیــــوان و پلیــــدان و اســــیران
همــــه بــــا هــــم یکــــی یکــــدل بــــه فریــــاد | رهــــایی را کنــــد آن نغمــــه از داد
بــــه میــــدان‌هــــا و در شــــور رهــــایی | نتانــــد او بریــــدن آن تبــــاهی
کــــه مــــردان و زنــــان یکــــدل بــــه یــــک راه | بــــه شــــرط آن شــــود شــــاه از دل مــــا
چــــه ســــختی‌هــــا و دردان را کــــه دیدنــــد | بــــر ایمــــان و رهــــایی پــــر کشــــیدن
نشــــد بــــا هــــیچ زوری و بــــه تیغــــی | کنــــد ایــــران مــــا را ناامیــــدی
همــــه بــــا هــــم بــــه پیــــروزی و در راه | زمــــین آورده دیــــوان و همــــان شــــاه
بــــه فخــــر مردمــــان او ســــر بــــه راه اســــت | رهــــایی بــــر دل انســــان مــــاه اســــت
شــــده ایــــن خــــاک از عــــزم نفــــس‌هــــا | رهــــا تــــن‌هــــا رهــــا از عــــدل و داد اســــت
بگــــو بشــــلا کــــه بــــا هــــم بــــا نفــــس راه | بــــه خــــاک ایــــران بــــا فریــــاد افــــرا
بــــه بیــــداریِ مــــردم کــــوش‌هــــا کــــرد | بــــرای بســــط آزادی چــــه هــــا کــــرد

زِ خود بگذشت حالا خاک ایران   از او خواهد رهایی را به ایمان

همان تن کز علوم علم دیوان   شده پر بال از مهر و به ایمان

شد او فریادرس شد او وکیلان   به مجلس ملی و بر خاک ایران

به میدان آمده در پیش راه است   همو فریاد را او بر پناه است

به فریاد همه مظلوم ایران   بگو آن دادرس بر دیو و آه است

به قانون آورد حق اسیران   زِ بندار او برون دارد دلیران

هر آن‌کس در دل دیوانگان است   به زندان و به زشتی در فغان است

برون دارد همو را اینچنین راد   که جان و دل بر آن آزادگان است

به قانون می‌دهد او رأی تا ماه   نبیند اینچنین مردم نهان است

همه جانش در این بیداد درگاه   که آزادی به کام عاشقان است

چرا اینسان نشیند وای فریاد   که دخت ما به درد و در فغان است

بیا این جامه را برکن که بیداد   شده رکن جهان و شاه خان است

همه جانش برای بسط از داد   که ایران را به آزادی رهان است

شد او حامیِ ملت از نسان داد   که شاه این زمین از او فغان است

چه بسیاری از این آزادگان راد   که با فریاد خود ایران رهان است

که با فریاد خود ایران رهان است   همه شاهان ایران را فغان است

از آنـــان بـــر دل و خشـــم و بـــه فریـــاد — کـه شـاه خـاک بـر تـرس و نهـان اسـت
نتانـــد ایـــن گـــرفتن نغمـــه فریـــاد — بـــه کشـــتار همـــه آزادگـــان اســـت
زِ اجنـــب دارد او اینســـان مـــدد تـــا — کـه مجلـس را بـرد بـر کـام خـان اسـت
بیـــاورده بـــه ســـیلی از اجانـــب — همـه مجلـس بـه خـون و در فغـان اسـت
بـــه آتـــش او کشـــیده راه از داد — بـر ایـن همکـاری اجنـب کـه خـان اسـت
بـه خـود مـی‌بالـد از دیـوانگی شـاه — کـه بـا کشـتار انسـان شاهشـان اسـت
همـه خـاکش تـو ایـران خشـم آن شـاه — بـه خـاک و خـون کشـد شـاهی کـه بـدخواه
بـه دسـت اجنبـان یـاری از آن خـان — همـه ایـران بـه اسـتبداد دیـوان
و بشـلا مـی‌کنـد رخـتش بـه ایمـان — همـه جـانش فـدای خـاک ایـران
بـه خـاک مـادری آیـد دلیـران — همـه ترکـان مـا شـیران ایـران
رود بـر خـاک پـاکش پـایمردی — بـه تبریـز رهـا خـاک دلیـران
همـه اجنـب زِ خـاک مـا بـرون بـاد — بـه فریـاد همـه غـران شـیران
نـدارد ترسـی او در راه ایـن خـاک — همـه بـا هـم همـه یکـدل و دلپـاک
همـه جـان در کـف و بـر خـاک ایـران — رهـایی برکنـد از کـام دیـوان
بـه میـدان و بـه جنـگ و شـور مـردی — بـه فریـاد همـه خـاک دلیـران
بـه تیـر و تـرکش دیوانگـان شـاه — همـه جـان‌هـا کنـد آزاد ایـران

و بشــلا یــار مــا در ایــن ســرا شــاد
از ایــــن همبســــتگی فریـــاد شـــیران

بــه میــدان و بــه جنــگ شــاد و در راه
کــــه ایــــران را کنــــد آزاد دیـــوان

همــه اجنــب بــه قــدرت پــیش در پــا
بـــه دســـت خـــاری شـــیران اســـیران

بــه فریــاد و بــه عــزم اینچنــین مــاه
بگــــو آزاد باشــــد خــــاک ایــــران

بیامــــد تیــــر خنجــــر قلــــب بشــــلا
شــــکافد جــــان آن مســــتان دیــــوان

زمــــین افتــــاده و در دور آن مــــاه
بــه جمــع آمــد همــه شــیران ایــران

دلیــــران ترکبانــــان تــــرک خوانــــان
همــــه یکــــدل دفــــاع از خــــاک ایــــران

بــه زیــر لــب کنــد نجــوا بــه فریــاد
همــــه بشــــلای مــــا آن مــــرد دلشــــاد

رهــــایی جــــان مــــا جــــان دلیــــران
کنــــد آزاد ایــــن خــــاک از تــــو ایــــران

نفــس تــا باشــد آن در راه حــق اســت
بــه بــی‌بــاکی و آن در راه فخــر اســت

اگــــر مــــردم نبــــودم راه مــــن راد
کــــه دنیــــا را کنــــد آزاد شــــیران

ببســــتا چشــــم لبخنــــدش بــــه دنیــــا
بگــــو ایــــن جاودانــــه راه ایــــران

برکوه

در کـــــلاس درس آمـــــد آن معلـــــم پیشـــــبان

تــا کــه درســی بــر تــو آمــوزد بــه ایشــان پیشــخوان

بچــه‌هــا امــروز درس مــا زِ مــا دور اســت جــان

از زمـــــــان دور از آن بربریـــــــــت پســـــــت خـــــــوان

در زمــان مــا دگــر ایــن کارهــا آن کــار نیســت

بـــــرده‌داری در چنــــین دوران مــــا آن کــــار نیســــت

ایـــن نشـــان بربریـــت باشـــد از تـــاریخ خـــوان

لطــف انســـان آن دگـــر هـــیچ و بـــر آن تکبیـــر جـــان

در زمـانهـایی کـه دور اسـت از جهـان و جـان مـا

بردگـــــانی بـــــوده و اربـــــابهـــــایی کـــــاروان

آن نسـان آن روز هـر کـس قـدرتی را راه داشـت

از بـــــرای خویشـــــتن او بردگـــــانی جـــــاه داشـــــت

او بــه قــدرت شــاه و اربــاب و خــدای زور بــود

بـــــر دل رحـــــم و مـــــروت او نســـــان کـــــور بـــــود

هــر کســی را از فقیــران او گرفــت و شــاه گشــت

بــر جهــانش او شــده صــاحب جهــانش تــار گشــت

او دگــر صــاحب بــه جــانش او دگــر اربــاب بــود

اینچنـــین رعیـــت بـــه پـــایش بـــرده‌ای در کـــار بـــود

بـــر تـــن آن مـــی‌زنـــد داغـــی و او را داغ کـــرد

از دل ایـــــن او نشـــــان و او نســـــان را خـــــار کـــــرد

او دگـــر شـــاه و خـــدا و او دگـــر اربـــاب بـــود

صـــــاحب جـــــان همـــــو او آن خـــــدا قهـــــار بـــــود

بــر تــنش داغــی زنــد مــی‌ســوزد او در زیــر شــاه

دم نتانـــــد بـــــر زنـــــد زیـــــرا خـــــدا قهـــــار بـــــود

او کــه شــد بــرده در ایــن دیــوانگی‌هــای جهــان

هـــیچ مـــزدی از پـــی کـــار خـــودش نتوانـــد آن

او بــر آن اربــاب خــود مهــری زِ بــازی زور بــود
هـــیچ مـــزدی را نتانـــد گیـــرد او مجبـــور بـــود

بــر چنــین حــدی نتانــد گیــرد او مــزدش خــدا
تــا کــه خــود را ســیر کــرد و یــار و طفلــش را چــرا

او بـه سـختی در پـی کـار و بـه سـختی گیـر بـود
صـــبح و شـــامش را همـــه درگیـــر ایـــن شـــبگیر بـــود

او تـــوان رفـــتن و دســـت و زِ پـــا زنجیـــر بـــود
او بـــه کـــام اینچنـــین اربـــاب خـــود درگیـــر بـــود

هـر چـه مـی‌خواهـد زنـد او را و ایـن تـدبیر بـود
بـــر شـــماتت بـــر حقـــارت پـــای و دل زنجیـــر بـــود

حق بودن را نداری حق زندارش ربود

او فقط در کار و در کار خودش درگیر بود

بر دل و جانش شده صاحب بر او بر زندگی

حال می‌تاند بدارد دست دیگر زیر بود

بر دل این زشتی و او همچنان تحقیر بود

بردگانی در جهان برتر از این تکبیر بود

شاه او ارباب او آن دد صفت شبگیر بود

این قضا قانون دنیای و جهان دیر بود

اینچنین گفتا و بر آن کودکان نجوای کرد

درس امروز شما درس همه تحقیر بود

حـال بایـد خانـه بـر ایـن درس‌هـایم فکـر کـرد

از دل آن زشـــتی و انشـــای مـــا را ذکـــر کـــرد

بایــد از آن دوره و آن دورهــا مطلــب نوشــت

شــرح یــک تــن بــرده را انشــا و از آن در شــگفت

از دل ایـن جمـع یـک تـن کـودکی مغـرور بـود

او شـــنید و حـــال بـــر انشـــای آن مجبـــور بـــود

رهگشــا بــر قلــب خانــه او زِ دنیــا دور بــود

او بــه فکــر و فکــر در جــان و جهــانش نــور بــود

حـال آمـد کاغـذی بگرفـت و بـر آن ایـن نوشـت

بــردهداری در دل و جــان جهــان از ایــن شــگرف

بردگـــان در کـــام دنیـــای و جهـــان دور بـــود

قصـــــه‌ی جـــان و جهـــانی از جهـــان زور بـــود

مرد پرکاری پـر از صـدها تـلاش و کوشـش اسـت

او کــه برهــان جهــان و او کــه بــر مــا دلخــوش اســت

او کـــه دنیـــایش همـــه دنیـــای زیبـــایی مـــا

او زِ دنیـــا شـــاد، شـــادی از مـــن و مـــا دلگشـــا

او همـــه پیکـــار و دنیـــایش در ایـــن بیـــدار جـــاه

در پـــی آرامـــیِ مـــا و بگـــو او اســـت مـــاه

از دل آن ســـالیان دور حـــالا در جهـــان

او زِ بگذشـــت زمـــان باشـــد بـــه مـــا دنیایمـــان

هـر چـه از آن بـر نوشـتن هـیچ آن پوشـالی اسـت

درس انشــای مــن امــروز ایــن جهــان خــالی اســت

در دل خلوت نشست و او همـو یـک جـان نوشـت

شــــرح حــــال بــــردهای را او بــــه انشــــا آن نوشــــت

مـرد پرکـاری کـه دنیـایش همـه هـیچ اسـت کـار

صــبح و شــام و هــر دمــش او در پــی کــار اســت کــار

از ازل تــا آخــرین کــام از نفــس او دســت دار

در پــــی کــــار و همــــه دنیــــای او کــــار اســــت کــــار

صـبح و آن قبـل از طلـوع او مـیرود در کـام زور

شــب بــه تــاریکی بیایــد جــام جــم کــور اســت کــور

او بــه دل دارد نشــانی کــز همــین بیمــار گشــت

او بـــه تکـــرار جهـــان خـــویش در تکـــرار گشـــت

او بــه قلــب کــوره در گرمــای طاقــت جانفشــان

او ســـر و صـــورت بســـوزد در دل گرمـــای جـــان

او نشــان دارد از ایــن بــدها نشــانی از تــو شــاه

او همــه صــورت بــه ســرخی و جهــانش هــیچ خــواه

هــر کــه در دنیــا بــر او آیــد همــین را کــار کــرد

او بفهمانیـــد و از ایـــن بـــرده بـــودن خـــار کـــرد

قـــدر آن منـــزل نـــدارد در دل خـــار جهـــان

ایـــن جهـــان او نشـــانی از دل آن زور کـــرد

هـر کـه دانـد در دل دنیـا کـه کـارش کـار چیسـت

او نشـــان بردگـــی را بـــر دلـــش همـــوار کـــرد

کاغـذی دادنـد و او بـر دسـت خـود ایـن را بدیـد

ایـــن نشـــان بردگـــی بـــود و از ایـــن اینســـان بریـــد

هــیچ حقــی او نــدارد هــر چــه حــق دارد خــزان

حـــق و مـــزدش هـــیچ او در جســـتن آن نـــان و جـــان

از همـه روزش کنـد کـار و ولـی او خـالی اسـت

درد او درد جهـــــان و پـــــول و درد مـــــالی اســـــت

حـــق او را مـــی‌خورنـــد و او شـــده اربـــاب تـــا

از دل کـــــار همـــــه بـــــرده شـــــده اربـــــاب شـــــاه

او خـودش را مـی‌کشـد در کـار و حـالا آن خـدا

از پـــی کـــار همـــو او گشـــته اینســـان شـــاه و شـــاه

آن دگـر روزی کـه پـیش از ایـن جهـان دور بـود

او بـــه شـــش مـــاه از حقـــوق خـــود نـــدارد زور بـــود

او دگـــــر نـــــانی نـــــدارد تـــــا دل فرزنـــــد را

او نتانـــد ســـیر کـــردن ایـــن جهـــان و جـــان شـــاه

مـــزد او را هـــیچ دادنـــد از بـــرای کـــار تـــا

شـــش شـــده هفـــت و دگـــر از راه دیگـــر ســـال تـــا

او به بـرده‌داریِ خـود اینچنـین انسـان خـوش اسـت

او بـــه کـــوره ســـوزد و نـــان خـــودش را ســـرکش اســـت

در برابـــر خـــان و آن دد زورهـــا و آن پلیـــد

آمـــده حـــق خـــودش بســـتاند و اینـــان دریـــد

او چـــرا آمــد چـــرا گفتــا چـــرا اینســـان نمـــود

بـــرده از مـــا و بـــر ایـــن بردارهـــا اینســـان فـــرود

او که هیچ است و همه دنیای او آن هیچی است

ارمنـــا بـــرده از ایـــن دیوارهـــا و دوری اســـت

بایـــد او را حصـــر در زنـــدان و او را کشـــت تـــا

بردگـــان دیگـــر از ترســـش بـــه خـــون در جـــور تـــا

او بـــه میـــدان در بـــر آن کارگـــاه و کـــارخواه

اینچنـــین شـــلاق و بـــرده بـــرد دل و بـــر گـــور تـــا

مـی‌زنـد بـا خشـم و جـان و جـام دنیـایش دریـد

مـی‌زنـد بـرده بـه خـون وخـون خـود را جـور دیـد

او نـــدارد حـــق ایـــن زنـــدار و اینـــان زنـــدگی

او همــــه طعمــــه از ایــــن انســـان و او در زور زیـــد

او همـــه دنیـــا و جـــانش در دل و در قلـــب کـــار

او همـــــه دنیـــــای خـــــود را در دل آن کـــــار دار

وقـت او هـیچ اسـت و او را ایـن تـوان هـیچ بـاش

ذره‌ای نتوانـــد از عشـــقش همـــه زنجیـــر کـــاش

صـبح و شـام و هـر زمـانش در پـی آن کـار بـود

طعمـــه‌ی اربـــاب و او اینســـان جهـــانش خـــار بـــود

بر دلش صاحب شد است و بر نفس‌هایش خدای

او شده ارباب و اینسان برده دارد های وای

او به خود دور و به دیگر می‌دهد او را فرا

پاس کاری می‌کند آن برده را اینسان خدا

هر چه خواهد بر دلش دارد که او را صاحب است

او که پولش بیشتر جام جهان را صاحب است

هیچ حقی او ندارد او که بردار است دار

او شده ارباب و این برده به دادار است کار

گر نخواهد او برون دارد همه دنیای او

او کند فسخ و همه قولش همه بر تار مو

اینچنـــین دارد همـــو را هـــیچ در بیکـــار راه

نـــان شـــب را مـــی‌بـــرد از کـــام او ایـــن شـــاه شـــاه

یـک بـه یـک بـردار و بـردان و بـر ایـن بیـدادگاه

ســـهم هـــر کـــس هـــیچ اربـــاب و جهـــان از آن شـــاه

ایـن نوشـت و ذره‌ای فکـر و بـر ایـن طومـار کـرد

نقـــش آن زیبـــای خـــود را بـــر جهـــان انگـــار کـــرد

یـــار زیبـــایش همـــه جـــانش پـــدر آن شـــاهراه

او بـــر آن شـــد تـــا کـــه انشـــایش بـــه او تقـــدیم مـــاه

آمـده اینسـان قلـم در دسـت و او ایـن را نوشـت

ایـن پـدر جـان اسـت و جـانش ایـن جهـان تکـریم کـرد

تـو جهـان و جـان مـن باشـی نفـس جـانم چـرا

اینچنـــین بـــدکارگان بـــر کـــار خـــود تـــدبیر کـــرد

از تـو جـان و جـام جـم را اینچنـین بـردار بـرد

او تـو را کشـت و بـه کـارت جـان و دل آن هـار خـورد

هـر شـبی آمـد تـو در بـالین مـن ننشـانده جـاه

مـــن بـــه تنهـــایی و تـــو بـــرده شـــدی بـــر کـــام شـــاه

از همـــه دنیـــا فقـــط مـــن طالـــب دســـتان تـــو

دســـت تـــو را اینچنـــین بردنـــد در ایـــن بیـــداد راه

آن شـبانی کـز همـه دنیـای تـو پـر درد بـود

درد تـــو بـــر جـــان مـــن روحـــم نفـــس ای پایـــه‌دار

اینچنین بنوشت کز دیوانگی‌های جهان

دور باشی جان من روحم پدر ای بارگاه

قدر تو را هیچ‌کس در کام دنیا دارد آن

جان تو روحت همه دنیا من ای آشکار

این دگر انشا نباشد این همه تقدیم تو است

قدر تو بر چشم بر رخسار من ای شاهراه

تو برای من همه دنیای را ویرانی کنی

بر نفس‌های من آن شادی همه مهمان کنی

قدر تو در قلب من باشد تویی آن پاک‌راه

این جهان بردار و بردارت کند ای راد راه

اینچنین بنوشته زیرا هر چه را گفت است زاد

در دل و دنیای تو دیدم پدر ای شاهکار

ساعتی بگذشته و حالا پدر آمد سرا

از همان تصویر کودک آن جهان بیمار شاه

خسته از دنیا و او از یار خود اینسان خوش است

او به جنگ است با جهان تا یار شیرین دل‌خوش است

آمده بالین او را او به عشقش جان کند

آمده با بوسه‌ها فرزند خود مهمان کند

ناگهان دیدار او بیند کتابی باز بود

سطر اول بیند و سنگینی‌اش چون بار بود

خط به خطِ آن نگار و این نوشتار است شور

او بخواند اشک از چشمان او جار است نور

آینه در پیش رویش در دل آن دفتر است

روزگاران پیش‌تر بیند و در آن نور بود

این چرا بگذشته من باشد چرا اینسان من است

برده‌داری‌های یزدان در جهان دور بود

حال من در کام دنیا و چرا اینسان مرا

برده در این برده‌داری‌های دنیا زور بود

از جهان بگذشته و جان و جهانش در نشا

هر چه او می‌خواند و خود خویشتن داند سرا

در دل ایــن دفتــر او خــود را چنــین بیــدار دیــد

شــــرح حــــال زنــــدگی خویشــــتن در جــــار دیــــد

اینچنین دید و به سطر و سطر آن او چشم دوخت

اشــک ریــزد جــان و دنیــایش همــه در فکــر ســوخت

اینچنــــین مــــا را کنــــد بــــردار و بــــرده داد شــــاه

مــــا نفــــس را مــــی‌کشــــیم از مکــــر آن مکــــار خــــواه

آن بخوانـد و حـال بـر فرزنـد خـود نزدیـک بـود

او بــــه آغوشــــش کشــــیده جــــان دنیــــا دیــــر بــــود

گویــد ایــن دنیــا همــه هــیچ اســت تنهــا جانمــان

در پــــی آرامــــش تــــو ایــــن نفــــس تــــدبیر بــــود

جـان مـن آرام برخـواب و بـدان ایـن را کـه مـا

از بـــرای شـــادی‌ات هـــر بـــرده بـــی‌تـــأثیر بـــود

نشخوار آزادی

حکایــت بــه دل دارد ایــن خــاک پــر رمــز و راز

زِ خوانـــدن دلـــش بـــاش بیـــدار جـــان بـــر فـــراز

زمــانهــای دور و زمــانهــای دیــر ایــن ســرا

یکـــی مـــرد بـــود از ســـرایی کـــه ســـرد اســـت و نـــاز

بــه دل شــهر هیچــی نبــودا بــه قلــبش یــه کــار

نتانـــد کـــه در شـــهر خـــود کـــار کـــردن مـــزار

بــرای همــو ســیر کــردن خــود و خــان خــویش

نـــــدارد بـــــه دل شـــــهر و کـــــاری بـــــه پـــــیش

بیامــــد بــــه میــــدان شــــهر و مشــــالش دراز

چــــه بســــیار بــــود اینچنــــین عمــــر و جــــان نــــزار

بــه دور هــم و فکــر ایــن را چســان چــاره کــرد

بگفتنــــــد بایــــــد بــــــه دوری و از لانــــــه کــــــرد

بگفتــا کجــا باشــد از بهــر مــا بــود کــار

کجــــا مــــی‌تــــوان جســــتن کــــار در کــــارزار

یکــی جمــع گفتــا بــه دور از دل و قلــب خــاک

یــه خــاکی بــود دور لــیکن ببــین ســینه چــاک

در آن کـار بسـیار باشـد فـراوان نفرهـا بـه کـار

بــرای مــن و تــو بگــو هــر نفــر هســت کــار

دلـش مـی‌تـوان کـار کـرد و بـه خانـان فرسـت

بــه درهــم بــه دینــار بــر خانــدان جــان فرســت

یکــی مشــکلی دارد ایــن خــاک دور از ســرا

زِ گرمــا در آن ســوختی ســوختن جــان فــراز

همــه جملگــی گفــت نــدارد چنــین را خیــال

بــه گرمــا بــه دوری بگــو جــان مــا قلــب کــار

از آن هــیچ نترســی نــدارد چنــین جملگــی

همــه عــزم خــود جــزم رســیدن بــه ایــن زنــدگی

بیامـد همـان مـرد و بـا خـان خـود دیـده کـرد

بــه بــاران بوســه همــه طفــل خــود چیــره کــرد

بگفتـــا روم دور و در دورتــــر ایــــن ســــرا

بـــه کـــار شـــوم مشـــغل و شـــاد باشـــی شـــما

دگــر درد بــی‌مــال از مــا همــه رخــت بســت

بــه اشــکی نیــایی کــه از گشــنگی بخــت نحــس

مــن از درد بیکـــاری و درد اینـــان بـــه شـــرم

رهـــا مـــی‌شـــوم یـــار و طفـــلان بـــه زشـــتی و درم

روم دور و لـــیکن شـــما را بـــرم بـــر رفـــاه

دگـــــر روی در خاکســـــاران نباشـــــد عـــــزا

همـــه تـــن بـــه دورش بـــه دیـــدار او پیشـــگاه

بـــه بوســـه همـــه آورد درد دل‌تنگـــی خـــود بـــه راه

بـــــه او توشـــــه‌ای داده و ره بـــــه رو پـــــیش راه

بـــه ســـوی همـــان جمـــع آمـــد کـــه دور اســـت راه

همـــــه جملگـــــی راه آن دور داران گرفـــــت

بـــــه روزی گذشـــــت و ره نـــــور تابـــــان گرفـــــت

بـــه گرمـــا و از ایـــن همـــه داغـــیِ ایـــن هـــوا

نفـــــس‌هـــــای تنـــــگ و حبـــــاب بخـــــار و فـــــرا

همـه تـن کـه دور از چنـین آب و خـاك و سـرا

زِ گرمـــا درون خـــود فـــرو رفتـــه در طـــول راه

سـرآخر رسـیدند و منـزل بـه آن کـوی بـرد
رسـیدن بـه کـار و همـه تـن بـه خـود شـور بـرد

بـه روز نخسـتین و آنـان پـر از شـور بـود
بـرای رسـیدن بـه کـاری کـه مجبـور بـود

شـد آنـان بـه کـار مشـغل و کـارزار و گـداز
بـه سـازش زمـین آن سـرایی هـوا و فـراز

چنـان رفـت آن مـرد دیـرین بـه کـارش درون
همـه جملگـی محـو کـارش همـه تـن زبـون

از آن بامـدادان همـه مشـغل و غـرق آن کـار شـد
بـه گرمـای داغـی کـه جـانش همـه داغ شـد

همـه صـبح رفـت و بیامـد میـان رخـش تـاب آب

بخـــار هـــوا اینچنـــین گـــرم و ســـوزان نفـــس تـــاب نـــا

میـــان دل آســـمان رخـــش خورشـــید بـــود

جهـــنم زمـــین و همـــه آدمـــان غـــرق تردیـــد بـــود

نفـــس در دهـــان مانـــده و هـــیچ نیایـــد بـــرون

زِ گرمــا تنــان ســوخته هــر تنــی در دل جــان جنــون

زِ گرمـای چشـم و دل یـار مـا را سـیاهی گرفـت

بیفتـــاد و در ایـــن ســـر ظهـــر او را تبـــاهی گرفـــت

نتانـــد بـــه پـــا ایســـتادن نتانـــد بـــه کـــار

نتانـــد دگـــر مانـــدن او اینچنـــین بـــیقـــرار

زِ بهـــر چنـــین کـــار و او را نـــدارد نصـــیب

نـــه درهـــم نـــه دینـــار و هیچـــی نیامـــد پدیـــد

از ایـــن کـــار کـــرده زِ امـــروز خـــود او شـــدید

غمـــین و دل آزرده او جـــان بـــه تـــن‌هـــا غریـــد

نشســـــته در آن گوشــــه افکـــــار بســـــیار داد

بـــه فـــردا نبایـــد چنـــین باشـــد و راســـت راد

بـه جمـع تنـان گفتـه دارد کسـی پـال و پوسـت

بـــه پوشـــش تـــنم را درون جامـــه‌هـــایی از او اســـت

چنـبن جمـع گفتـا همـو گشـته مجنـون سرشـت

یکـــــی آورد جامـــــه‌ای و بــــه او داد خشـــــت

تـــنش را بـــه آن پوســـتین کـــرده اینســـان مهـــار
بـــــه ســـــختی و در دار دنیـــــا و گرمـــــا بـــــه کـــــار

یکـــی یـــک زمـــان‌هـــا بـــه هـــم مـــی‌گـــذر در زمـــان
زمــــان‌هــــا گــــذر کــــرد و او اینچنــــین غــــرق کــــار

بـــه گرمـــا تـــنش ســـوخته جامـــه تـــن دوختـــه
بـــــه گرمـــــا تـــــنش غـــــرق کـــــار و جهـــــان ســـــوخته

از آن بامـــدادن گـــذر کـــرده حـــالا بیامـــد فـــرا
رخ و روی خورشـــــید و گرمـــــای جـــــان بـــــر کـــــرا

شـــده ظهـــر و آتـــش میـــان هـــوا بـــود آن
بـــــه ناگـــــه بـــــرون آورد جامـــــه را از تنـــــان

نفـــس مـــی کشـــد گویـــد آری چنـــین بـــوده راه

هـــــوا دلکـــــش و ســـــرد آمـــــد نســـــیمی هـــــوا

نفـــــس‌هـــــا یکـــــی بعـــــد آن دیگـــــری از هـــــوا

هـــــوا را چـــــه خـــــوش باشـــــد اینســـــان هـــــوا را هـــــوا

از آن روز در کـــــار و پـــــیش همـــــه بـــــیش بـــــود

بـــــه دینـــــار او خانـــــدانش بـــــه آرمـــــی از پـــــیش بـــــود

چنـــــین داســـــتان را حکایـــــت از آن بـــــرد پـــــیش

بخوانـــــدی و از آن مثـــــالی بیـــــاورده خـــــویش

بدینســـــان همـــــه آشـــــنا باشـــــد ایـــــن را بـــــه حـــــال

بـــــه حـــــال همـــــه آدمـــــان غـــــرق دنیـــــا خیـــــال

کـه گـر تنـگ باشـد بـه تـو روزگـاران بـه رو

زِ امـــروز ســـختت بـــه ســـختیِ دیـــروز کـــو

تـو در کـام سـختی مـی‌افتـی و از سـخت پـیش

بســـازی بـــه آســـانی و روز خـــود را بـــه خـــویش

تـــو را مـــی‌دهـــد عـــادتی نـــان بدینســـان فریـــب

از آن ســـخت پیشـــی بـــه ســـختی دیگـــر پلیـــد

تـــو بازیچـــه آری و در دســـت دیگـــر جهـــان

از ایـــن ســـخت بـــر ســـخت دیگـــر بـــه آســـان و ســـان

همـــه چیـــز در پـــیش رویـــت همـــه چیـــز خـــوان

از آن چیـــز دیگـــر بـــه چیـــز دگـــر بـــود و ایـــن راهمـــان

مثـــال همـــه گفتــــه‌هــــا را ببــــین آدمـــــان

بـــه دنیـــا جهـــان و بـــه دنیـــای شـــاهان و خـــان

بــه هــر چیــز کوچــک برایــت بزرگــی نشــان

نشـــــان از دل هـــــیچ دیـــــروز ایـــــن داد خـــــوان

چنـــین بـــرده‌داری زِ تـــو آن خـــدایان خـــان

بــه دیــروز امــروز خــود ســر بگــردان و ســر در گــران

زِ آن روز دیـــــروز مثـــــالش بـــــه امروزمـــــان

همــه تــن بــه خــاک و بــه خــون خفتــه ایرانمــان

مــن از ایــن ســرا گفتــه و تــو بــه دنیــا بخــوان

مثــالش جهــان دیــر و نزدیــک و هــر جــای خــوان

بــه دیــروز مــا نیســت اینســان حجــابی بــه زور

هــــر آنکــــس بخواهـــد بپوشـــاند او تــــار مـــو

و آنکـس کـه خواهـد خـودش را بـه پوشـش نهـان

هـــر آنچـــه تـــو خـــواهی همانـــا همـــان را بخـــوان

چـــه بســـیار باشـــد چنـــین سرنوشـــت آدمـــان

بـــه دنیـــا و دیگـــر ســـرای و بگـــو در جهـــان

بیامــد یکــی گفــت بایــد بپوشــی چنــین رویتــان

نبینــــــد کســــــی رو و تــــــن را نبینــــــد عیــــــان

بـــه داد آورد او چنـــین آن قضـــا را زِ خـــویش

از آن بـــاوری کـــز دلـــش او مســـلمان و کـــیش

همه زن به تن‌ها کفن‌پوش سرها به آن روسری

بـــه زور شـــکنجه بـــه جـــان او زنـــان توســـری

در ایـــن خســـته بـــازار یکـــی آیـــد و گفـــت او

تـــوانی کمـــی آوری بـــر بـــرون تـــار مـــو

همـــه شـــاد و سرمســـت آوردن آزادگـــی

بـــه دنیـــا کـــه در آن همـــه بـــرده در زنـــدگی

بـــه میـــدان بیامـــد یکـــی گفـــت شـــاه و شـــهم

یکـــی تـــار مـــو را گـــزارم بـــرون شـــاد هـــم

همـــه جیـــغ و فریـــاد و خـــوردن همـــه آرزو

بـــه نشـــخوار آزادگـــی ایـــن جهـــان تـــار مـــو

به آزادگی گفت هیچی ندارد که مرز

اگر گفته‌ای هیچ آید از آن در جهانا به درز

اگر گفته عفت زِ گفتار خود را به دار

به کس هجوه گفتن نیاید که آزاد راز

نزن تهمتی بر کسی و نزن افترا

به دشنام خود می‌کشی اینچنین آن خدا

و تصویر آن صد به صدها شده بسته راز

به گفتار خود باید این را سرودن به راز

خدا بوده والا و کس آن توان را ندار

که گر نقد داری شوی آن محارب سران جوخه دار

به پیغمبرا گفته‌ای چیز و اینسان که آز

کشد او تو را می‌کشد هر نفر را به راز

به ناجی جهان تاخته او تو را کرده سنگ

اگر گفته بر تو زند او هزاران دونگ

به رهبر به آن پیر تقوای پاک

بگفتی سرت می‌برد گفتنت هیچ باک

دگر داری آری تو نقدی به آن بیشه باز

توانی سخن گفتن از این مترسک فراز

همه تن به آزادگی گفتن و این هزار

به شادی و سرمست از گفتن هر چه راز

همـــه جیـــغ و فریـــاد و خـــوردن همـــه آرزو

بـــه نشـــخوار آزادگـــی گفتنـــت تـــار مـــو

خریـــدی دو ســـه روز دیـــرین همـــین را هـــزار

بـــه فـــردا کنـــد او همـــین را بـــه تـــو صـــدهزار

پر از درد و غصه شوی و نداری به خـود پـول هـیچ

تـــوان خریـــدن بیامـــد بـــه کـــف تـــار خـــویش

یکـی مـاه دیگـر بیایـد کنـد ایـن بـه پنجـاه زار

تـو سرمسـت یـادت نیایـد بهـایش یکـی یـک هـزار

بغلتیـــد و غلتانـــدنت در همـــین هـــیچ کـــار

تـــو ارقـــام خـــود را زِ کـــف دادهای چنـــد زار

بهـــای طـــلا مـــی‌رود عـــرش و آیـــد بـــه پـــیش
تـــو سرمســـت و بـــر خـــود تـــو افـــزون کنـــی یـــار هـــیچ

بیامـــــد یکـــــی قعـــــر میـــــدان و گفتـــــار پـــــیش
بـــه تـــو تحفـــه دارد بـــه تـــو از منـــی ایـــن بـــه خـــویش

بـــه خـــود مـــی‌خـــورد مـــی‌بـــرد مـــی‌درد داد هـــیچ
یکـــی لقمـــه از دســـت او بـــر زمـــین و بگیـــرا زِ خـــویش

همـــــان روز دیـــــرین دگـــــر بـــــود همانـــــان هـــــزار
بـــرو ســـوی خـــود لقمـــه از دســـت‌هـــا را نگیـــری بـــه زار

همـــــه جیـــــغ و فریـــــاد و خـــــوردن همـــــه آرزو
بـــــه نشـــــخوار آزادگـــــی کاســـــه‌لیســـــان چـــــو مـــــو

بــه ارعــاب و کشــتار و زنجیــر اســارت خــدا

بـــه تـــن‌هـــای مـــدفون بـــر دار و بـــر کـــربلا

بــه اعــدام و بــردار بریــدن نفــس‌هــا و بســت

بـــه کشـــتار خـــونین و بـــر خـــاوران رزل پســـت

بــه جرمــی بریدنــد همــه دســت و پــا را خــدا

بـه سـرقت بـه قطـع یـد و آن محـارب بـدون دسـت و پـا

بـه میـدان میـان و بـه جـرم تـو خـوردن شـراب

بـه شـلاق حـد مـی‌زنـد او تـو را آن خداونـد خـواب

بـه رجـم آورد سـنگ و خـون بـاورد بـر تـو نـاب

تنـــان زیـــر ســـنگ و جنـــون آورد کینـــه تـــاب

بــه جــرم تــو گفــتن بریــدا زبــان را زِ کــام

زبـــان از تـــو آورد او بـــر بـــرون درد نـــام

بـه زنـدان و محبـوس و تـن‌هـا پـر از درد و داغ

تجـــاوز دلِ آن ســـیه‌چـــال و ایـــن قصـــه بـــاز

بـــه کـــرار و در بیکـــران و هـــزاران عـــذاب

بــه تــو دارد و بــر مــن و بــر جماعــت کــه خــواب

در ایــن مســخ و در وادیِ ایــن جنــون پیشــه راه

یکی بـر تـو آن رجـم را کـرده جـایش بـه تـو جوخـه دار

تو سرمست و شادی و این جـام جـم را صـفا اسـت

از ایـــن بخشـــش و نشـــر آزادی و آن ریـــا اســـت

همـــه جیـــغ و فریـــاد و خـــوردن همـــه آرزو

بـــه نشـــخوار آزادگـــی و رهـــایی و جـــان آرزو

تـــو و عـــزم صدســـاله و آن همـــه آرزو

یکـــی از پـــس آن یکـــی رفـــت بـــر بـــاد بـــو

بـه تـو امـر آمـد از ایـن پـس نـداری تـو راه

همـه راه تـو چـاه بـود و مـن آرا بخـوان راه شـاه

تـو را پیش بردنـد و در پس نگهـداریا فکـر بـود

از ایـن پـیش و پـس‌هـا نیامـد کـه ایـن ذکـر بـود

بـه خـود غوطـه خـوردی و رفتـی هـزاران بـه قعـر

بـــه دل ســـالیان دور و آری تحجـــر بـــه فقـــر

تـــو مـــدهوش گشـــتی و بـــاهوش اینـــان دریـــد
همـــه جـــان و تـــن فکـــر و ایمـــان تـــو را او پلیـــد

بـه تـو گفتـه آری تـو داری بـه دل رأی خـویش
مـــن آن را بـــه تـــو آورم بـــین وآن کیســـت بـــیش

همـــه جیـــغ و فریـــاد و خـــوردن همـــه آرزو
بـــه نشـــخوار آزادگـــی بـــود و اینســـان نگـــو

کـــه آزادگـــی را نتـــان فدیـــه تحفـــه فـــرود
بـــه عـــزم خـــود آن را تـــوانی گـــرفتن ســـعود

به دست خودت هر چه خواهی بـه دسـت آر پـیش
بـــه عزمـــت جهـــان زیـــر پایـــت رود خـــار هـــیچ

نتان با فریب جمع آزادگـان را کـه مـدهوش کـرد

بـه آزادیِ ایـن جهـان هـر چـه داری در آن کـوش کـرد

بردار

آن دو کـــودک از ره آن مدرســـه آمـــده بـــه راه

آمـــدا بیـــرون و آنـــان شـــاد و هـــم مســـرور بـــاد

در پـــی آن بـــازی و آن شـــاد بـــودن کـــودکی

جانشـــان در راه شـــادی و همـــه مســـرور بـــاد

یک بـه یـک از قلـب آن دکـان و آن صـد شـاهراه

در پـــی آن نقـــل و شـــیرینی جهـــانش شـــاد بـــاد

او نگـــاهش بـــر دل اســـباب‌هـــای بـــازی اســـت

او نگـــــاهش دور از هـــــر چـــــه بـــــه دنیـــــا زور بـــــاد

در پـــی آن بـــازی و آن دو بـــه دور هـــم شـــتاب

او بـــه ســـرعت مـــی‌دود جـــام جهـــانش شـــور بـــاد

از پـی هـم مـی‌دونـد و در پـی هـم بـا شـتاب

جـــام جـــم از بهـــر شـــادی‌اش همـــه مجبـــور بـــاد

این یکی اسمش سعید است و دلش چون مهر گـل

آن یکـــی را گـــو حمیـــد و قلـــب آن مغـــرور بـــاد

آن سـعید و ایـن حمیـد و در پـی بـازی و شـاد

مـــی‌دونـــد و آخـــرش در روی آن آتـــش فتـــاد

سیلی از انسان به میدان و جماعت بر چه‌اند
کنجکاوی آن دو تن شور و پر از آن شور باد

می‌دوند و رو به سوی آن جماعت شاه کار
حال در میدان و در جمع نسان معذور باد

این چه میدانی و این شور نسان از بهر چیست
آدمی آورده بر دار و بر آن مغرور شاد

این‌چنین میدان و کشتار نفس بر هیچ‌کس
تا چنین شوری نیاورده چنین شادی هوس

در دل میدان و در انظار اینسان در عیان
قتل و کشتار نفس بردار باشد این نسان

جمعـی از مـردان و از زن‌هـا بـه دورش گـرد تـا

قاتـل جـان را بـه دیـدار و بـه کشـتن جسـم دار

اینچنـین ارعـاب و ایـن دیـوانگی‌هـا در عیـان

سـیل دیـوان و بـه میـدان ایـن دو نـاکرد اسـت زار

او بـه کشـتن مـی‌دهنـد و ذره‌ای از شـاد خـواه

بـا بریـدن آن نفـس جمـع نسـان آن ذکـر شـاه

این سعید در قلـب میـدان اسـت و در ایـن کـارزار

هـاج و واج و مسـت و مـدهوش اسـت از ایـن ناکردگـار

بینـد آن تـن آورنـد و او بـه بـاک و تـرس‌دار

خـود زمـین انـدازد و جمـع نسـان آن ذکـر شـاه

چشــم خــود را آورد بــر چشــم انســان فکرگــاه

بینـــد آنـــان بـــا ســـلاح و شـــادی و آن ذکـــر شـــاه

مـردی از جمـع بـا دو صـد فریـاد گویـد ذکـر را

پـــس چـــرا مســـکوت او را کـــی کشـــی آن ذکـــر شـــاه

آن سـعید در کـام خـود رفتـه جهـانش فکـر راه

ایـــن جماعـــت چیســـت انســـان را چـــه شـــد در قتلگـــاه

جـان دنیـا بـر سـرش مـی‌چرخـد و او فکـر تـا

ایـــن نســـان‌هـــا از مـــن و مـــن از دل آن ذکـــر شـــاه

مـــرد را آورده در راه و بـــه ســـمت جوخـــه دار

او زِ ترســـش مـــی‌خـــورد او بـــر زمـــین و شـــعر شـــاه

ایـن جماعـت شـاد و مسـرور و بگـو بـر خنـده‌هـا

از پـــی کشـــتار انســـان بـــار دیگـــر ذکـــر شـــاه

بینـد آن تـن را کـه در ایـن زشـتی و او کارگـاه

تخمـــه‌هـــا را بشـــکند او شـــاد و شـــاد از اذن شـــاه

بـر دوپـایش تـاب مانـدن نیسـت بینـد آن چـرا

در تقـــلا دیـــدن و ایـــن زشـــتیِ ایـــن زشـــت شـــاه

آورد آن مـــرد را در پـــای اینـــان قتلگـــاه

جمـــع انســـان پـــر شـــعف در دور هـــم در گـــرد تـــا

از هـم و همـدیگر آنـان سـبقت و بـر دوش هـم

بینـــد ایـــن قتـــل و بریـــدن آن نفـــس را قتلگـــاه

آن سـعید پـر درد بینـد ایـن جماعـت فکـر شـاه

او چـــرا اینســـان پلیـــد و زشـــت در ایـــن زشـــت‌راه

هــم بــه هــم در کــام هــم از داد و ازدحــام هــم

آن حمیـــد اســـت و بـــه دیـــدار چنـــین بیـــداد غـــم

او بــه میــدان آمــده بــا صــد تحیــر ایــن نســان

پـــس چـــرا گـــرد چنـــین میـــدان بیامـــد پـــیش خـــوان

ایــن همــه انســان چــرا بــا هــم کنــار هــم چــرا

آن ســـــر میـــــدان چـــــه کـــــس را آورد در شـــــاهراه

ایــن چــه کــاری و چــرا اینــان بــه دور هــم شــتاب

از بـــرای چیســـت اینســـان ازدحـــام بـــر تـــب بـــه تـــاب

آورنـد مـردی و او پـر بـاک او خـود بـاز خواسـت

جمــع انســـان در دل تکبیـــر و از ذکـــر اســـت شـــاد

ایــن جماعــت آمــده بیننــده بــر کــردار چیســت

ایــن نهیــب آمــد کــه کشــتار و بگــو بــردار کیســت

ایـــن جماعـــت از بـــرای کشـــتن و بـــردار هـــار

آمـــــده در پـــــیش و در میـــــدان و در ایـــــن کـــــارزار

او بـــه قتـــل آورده در اینجـــا و در ایـــن قتلگـــاه

تـــا کـــه از او آن نفـــس را او بریـــد و مســـت دار

کشـــتنش بـــر دار و او را از نفـــس تقصـــیر کـــرد

بـــر چنـــین دیـــوانگی‌هـــای خـــدا تقـــدیر کـــرد

آن حمیــد در قلــب میــدان و در ایــن بیــداد راه

سـرخوش و مسـت و از ایـن بـودن در ایـن بـد شـاهراه

مـــــرد را آورده و از تـــــرس او افتـــــاد تـــــا

آن حمیـــدم مـــی‌کشـــد آن هلهلـــه را مســـت‌وار

آورد او را بـــه میـــدان و در ایـــن بیـــدادگاه

در پـــی شـــادی و تفـــریح اســـت او دیوانـــه‌وار

کشـــتنش او را ســـتاند از نفـــس بیمـــار کیســـت

آن خـــدا دیوانـــه و ایـــن حکـــم انســـان خـــار چیســـت

ایـن حمیـد از بـودن بـا جمـع انسـان شـاد حـال

از بـــرای دیـــدن ایـــن کشـــتنا او مســـت بـــاد

جمعـــی از آنـــان بگفتـــا دیـــر در آن راه دور

دیـــده‌ام کشـــتار دیگـــر آن نفـــس را شـــاد بـــاد

از دل کشـــــتار گفتنـــــد و از آن بیـــــدادگاه

قلقلـــک بـــر کـــام کـــودک پـــس چـــرا دیـــدار نـــا

ایــن حمیــد و دیــد در قلــبش بــدو اینــان بدیــد

زنـــده‌بـــادا زشـــتی و ایـــن زشـــت در ایـــن آن پلیـــد

حــال دنیــایش همــه دیــدار ایــن دیــوانگی اســت

او بـــه کشـــتار نفـــس همیـــار و آن بیگانـــه نیســـت

آمــده از قلــب ایــن ســیل جماعــت آن ســعید

او بـــه جســـتار رفـــیقش آمـــده در پـــی حمیـــد

حـــال او را دیـــده و اینســـان بگویــد حـــال یـــار

بایـــــد از ایـــــن جمـــــع دورا بایـــــد از بیزارگـــــاه

تـــو بیـــا بـــا مـــن بـــدور از ایـــن جماعـــت ره شـــویم

مـــــا نخـــــواهیم از چنـــــین دیـــــوانگی آگـــــه شـــــویم

تـــو بیـــا بـــا مـــن بـــرو حـــالا کـــه دیگـــر کـــار نیســـت

کشـــــتن و داغ نفـــــس را اینچنـــــین بـــــدکار چیســـــت

ایـــــن حمیـــــدا دور بـــــادا از چنـــــین دیـــــوانگی

مـــــا فـــــرا از نفـــــرت و دیـــــوانگی بیـــــزار زیســـــت

آن حمیـــد و بـــا خـــروش و دســـت از مـــن بـــر بـــدار

مـــن بـــه دیـــدن اینچنـــین شـــور و شـــهامت کـــار نیســـت

طالب این قتل و این کشتار و من آگاهی‌ام

تو بیا از دیدنش تفریح تفرج کار نیست

اینچنین آورده در میدان او را کشت یار

تا دگر همچین تنی در قلب این بازار نیست

ما به شادی بیند و آن شخص دیگر ترس را

تو بیا شادی بکن تفریح ما را بار نیست

آورد مرد و به میدان و به قلب چوبه دار

ساکت و مدهوش و جز ذکر خدایان کار نیست

دست خود را آورد در چشم خود در چشم یار

این ببین و اینچنین دیوانگی‌ها کار نیست

پس زند آن دست و با حرص و ولع بیند خدا

درس او کشتار و فردید و نسان هار کیست

کشته و در قتل و بردار و تکان از سر به پا

سیل جمع و شادی و ذکر خدای هار چیست

او که جانش می‌دمد آخر نفس دار و خزان

شادی این سیل بیمار و خدا بیمار کیست

اینچنین کشتند و حالا فوج فوج از شاهراه

سرنوشت جمع را این قصه‌ی تب‌دار چیست

آن یکی با شادی و سرمست رفته سوی شاه

از چنین دیدن همه دنیای او تکرار نیست

این یکی با اشک چشمش می‌نشیند کوچه‌ها

ناله و بیزار و بیمار از خدای هار کیست

آن حمید و دیدن این زور از بد زورها

حال دنیایش به تغییر و همه مدهوش شاه

دیدن آن قتل قبح هر چه کاری را شکست

او دگر از خون و از خون ریختن مستانه گشت

در دل کوچه که پرسه می‌زند بی‌کس رها

تا که حیوان بیند و او کشتنش را چاره کرد

او به آتش می‌زند جان همه گربه چرا

از دل آن سوختن شادی به قلبش لانه کرد

لانــه‌ی آن صـــدهزاران مـــور و آنـــان خانـــه را

بـــر دل ویرانگـــی‌هـــای دلـــش او چـــاره کـــرد

او بـه دار آویـزد از تـن قلـب حیـوان است مـاه

او بـــه کشـــتار نفـــس‌هـــای جهـــان او خانـــه کـــرد

بـا عـذاب و بـا شـکنجه مـی‌کشـد او مـیش را

تـا کـه بـر دیـوانگی‌هـای خـودش هـم لابـه کـرد

از چنـین دیـروز آن کـودک نمانـده هـیچ راه

او شـــده ســـرباز یـــزدان و خـــدا را چـــاره کـــرد

از دل دیـــوانگی‌هـــا آمـــده برنـــا و حـــال

او بـــه جمـــع آن خـــدایان خانـــه‌اش را لانـــه کـــرد

او شــده مــأمور زنــدان و شــده مــأمور شــاه

تشــنگی‌هــا و عطــش را او بــه خونــان چــاره کــرد

مــی‌رود در کــام آن تاریــک اتــاق و نورهــا

از شــکنجه درد و از رنــج خــدا خودکامــه کــرد

مــی‌کشــد در پــای چوبــه بــر ســر آن دارهــا

او شــده ســرباز یــزدان و خــودش مســتانه کــرد

حــال تنهــا کــار او کشــتار و نشــر دردهــا

او بــر ایــن دیــوانگی‌هــای خــودش هــم لابــه کــرد

در برابــر آمــده انســان و از ایــن دورهــا

او بــه حیــوان و بــه جــان جــام دنیــا نالــه کــرد

می‌زند تن می‌درد خون می‌چکد بر قعر تا

او خودش را در چنین وحشی‌گری علامه کرد

از دل آن کودکان هیچی نماند هیچ‌راه

این خدا او را چنین از خویشتن بیگانه کرد

درس قتل و کشتن و دیوانگی را اوی داد

از چنین خلقی به دونیِ خودش شادانه کرد

از حمید آن هیچ مانده یادگار روزها

دیدن سیل جماعت دار بر دیوانه کرد

او شده دژخیم و مزدوری در این بیدادگاه

حال باید جان دریدن را به خود آماده کرد

او سعید است و در آن کوچه که او گریـان نشسـت

از چنـــین دیـــدن همـــه دنیـــای او یکجـــا شکســـت

ایـن چـه دنیـایی و اینسـان بـر جهـان بیمـار چیسـت

اینچنـــین کشـــتن مگـــر باشـــد خـــدای هـــار کیســـت

او بـــه کشـــتار نفـــس آورده در میـــدان خـــدا

ایـــن نســـان بیمـــار و آری ایـــن خـــدای ضـــار کیســـت

پـس چـرا انسـان چنـین دیوانـه گشـتا ای خـدا

ایـــن همـــه شـــادی بـــرای کشـــتن آن یـــار چیســـت

پـر زِ غـم باشـد جهـانش او شـده برنـا و حـال

هـــر ســـؤالی را پـــی صـــد ســـال دیگـــر کـــار نیســـت

او از انسان نفرت و بیزار گشتا ای خدا

این همه دیوانگی‌های خدای زار چیست

او زِ دنیا سیر و از جام جهان او سرکش است

این همه دیوانگی‌ها از پی انکار نیست

وامصیبت بر دل و بر کام این جام جهان

او تنی را کرده بیزار و پی اظهار چیست

از همه دنیا پر از نفرت زِ انسان عاصی است

پر غم و پر درد او جام جهان را باقی است

او جوانی را به کودک بودنش آن یادگار

این همه دنیای زشتی از برای کار چیست

آن سـعید و بـار دیگـر پـر غـم و پـر درد آه

گوشـه گیـر و در دل عزلـت نشـیند شـاهراه

صـحبت از میـدان و از شـور و از دد قتلگـاه

شـوی خـالش گویـد از شـری و بیمـار اسـت شـاه

بایـد ایـن افیـون گـران را اینچنـین بیـزار کشـت

بایـد آنـان را بـه قتـل و در دل میـدان بشسـت

او بیامـد گفـت اینهـا ایـن سـخن‌هـا بهـر چیسـت

ایـن کـه بـا خـون جوانـان کسـب اینسـان مـال چیسـت

گفـت بایـد فکـر دیگـر نیسـت ایـن شـالوده راه

از بـر کشـتن چـه آیـد سـود بـر انسـان چـرا

در دل میــدان و بــر کشــتن جوانــان کــار نیســت

اینچنـــین ســـیل جماعـــت فاســـد و غمبـــار چیســـت

جمـع کـن اینهـا همـه هـذیان مشـتی کهربـا اسـت

همچــو تــو دیوانگــانی در جهــان ایــن‌هــا ریــا اســت

تــو کــه در کــام جهــان هیچــی و تنهــا مانــده‌ای

تـــو کـــه در کـــام جهـــان دیوانـــه و جـــا مانـــده‌ای

او سراســیمه بــه ســویش آن ســعید خشــم بــود

او گلاویـــــــــــزد گلـــــــــــویش را و او از درک دور

غیــر عمــد و در پــی خشــم و در ایــن دیــوانگی

کوبـــد آن ســـر را زمـــین او از پـــی آن مـــرگ دور

لیــک او را کشــته و حــالا زنــد بــر ســر چــرا

قطــره اشــک و چشــم جــاری و از ایــن بــد درد آه

ایـن چـه فرجـامی کـه مـن دارم در ایـن بیـداد راه

آخــر او را مــن بکشــتم وای بــر مــن هــیچ خــواه

مـن پـی ایـن قتـل و ایـن دار جنـونم هـیچ بـود

پــس چــرا دیوانــه گشــتی از پــی فریــاد شــاه

آید این تن را بـه کشـتن پـاک از جـان پـاک کـرد

ایــن همــان راه خداونــدی و او اظهــار کــرد

بــرده او را در دل و قلــب جهــان بیــدادگاه

بایــد او را کشــته و شــادی بــه روی شــاد شــاه

بــر دو پــایش بنــد و بــر دســتان او زنجیــر بــود

آن یکـــی جـــلاد صـــورت پوشـــش و شـــبگیر بـــود

از چنـــین جـــلاد تنهـــا چشـــم او را دیـــو بـــود

دیـــده بـــر چشـــمان او و ایـــن جهـــان را ســـیر بـــود

آورد او را جلـــــو بـــــر پایـــــه چوبـــــه زِ دار

آن نهیبـــــی را زنـــــد اشـــــهد بخـــــوان و ذکـــــر دار

ایــن صــدا و چشــم‌هــا را بــر دل و چشــمان یــار

ایــن چــه قــدر نزدیــک بــر مــن بــوده او را فکــر یــار

چــرخ گــردون چــرخ داد و حــال در تغییــر بــود

آن دو تــن بــا هــم بــه هــم خوردنــد و ایــن تقــدیر بــود

چشـم بـر چشـمان هـم دوزد از آن دوری زمـان

چشــم او را گیــرد و حــالا بــزن زیــرم بخــوان

یـار مـا ایـن سرگذشـت و مـا و ایـن آثـار چیسـت

ایــن چــه زشــتی و بگــو فرجــام مــا را کــار چیســت

مــن بگیــرم چشــم و دل جــان همــه زنجیــر تــا

چشــم تــو ایــن را نبینــد نالــه‌هــا را پیــر خــواه

وای از آن روزی که دیدی چشم و آری آن خـدا

اینچنــین بــدکار کــرده بــا مــن و مــا و شــما

چشم را گیرم تو دیگـر هـیچ بـین هـم کـیش بـاش

ایــن بــزن مــا را بکــش لــیکن بــه دنیــا شــیر بــاش

ریشــه‌ی ایــن زشــتی از ریــش جهــان مــا بــر کنیم

یــار مــن بــا مــن تــو بــر آزادی‌ام هــم‌کــیش بــاش

والسلام

یــک تنــی آمــد میــان و دیــن نــو آغــاز کــرد

بــر جهــان او خوانــد قــرآن و خــدا را ســاز کــرد

آمــده تــا ایــن جهــان را بــا ســخن‌هــا آشــنا

بــا چنــین افکــار او جــام جهــان آغــاز کــرد

صــحبتش یــک چیــز بــود و در دل قــرآن میــان

هــر چــه قومــان بایــدا فهمیــد او ابــراز کــرد

جمـــع قـــرآن و حـــدیث و ســـیره‌ی آن انبیـــا

مخلـــص آن دیـــن بـــود آری خـــدا پـــرواز کـــرد

هـر کـه از گفتـار او بـر گـوش خـود نالـه شـنید

دیـــن او را گونـــه‌ای بـــر خویشـــتن اجبـــار کـــرد

فـارغ از دنیـای خـود در صـدر و در آن روزهـا

آن هـــزاری ســـال در ایـــن جـــام جـــم اصـــرار کـــرد

نشـــر ایـــن گفتارهـــا و اینچنـــین از او مـــرام

جـام جـم را بـا چنـین دینـی بـه خـود اغفـال کـرد

حـال دیگـر حـرف او در ایـن جهـان تکـرار بـود

کـــوی و بـــرزن‌هـــای بســـیاری بـــر آن اجبـــار بـــود

بیشـــماران آدمـــانی در دل ایـــن دیـــن و زور

بایـــدا دینـــداری و بـــر او همـــه اجبـــار بـــود

حـــال در دنیـــا بـــه جـــانش بیشـــماری فرقـــه‌هـــا

مأخـــذ حـــرفش یکـــی بـــود و اگـــر انکـــار کـــرد

کشـــوران بیشـــماری در دل ایـــن راه بـــود

بـــا چنـــین دینـــی و اینســـان بـــاوری در کـــار بـــود

از مثـــال آن ســـه تـــا در پـــیش باشـــد پـــیش رو

مأخـــذ حـــرفش یکـــی بـــود و اگـــر انکـــار کـــرد

سرگذشـــت کشـــوری کـــز دیربـــان و دور بـــاز

عامـــل وامانـــدنش را دیـــن بدیـــدا پـــیش بـــاز

لیک این معنای آرامش به تلطیف است خار

هر چه را کز داشتن دینی گریزان است باز

آن همه از دست دوری دید آن‌ها دورها

هر چه را آورده در پیشش به نشخوار است راه

جان کشور را از آن دیوانگی‌ها کس ربود

تا به پیشان پیش دارد ملتش را در عبور

بعد آن آویز بودن بر دل آن چامه‌ها

از دل زشتی برون ناشد نباشد هیچ گاه

مخلصش این کشورا در پیچ و تاب دورها

نصف آن اسلام و نصفش هیچ تن آن دورها

آن زنـان در بطـن دیـن هیچـی نـدارد هـیچ گـاه

لیـــک اینـــان تحفـــه دارد بـــر تـــو از آن دورهـــا

هر چه بر زن داده از خود نیست از دیـن نیست راه

خوانـــدن دســـت دگرهـــا بـــود اینســـان بـــر قضـــا

باز هم آن نصف ارث و نصف جان و نصـف مـال

بـــاز هـــم آری شـــهادت از تـــو نصـــف مـــرد داد

بـاز هـم تبعـیض و اینـان آن قرائـت نـور دار

نـــور در آن آســـمان و زن بـــه زیـــر پـــا نهـــاد

بـاز هـم تکـرار آن نقلـی کـه اینسـان بیشـمار

در دل قـــرآن بـــه جـــا مانـــده نشـــاید هـــیچ کـــار

بـاز هـم کشـتار جـان‌هـا و بـه کشـتار اسـت راد

ذبـــح و قربـــانیِ حیـــوان بـــر دل محـــراب داد

غـوط اینـان خـون مـا باشـد بدینسـان شـاه گفـت

بهـــر تـــو آورده حیـــوان نـــوش کـــن بـــد دار خفـــت

بـاز هـم هیچـی بـه روی جـان و بـر حیـوان نبـرد

او تـــو را کوچـــک شـــمرد و در حقـــارت کـــار بـــرد

بـاز هـم کشـتار و بـازم کشـتن هـر جـای رود

بـــاز هـــم آن رود پـــر خـــون خـــدا در جـــای دور

حـق گفـتن هسـت آن هـم در لـوای آن کـه دور

بـر تـو آمـوزد تـو دسـتش را بخوانـدی نیسـت کـور

حــق گفــتن در دوای بــی ســر و ســامان دوســت

هــــر کـــه گفتـــا جـــان او تضـــمین نباشـــد نیســـت او

انتقادت خـرد و کوچـک از همـان‌هـا دور خـویش

جــرم تــو ســب النبــی بــود و بــه دیــن آیــین و کــیش

حـق تـو هـیچ اسـت از گفـتن ولـی آن شـهر دور

از دل فریادهــــــا اینســــــان شــــــده در کــــــار زور

حـــال مـــی‌تـــانی بگـــویی لیـــک انـــدازش مـــرا

آن خـــــدا قـــــرآن محمـــــد نیســـــتا در کـــــام نـــــور

مخلصش اینان که گفتی جـرم تـو ایـن کـار نیسـت

گــر بــه فــردا تــو نبــودی کــار مــا ایــن راه نیســت

بر برابر آن همه آزادگان فریاد کرد

تیر و شلاق و شکنجه قائله را باز کرد

پیشگاهان هیچ دارد لیک آن دست خفا

می‌کشد یکتا و او جرمی نباشد هیچ گاه

گر به دل داری تو فریادی به خانه خویش گو

آن صدا را او شنید و در خفا آن نیش بود

کشت یک تن را و از تن‌های دیگر بی‌خبر

دست او را خون شده بیند بیندازد تبر

ما که اینان کار ناریم ما بدین زشتی چه کار

دانه‌های آن انارا او برون آورده راه

تب به تب بازی و در اوهام و در آن دست راه

زیرگاهان سر برید و روی خنده در نگاه

حکم از خالق بدو لیکن به نشخوار است راه

کم کند حجم و همه زشتی و او را هست جاه

نغمه‌خوانی‌ها که تلطیف و در آن‌ها مکر بود

مرگ بود و رستن جان دگر را در دل آن مرگ بود

کشت اینسان لیک گفتا از برای شهر بود

گر تو کودک را نکشتی کشته‌هایی بهر بود

حکم تو خون است و خون بازی به راه و پیش راه

سر به سر او می‌زند سرها به روی رست جاه

کوه اجسادی به پیش است و ولـیکن نیسـت گفـت

ایــن نــه کــوه اســت و نمــاد شــهر ایــن دردای خفــت

بــا دل مکــر و بــه تقیــه دارد او صــدها ســخن

هــر چــه مــی‌بافــد بــه دور خــویش دارد جــان و تــن

آن همــه زشــتی بــه زیبــایی بــدل او کــرد تــا

چشــــم بســــته در خفــــا او ســــربریدان اســــت شــــاه

پنبــه در دســتش نیامــد خــون و او را هــیچ گفــت

بــا ســخن چشــمان بســته ســر بریــد آرام خفــت

گفــت او آن تــن مســلمانی نباشــد ایــن ســلام

بهــر دیــن مــا نیامــد هــیچ و اینســان والســلام

یکـــدگر جـــای کـــه در آن آتـــش اســـلام زیـــد

آمـــــده قـــــرآن و اســـــلامی کـــــه در آن راه دیـــــد

هـــر چـــه آزادی زِ تـــو باشـــد همانـــا ســـلب کـــرد

قـــــدرت پوشـــــیدن آن تـــــن لباســـــت زرد کـــــرد

هـــیچ رأیـــی بـــر تـــو و بـــر پوششـــت در کـــار نیســـت

ایـــــن همـــــه امـــــر مـــــن و فرمـــــانبران را کـــــار نیســـــت

هـــــر چـــــه باشـــــد در دل قـــــرآن بیـــــاوردا کـــــلام

حـــق پوشـــیدن بـــه کیســـه بـــر تنـــت انکـــار چیســـت

حـــق فکـــر و درک کـــردن را نـــداری هـــیچ گـــاه

هـــر چـــه خـــواهی را بـــه تـــو گـــویم و دیگـــر کـــار چیســـت

بایــدا بــر مــا نفــس داری ولــیکن هــیچ گــاه

رأی خــود را بــر بــرون نــاری کــه ایــن را نیســت کــار

گــاه گــاهی آمــده شخصــی و او در پــیش بــود

تحفـــه‌ای از اذن را بـــر روی دوشـــت بـــیش بـــود

گفـــت تـــانی قطـــره‌ای دوری گزینـــی رودهـــا

هـــر چـــه در ســـر آخـــور دریـــا بـــود آری اســـت راه

بـــا دل مکـــر و یکـــی را کمتـــر و در بـــیش بـــرد

روزی از حـــق و دگـــر روزی بـــه امـــرش بـــیش بـــرد

بـــا همـــه مکـــر و ریـــا و ایـــن همـــه اغـــواگری

او دو دســـتت بســـت و اینســـان در دل آن خـــویش بـــرد

هـر نفـس دینـی گزینـد او کـه جـانش راه نیسـت

مـــی کشـــد مـــی‌تـــازد و مـــی‌بـــارد و اصـــرار چیســـت

لیـــک بـــر دیـــن پـــدر زادی و تـــن آزار زیـــد

شـــــــهروند ثـــــــانی و در دور باطـــــــل راه دیـــــــد

هـــیچ حقـــی روی تـــو ناشـــد نباشـــد هـــیچ گـــاه

بـــر نفـــس‌هـــایی کـــه داری مـــا بـــر آن در کـــار چیســـت

مخلصش هیچی نـداری هـر چـه در پـیش اسـت رو

آن همـــه از لطـــف مـــا بـــود و خـــدا در کـــار زیســـت

هـر چـه زن در دار دنیـا آن همـه زشـت اسـت رو

او کـــه مـــلا بـــود گفتـــا او چنـــین پشـــت اســـت رود

زن همه چیزش به نصف مرد باشد پیش خوان

عقل و ایمان و بهایش بر همه گفتار خان

حیض و دردش آن که ایمانش چنین اینسان ربود

بر شهادت عقل او نصف و در این نقصانه بود

حق ارثش اینچنین او را به نیمی نیم کرد

گفت و این باور از آنان لحظه‌ای تردید کرد

حال با این رویه و با اینچنین گفتار رو

دارد و در فکر حق دارد به زن‌ها پیش رو

از دل حیوان همه کشتار و انسان زود کشت

کشت جانش خون او محراب آن بت‌خانه بود

از تنـاول گوشـت جـانش هـر تنـی را کشـت زود

قصـــه‌ی زشـــتی ایـــن دیوانگـــان دیوانـــه بـــود

هـــیچ ارزش دارد آری جـــان او را هـــیچ بـــود

کشـــت بـــا کشـــتار خـــود راضـــی خـــدا شـــادانه بـــود

حـــق گفـــتن در برابـــر تیـــر و شـــلاق اســـت دار

هـر کـه را گفتـی بـه روی جوخـه‌هـا مـرگ اسـت خـار

مـا تـو را جـرأت بـدادیم و در ایـن مخلـوق راه

تـانی از آن کوچکـان نقـدی کنـی نقـد اسـت شـاه

گـر بـه یـزدان و پیـام‌آور بـه معصـوم و بـه دیـن

ذره‌ای گفتـــی ببـــین مرگـــت بـــه روی خـــویش بـــین

در برابـر سـیل ایـن آزادگـان را خـون چکیـد
خـون بـه دریـا آمـد و مسـتانه او تـن‌هـا دریـد

حکـم اسلام است و ایـن کشتار لیکن مکـر باز
هـر کجـا تانـد بـه کشـتار او رسـانده هـیچ خـار

گـر بـه رجـم آدمـان او داده حکمـی دیـر بـود
گـر جهـان مـا را نبینـد حکـم او تـدبیر بـود

بـا پلشـتی و بـه زشـتی در خفـا او گشـت نـور
ذره‌ای کوتـاه آیـد از بـرای مکـر دور

سـر بریـدن دار آویـزد همـه تـن جسـم را
خـوش نیایـد ایـن جهـان و لیـک ایـن تصـویر بـود

جـــای زشـــتی را بـــه زشـــتیِ دگـــر او داد نـــور

تـــا خـــدا در آســـمان راضـــی از ایـــن کـــردار بـــود

دســـت دزدان را بـــه یکبـــاره بریـــدن داد شـــاه

لیـــک اینـــان در خفـــا بـــا شـــرطهـــایی داد راه

هـــر یکـــی از حکـــم یـــزدان را بـــه جـــا آورد جـــاه

گـــر جهـــان مـــا را نبینـــد حکـــم باشـــد حکـــم شـــاه

مخلصـش ایـن کـار کـز کشـتار دیگـر عـار نیسـت

لیـــک بـــا تزویـــر و آن در قلـــب آن دیـــوار کیســـت

مـــی‌کشـــد بـــا نغمـــه‌هـــای آن کلامـــی از خـــدا

پـــیش و پـــس دارد یکـــی را و بـــه دیگـــر هســـت راه

گفــت او آن تــن مســلمانی نباشــد ایــن ســلام

بهـــر دیـــن مـــا نیامـــد هـــیچ اینســـان والســـلام

در ســـرآخر شـــهر آورد اســـت او را دیـــر زود

از دل دریـــــــای او اینســـــــان پدیـــــــد آورده رود

هیچ در پیشـت نباشـد هـر چـه داری از خـدا اسـت

ایـــن نفـــس آوردنـــت از بهـــر شـــادیِ خـــدا اســـت

تو به خود هیچی ندارد هـر چـه باشـد او اسـت گـو

از همـــان خرمـــان بســـیاری بـــه رویـــت هســـت رو

کیســه بــر ســر داری و بــر دار دنیــا راه نیســت

بــر زنــان هیچــی نباشــد ایــن همــه اصــرار چیســت

حـق بـودن از مـن اسـت و از مـن و آن شـاهراه

آن خـــدا قـــرآن بـــدارد والســـلام اظهارهـــا

زن همـه اسـباب لـذت خلـق شـد تـا شـاه شـاد

درد و حـــیض و زایمـــان نصـــفی بـــه بـــودن راه داد

حـق پوشـیدن چـه باشـد کفـر داری کفـر گـو

از تنـــت آن ســـر زیـــادی و همـــین را خواســـت گـــو

هر کـه بـر دیـن دگـر باشـد وظیفـه دوش مـا اسـت

کشـتنش بایـد خـدا راضـی و ایـن‌هـا کـار مـا اسـت

گـــر یکـــی هفتـــاد تـــن را از دگـــر در پـــیش راه

ســـــر بریــــدا در بهشــــتا منـــــزلش در پیشـــــگاه

حرف حیوان پیش آوردی که دیگر کار نیست

در دل قرآن خدا گفتا دگر این بار چیست

خلق گشتا تا به خلق اشرفش راهی دهد

سر بریده خون آن را بر جهان شاهی دهد

حق گفتن یک کلاما گفت آن را دیر زود

لا الله الا لا الا لا الله لا

کوچک از کامت برون آورده او اینسان زبان

کز کلامی داری او آن را بریده راد ران

هر که فریادی کشیده از زبان بر دار بود

خون خود را خورده و یزدان ما قهار بود

حکــم هــر کــاری بــه دنیــا داده و او شــاه زیســت

او جهـــان را تـــا ســـرآخر اینچنـــین در کـــار دیـــد

شــرب خمــر و داغ هــر شــلاق بــر جانــت فــرود

ضـــجه‌زن ای پســـت تـــن آن را زِ جانـــت در عبـــور

چشــم در راه دگــر چشــمی کــه او را کــور کــرد

آمـــده دیوانـــه‌ای بیـــرون برانـــد کـــور کـــرد

در میـــان شـــهرها و از بریـــدن ســـر بـــه راه

بـــا خشـــونت خـــو گرفتـــا ســـر بریـــدا او اســـت شـــاه

از دل ایــن زشــتی و صــدهای دیگــر زشــت بــود

آمـــده قـــومی کـــه بـــا کشـــتار خـــود در فکـــر بـــود

بـــرده‌داری مـــی کنـــد از آن غنـــائم هســـت راه
او کنیـــزی دارد و زن‌هـــا اســـیر دســـت شـــاه

آن قـــدر زشـــتی کـــه بایـــد تـــا ســـرانجام جهـــان
اینچنـــین بنوشـــت و برخوانـــد و دگـــر را هـــیچ دان

اینچنـــین دیوانگـــانی در جـــام جـــم بســـیار بـــود
قـــوم‌هـــای بیشـــماری کـــه بـــر آن اظهـــار بـــود

گفـــت آن تـــن او مســـلمانی نباشـــد ایـــن ســـلام
بهـــر دیـــن مـــا نیامـــد هـــیچ و اینســـان والســـلام

هـر چـه در دنیـا کـه اسـلام اسـت او را نیسـت راه
او بـــه اســـلام خـــودش بـــاور بیـــاورد اســـت شـــاه

در سـرآخر بطـن ایـن دیـن در کتـاب شـاه بـود

والســـــلاما ایــــن ســــلام اســـــلام آن الله بـــــود

ژيلا

دختری گیلانی از آن روستاها کم فروغ

در دل جنگل بگو آزاده و اینسان غرور

خانه‌اش قلب طبیعت آن درختان پر شکوه

او به قلب فقر از دنیای زشتی در عبور

آمده دنیای را بیند که اینسان بار چیست

این جهان فقر و به هر کس در پی آن کار چیست

آن پــدر در قلــب بیجــار و نشــا در کــار زیســت
از دل خـــاک آمـــده بیـــرون و غـــوط و خـــار نیســـت

قلـــب بـــاران مـــی‌تـــراود نغمـــه‌ای آشـــفته را
آن پـــدر بـــا جـــان خـــود ســـازد جهـــانش خـــار نیســـت

در دل آن جنگـــــل و پـــــرواز بـــــاز و بـــــال زاد
او بـــه دنیـــا آمـــده در فقـــر و ایـــن انکـــار نیســـت

ســـردی و فقـــدان گرمـــا و بـــه آغوشـــش تـــو را
او بـــه جـــان خـــود تـــو را مـــرهم در ایـــن اصـــرار زیســـت

بـــر تـــو آن نـــانی دهـــد کـــز قلـــب خـــود او آورد
او بـــه جـــانش ســـفره و بـــا قلـــب خـــود افطـــار چیـــد

گـر چـه دنیـایش پـر از فقـر و بـه دل آن روسـتا

لیـــک ایـــن غلیـــان احســـاس درون انکـــار نیســـت

او پـدر دارد کـه دنیـایش همـه ایـن دخـت جـان

مـــادرش بـــر شـــادی ژیـــلا همـــه اصـــرار زیســـت

او بـه قلـب جنگـل و در قلـب گـیلان جـاودان

او بـــه زیبـــایی و گـــل‌هـــا و دل بـــی‌خـــار زیســـت

هـر نفـس را عاشـقی‌هـای پـدر بـر جـان خـویش

بـــا همـــه جـــانش پـــر از احســـاس مالامـــال زیســـت

او چنـــین آمـــد میـــان و اینچنـــین او رشـــد تـــا

گـل بـه دنیـا و همـه گـل‌هـای او بـی‌خـار زیسـت

حـــال کـــز ســـنش رســـد آن پـــانزده را در فـــرا

بینـــد او دنیـــا و ایـــن دنیـــای ســـردمدار کیســـت

ایـن جهـان را پـر زِ فقـر اسـت و پـر از تـن‌هـا گـدا

آن خـــدایان در دل تخـــت و بـــه تـــاج انکـــار نیســـت

اینچنـــین جمعـــی گـــدای لقمـــه نـــانی و رهـــا

جـــان اینـــان از بـــرای شـــاه چـــون ابـــزار زیســـت

کـودکی کـز کـار و بـا خـونش خـدا را کـرد شـاد

نـــوش جـــان آن خـــدا و ایـــن خـــدا قهـــار کیســـت

تـــن فروشـــی کـــز دلـــش آن زن شـــود او دردوار

جـــای هیچـــی در ســـخن ابـــراز ایـــن انکـــار چیســـت

او دلـش پـر مـی‌کشـد بـر داد و انصـاف و هـزار

اینچنـــین راهـــی بگـــو در جـــام جـــم اظهـــار چیســـت

او شناســـــد راه خلـــــق و آن رفیـــــق دور راه

بـــر تســـاوی جهـــان ابـــراز و آن اصـــرار زیســـت

او فـدایی مـی‌شـود بـر خلـق و بـر تـوده رهـا

او بـــه افیـــون خـــدایان جامـــه‌ی اجبـــار زیســـت

حـــال او در حـــزب اینـــان داد راه و داد پـــیش

ایـــن جهـــان او را مثـــال قاتـــل و اشـــرار دیـــد

حـرف او حـرف رهـایی بـود و داد از قلـب‌هـا

در پـــــی آزادی و انصـــــاف او آزاد زیســـــت

حــزب آنـــان در رهِ آن خلــق بــوده پــیش تــا

ایـــن عـــدالت بـــر جهـــان آزاد و او آزاد زیســـت

آمــده بیــرون و بــا فریــاد خــواه از جســم را

شـــاه را از تـــاج خـــود انکـــار و در انظـــار نیســـت

هـر نفـس را مـیدمـد در خلـق تـا آن مسـت جـاه

در پـــی آزادی و انصـــاف خـــود در جـــاه زیســـت

بایــد از نــو ســاختن ایــران مــا را کــز شــکوه

اینچنـــین صـــدها هـــزاران ســـاله را اکـــرار چیســـت

او بـه زنـدان مـیبرنـد و پـیش تـا درد اسـت راه

بـــا شـــکنجه او خـــود و دنیـــای خـــود انکـــار نیســـت

راد تـــن ژیـــلا بگـــو در دســـتگاه و دادگـــاه

نغمـــــه‌اش فریــــاد ایــــن آزادی آزاد زیســـــت

شـــاد مـــی‌دارد همـــو را پرتگـــاه و شـــامگاه

تـــا زِ خـــود هـــم خویشـــتن بیـــزار و در انکـــار زیســـت

او بـــه زنـــدان از بـــرای خلـــق او در پـــیش بـــود

در عـــدالت زنـــدگی را جـــاه او در کـــار زیســـت

بـــر دل زنـــدان و شـــاهی و خـــدا و دورهـــا

او بـــــه دنیـــــای خــــودش آزاد او آزاد زیســــت

قلـــب ایـــن ایـــران شـــده آشـــفته راه و کینـــه‌هـــا

آمـــده مـــلای کـــین بـــر خـــاک مـــا بـــر ایـــن ســـرا

هـــزل و هـــذیان و دروغ آن خـــدای کهربـــا

جامـــه‌ی ایـــران دریـــد و کـــار ایـــن زنـــدار چیســـت

اینچنـــین قـــی از دل آزادی و ایـــن بردگـــی اســـت

تـــو بگـــو ایـــران مـــا را شـــادی از اشـــغال چیســـت

دیـــو رفتـــه او بـــرون و ایـــن ملائـــک حوریـــا

وای بـــر مـــا ایـــن همـــه کشـــتار آن آزاد زیســـت

اینچنـــین گویـــد بـــه تقیـــه در دل مکـــر خـــدا

هـــر چـــه زنـــدان را بـــه آزادی سیاســـی وای چیســـت

آن زن راد و بگـــو دخـــت رهـــایی گیـــل خـــان

آمـــــده بیـــــرون و او دافـــــع از آن آزاد زیســـــت

گول آن مکـر و فریـب و کهربـا را خـویش خـورد

مردمـــــانی کـــز هـــزاران در پـــی آزاد زیســـت

دل بـه درد آیـد از ایـن کوشـش از ایـن شـبگیرها

ایــن خــدایان طعمــه‌ی گــور و بــدین بــدکار چیســت

وای بــر فرجــام مــا کــز آن همــه شــور رهــا

اینچنـــین دیـــوان بـــه کـــار آمـــد در ایـــن بیـــدادگاه

آن زن آزاده آن ژیـــلای مـــا آن گیـــل خـــان

آمــــده از حصــــر و او بیــــرون و حــــالا پیشــــخوان

جمع ایـران مسـت مـدهوش چنـین پیـروزی اسـت

شــاه را ســاقط از ایــران و بــدین شــب کــوری اســت

حـــال دیگـــر دخـــت آزادی رهـــا آزاد بـــود

فکـــــــر او در راه آزادی جهــــــان آبــــــاد بــــــود

بایـــد آن ریشـــه زِ فقـــرا برکنـــد او پـــیش دار

او جهـــان انصـــاف خواهـــد بـــر جهـــانی پـــیش خـــواه

آیـــد و در قلـــب آن مـــلا بـــرایش کـــار نیســـت

هـــر چـــه را او قبضـــه بـــر مـــلا و جمـــع هـــار چیـــد

لـــیکن ایـــن ژیـــلا نمانـــد از پـــی آن کـــارزار

جــــان او در قلــــب انصــــاف و جهــــان آزاد زیــــد

بایـــدا او را کـــار کـــردن بایـــد او را پـــول تـــا

حــــق او انصــــاف و در دنیــــا همــــه آزاد زیــــد

هــر تلاشــی مــی‌کنــد تــا ذره‌ای محــزون طــلا

آورد بــــر جمــــع ایــــن انســــان و فقــــر آزار دیــــد

او جهــــانش را بــــرای نشــــر انصــــاف اســــت داد

او بــــه دنیــــا پرکشــــد تــــا جــــام جــــم آزاد زیــــد

هــر تلاشــی مــی‌کنــد تــا بهــر آن ایــن خلــق زار

هــــیچ در دنیــــا نباشــــد جــــام جــــم آزاد زیــــد

او جهــان بینــد همــه ایــران مــا را زشــت شــاه

ایــن خــدا آمــد بــه جــای آن خــدا او اســت شــاه

اینچنــین بــردار مــی‌دارد همــه تــن فکــر را

او کشــــد آزاده را بــــــردار او را جســــم شــــاه

ایــن شــده مــلای کــین و او شــده اغــوا گری

بــــــر ســـــــر دار آورد آزادگـــــــان و فکـــــــر را

شــاه را بیــرون و آن شــاه دگــر آمــد بــر آن

تــازه خــون و جــان انســان او شــود ایــن شــاه خــوان

او همــه دنیــای را زشــتی و کــین خــویش بــود

شــاه ایــران گشــته مــلا و بــه کــین و ریــش نــور

از گذشــته دیرتــر زشــتی فراتــر بــاز کــرد

جــام دنیــا را بــه کــام خویشــتن آغــاز کــرد

ایــن خــدا جــان همــه ایــران مــا را او دریــد

هــر تــن بــی‌ســر همــه ســرهای ایــران را بریــد

اینچنین دید و به زشتی‌های این دیوان پلید
دخت او بار دگر فریادهایی سرکشید

آمده طغیان کند فریاد آزادی کشد
آمده دنیای به زشتی همان خالی کند

بار دیگر او به میدان آمده تا خویش را
در دل جنگ خدایان اینچنین خالی کند

از پر و پا خسته و لیکن رهش آزادگی است
حق و انصاف و به فریادش همه آبادگی است

باید این دنیای زشتی و همه ایران ما
باید او را غرق تغییر و به خوشحالی کند

این همه میدان به پیشش لیکن آن ژیلا رها

با همه فریاد خود دنیا به آزادی کند

ذره‌ای نتواند او را در سکوت و هیچ راه

باید این ایران و از اسلامیت خالی کند

او به میدان است در جنگ است و در آن شاهراه

با همه جانش جهان را غرق آزادی کند

در دل میدان و فریادش عظیم و در فرا

آمده جمعی از آن مزدورهای آن خدا

دستبند او به زنجیر و حصار و کین شاه

اینچنین ملای کین ایرانمان خالی کند

او به زنـدان است و در حصـر بدینسـان شـاه خـواه

اینچنـــین مـــلای کـــین آزادگـــان حـــالی کنـــد

در دل حصـــر و بـــه زنجیـــر و در آن بیـــدادگاه

بـــار دیگـــر خانـــه بـــر ژیـــلا و زنـــدانی کنـــد

او بـــه هـــر وقـــت اذان و دارد او شـــلاق تـــن

جـــان او در خـــون خـــود بدمســـتی و حـــالی کنـــد

مـی‌کشـد جـانش همـه تـابش در ایـن سـنگاره راه

بـــا همـــه جـــان و جهـــان خـــویش آزادی کنـــد

بـر دهـانش ریخـت آن سـرب و بـه داغ بـود تـاب

او زبـــانش را بـــه فریـــاد و دلـــش خـــالی کنـــد

مـــی‌کشـــد او را بـــه صـــدها بـــار آری شـــاه پیـــر

او جهـــــان خویشـــــتن را غـــــرق خوشـــــحالی کنـــــد

ایـــن قـــدر او را شـــکنجه مـــی‌کنـــد شـــاه و خـــدا

تـــــا بـــــه انکـــــار رهـــــایی نغمـــــه بـــــی‌بـــــاکی کنـــــد

ایـــــن تـــــن گـــــیلان و آن آزاده و ژیـــــلای مـــــا

بـــــا همـــــه جـــــان و جهـــــان خـــــویش آزادی کنـــــد

شـــاه بـــی‌شـــرم و بگـــو مـــلای کـــین و آن خـــدا

آمـــــده کشـــــتار عـــــوام جهـــــان شـــــادی کنـــــد

قتـــل عـــام هـــر نفـــس آزاده خـــواه و راهـــدار

او بـــــه کشـــــتار نفـــــس‌هـــــا اینچنـــــین شـــــاهی کنـــــد

حکـم او بـر کـام زنـدان و لشـگری از زشـت شـاه

سـال خـون آمـد کـه او اینـان خـدا راضـی کنـد

سـال کشـتار و بگـو سـال شـجاعت خـاوران

شصـت و هفـت اسـت و خـدا بـر جـان مـا شـاهی کنـد

آمـده بـر روی ایـن عاشـق خـدای زشـت‌رو

تـا نفـس گیـرد جهـانش غـرق خوشـحالی کنـد

گیـل زن ژیـلای مـا آزاده خـواه و پیشـگام

در برابـر آن خـدا بنشسـته او شـاد اسـت کـام

بـر خـدا ایمـان تـو داری حـال گـو ایـن قصـه را

سـال خـون سـال خداونـدان پوشـالی کنـد

حکم او خون است و خونش از زمین‌ها در فرا

وای بر ما این خدا بر ما چنین شاهی کند

دست نوشت خونی و دستار خونی از خدا

پاکی تن را زِ هر جان هر نفس خالی کند

حکم خون است و به خونریزی و پاکی را خدا

جسم اینان را به دژخیم خودش مالی کند

باکره را قلب فردوس و درونش راه داد

باید این پاکی تن را از جهان خالی کند

آمده حکمی و در پیش آن خدای نابکار

او به دنیا و خدایش اینچنین شادی کند

حکم مرگ است و به حکم خون و آری چوبه دار

قبـــل آن پـــاکی زِ تـــن را ایـــن خـــدا خـــالی کنـــد

ایـــن اتـــاق تـــارک و نمـــدار و آری بـــود شـــاه

گریـــه و اشـــک و بـــه خـــون بـــارد و او نـــالی کنـــد

مـــی‌درد تـــن را و روحـــش آن خـــدا مکـــر شـــاد

از همـــه اشـــک جهـــان او غـــرق خوشـــحالی کنـــد

مـــی‌کشـد او مـــی‌درد جـان و تـنش را مـــی‌خـورد

پـــاکیِ جـــانش بـــه زَعـــم خـــویش او خـــالی کنـــد

بـــر طنـــاب و جســـم و ایـــن آزاده در آن پیشـــراه

بـــا همـــه جـــانش جهـــان را غـــرق آزادی کنـــد

دختـــر جـــان و تـــو ژیـــلا ای رهـــا آزاد مـــاه
بـــا چنـــین زشـــتی نتانـــد او تـــو را خـــالی کنـــد

آمـــده دســـتور بـــر جـــان پـــدر در پیشـــگاه
ایـــن جســـد از دختـــرت را او بـــه تـــو آنـــی کنـــد

مـی‌دهـد بـر دسـت آن پیـر و بـه پیشـان اسـت رو
از چکیـدن اشـک و خـون او خـود جهـان خـالی کنـد

این همه پـولی کـه در پیشت بـه رویـت بـود پـیش
مهـــر آن دختـــر بـــود دنیـــا بـــه بیـــزاری کنـــد

بـا دو چشـم اشـک فریـاد و رهـا در پـیش خوانـد
دختـــرم بـــا جـــان جهـــان را غـــرق آزادی کنـــد

مرگ آزادی

دو تـــــن راســــت راد و دو آزاد شـــــاد
به قلـــب جهـــنم بـــه زنــــدان زاد

بیـــاورده آنــــان ســـیه چـــال شـــاه
بـــه مــــرگ تــــو آزادی و مــــرگ داد

همــــه جــــرم آنــــان بـــه گفتـــار بـــود
ســـــــرایيدن نغمــــــــه آزاد بــــــود

زِ ملــــــت بگفتـــــا و از خلــــق تـــــا
بــــدر آن اســـارت بــــدر مســـت مـــاه

زِ جنـــــبش بگفتـــــا و از شـــــور راه
کـه حـق خـودت دسـت خـود هسـت جـاه

بـــه دل فقـــر گفــــت و از آن اخــــتلاس
زِ افســـــــاد و از فاســـــــدان و فســـــــاد

از آن زشـــت شـــاه و از آن مکـــر شـــاه
زِ دیوانگـــــان و بــــه قــــدرت بــــه جـــاه

از آن قـــــــبض آزادی و دســـــــتگاه همـــه قـــدرت از آن تنـــی هســـت شـــاه
زِ بیـــــداد در ایـــــن زمـــــین و زمـــــان زِ دیوانگـــــان مســـــت قـــــدرت فغـــــان
زِ آن زشـــــتی و از کـــــژی و زِ کاســـــت از آن دولـــــت جعلـــــی و کودتـــــا اســـــت
از آن خیـــل انســـان کـــه دور از صـــفا اســـت همـــه جـــان آنـــان بـــه و درد و جفـــا اســـت
بـــــه زنـــــدان و در حصـــــر و آزادههـــــا سیاســـــی مرامـــــان بـــــه ضـــــد تـــــو شـــــاه
از آنـــان بگفتـــا و خـــود حصـــر کـــرد بـــه زنـــدان شـــاهی و در حصـــر کـــرد
دو تـــن بـــود و آن دو پـــر از فکـــرران یکـــــی اردلان و دگـــــر ارســـــلان
بگفتـــا چنـــین اردلان ایـــن ســـرا همـــه تشـــنه آزادی و نیســـت شـــاه
چنـــین گفـــت آن ارســـلان مـــا بـــه راه همـــه جـــام جـــم را دگرگـــون بـــه جـــاه
دو تـــن قلـــب زنـــدان و گفتـــار کـــرد زِ راه رهـــایی و فریـــاد کـــرد
بگفتـــا کـــه ایـــران شـــود راســـت راد بـــــــه آزادی آزاد و آزاد داد
همـــه کاســـتی را دل آن جفـــا اســـت بـــه فقـــدان آزادی و در ســـرا اســـت
اگـــر جـــام جـــم را بتـــان شـــکل کـــرد دگرگـــون جهـــان را بـــر آن ذکـــر کـــرد
همـــه جـــان آن قلـــب آزادگـــی اســـت رهـــایی نهـــا و بـــه جـــاودانگی اســـت
بگفتـــا چنـــین اردلان ذکـــر کـــرد همـــه روزهـــا بـــر آن فکـــر کـــرد
یکـــی روز او را ببـــردا فغـــان شـــکنجه کنـــد جســـم را روح خـــوان

دگر روز آن ارسلان و به راز — همه جان و تن را دریدند باز
سخن‌های از دل و در قلب حصر — بیامد به میدان و سیلی به بذر
یکایک نفس‌ها در آن گفت داد — چنین آمد و بذرها را شکافت
همه گوش تا گوش از اردلان — سخن‌های او آن مریدان خان
شده اردلان جمع انسان مراد — به آزادی و راه آزاد داد
دو تن قلب زندان و حالا نسان — شنید از سخن‌ها و افکارشان
یه زیباتر و او سخن در رها است — بگو اردلان شد مراد و خدا است
دو تن باهم و هر دو تن در عزا — به یک راه دل آن تو بیدار خواب
به عزم و به جنگ و به فریادشان — همه جمع انسان به دیدار جان
همان بذر را او شکفت و به دشت — ببین خرمن گل به دنیای گشت
صدایش به زندان فراز و رها است — هزاران و میلیون شناسد که خواست
چنین گشته آن اردلان رادمرد — شده راه آزادی و راست گشت
و آن ارسلان قلب زندان و کاست — از او هیچ در این جهان نیست راست
به زندان بیامد برون آن دو تن — همان اردلان ارسلان و گزند
بدیدار دیوار فرو ریخت کار — بیامد برون شاهدار ایلدار
برون آمده حزب از آن تو داد — به فریاد و بر داد و بر تیرداد

بـــــرون و شـــــده رهبـــــر آزادگـــــان — بـــه حـــزب رهـــایی و او پـــیش خـــوان

و در بـــین آن ارســـلان گـــم بـــه دور — زِ مرئـــوس و رهبـــر شـــدن او چـــه دور

شـــــده رهبــــــر آن اردلان پیشـــــدار — همـــه راه و دنیـــا بـــر آن پـــیش خـــار

بـــه میـــدان و در جنـــگ فریـــاد راه — بـــــه آزادی آزاد در پـــــیش خـــــواه

همـــه حـــزب انســـان بـــه میـــدان راد — بـــــرای رهـــــایی و فریـــــاد راد

همـــه جـــان بـــه کـــف در پـــی و پشـــتکار — رهـــایی گزینـــد بـــر ایـــن نـــیش‌دار

همـــــه جـــــان آن اردلان ارســـــلان — بـــــه راه رهـــــایی و در پـــــیش‌ران

بـــه زنـــدان بیفتـــاده آن ارســـلان — ولـــیکن بـــه قـــدرت شـــد او اردلان

کـــه او رهبـــر آری بـــر آن حـــزب بـــود — گرفتنـــد بـــه زنـــدان بـــر او زشـــت بـــود

یکـــــی اردلان رهبـــــر و راهکـــــار — و دیگـــــر چنـــین ارســـلان بســـط داد

زِ هـــم دور و از هـــم ندانـــد خبـــر — همـــــه راه خـــــود پـــــیش دارد نفـــــر

و جنجـــال در خـــاک مـــا ایـــن ســـرا — بـــه میـــدان و در انقـــلاب و فـــرا

نفرهـــا همـــه پـــیش در جنـــگ بـــود — زِ آزادی و راه بـــــر خلـــــق بـــــود

از آن حـــزب او راهبـــر گفـــت تـــا — بـــه میـــدان رســـیدن بـــه آزاد راه

همـــه تـــن بـــه میـــدان و در شـــور راه — بـــرای رســـیدن بـــه آزاد جـــاه

همـــه بـــا هـــم و قلـــب میـــدان و شـــاه — ضـــعیف از همـــه قـــدرت دیرگـــاه

ندارد دگر شاه او را به جاه / برون دارد او را زِ این رزمگاه

و جمع همه آدمان پیش‌خواه / به آزادی و بسط آن دادگاه

کسی راه را او فرو دارد آن / به راهش به آن پایمردی و خوان

همه یکدلان یک‌صدا در فرا / برای رهایی و در بادها

تکان می‌دهد جمع انسان بمان / به راه خودت باش و این را بخوان

و امروز و آن انقلاب کذا / بیاراست ایران ما را زِ کاست

بیامد یکی رهبر و دورشاه / شد او شاه ایران و او شاهراه

همه تن سخن‌های او در کذا / به کذابه لفافه او در عزا

شنید اردلان راه او را بخواند / به دور از خود و خویشتن او براند

که این نیست آن راه آزادگی / همه گفتن او عبد و از بندگی

دروغ است راهش و پوشالی است / همه راه او کذب و تو خالی است

همه جان او قلب حصر سرا است / بریدن نفس او رهایی و خواست

همه دور از ما و از باور است / بیاراست بر حصر و دون آور است

نباشد به راه من و خلق تا / که او مرگ و اینان نگون آور است

در این بین افکار او ازدیاد / بیامد سخن از نفر پست زاد

همو شاه گشته به ایران زمین / همان خون و ملای و ملای کین

همـــان مـــرگ راه و همـــان قتـــل گـــاه همـــان زشـــتی و کینـــه دار از تـــو شـــاه

بگفتـــا بیـــا جمـــع مـــا اردلان بشـــو نائـــب مـــا امـــام زمـــان

بیـا قـدرت از تـو بـه راهـی کـه راسـت همـه جـان ایـران بـرای تـو خواسـت

بیـا شـاه شـو قـدرت از تـو خـدا اسـت تـو صـاحب بـه جـان و بـر ایـن بیشـه‌ها اسـت

شـــنیدا چنـــین اردلان مســـت شـــد زِ قـــدرت شـــنید و دلـــش منـــگ شـــد

یـــه ســـو راه بـــوده و بـــر آزادگـــی یکـــــی قـــــدرت و راه دونمـــــایگی

همـــو نیســـت در راه مـــا نیســـت شـــاه و او پـــر کـــژی و بـــه زشـــتی اســـت شـــاه

نبـود آن همـه راه مـا ایـن بـه کاسـت همـه جـای ایـران بـه خـود او کـه خواسـت

منـــا روزهـــا را بـــه شـــب کـــرد یـــاد بـــه زنـــدان و حصـــر از آن ســـینه خواســـت

چـــه روزی بـــود ایـــن همـــه روزهـــا چـه شـد بـر مـن آری چـه شـد مسـت شـاه

همـــه جـــان دنیـــای مـــن رفـــت راه بـــه زشـــتی کـــژی و بـــه ایـــن ســـینه شـــاه

بـــــه دل دارد او صـــــد دلا دادهـــــا از آن جنـــــگ دیـــــروز و آن شـــــاهراه

از آن روزگـــــان دیـــــر و زِ مـــــا زِ بیـــداری انســـان و جنگـــی بـــه شـــاه

و ایـــن ســـوی بـــر او همـــه جـــاه بـــود شـــده قـــدرتا او چنـــین شـــاه بـــود

همـــه خـــاک ایـــران بـــه زیـــر دو پـــای مـــنم شـــاه و بـــر ایـــن نســـان‌هـــای جـــای

مـــن از هـــیچ بـــر تخـــت وآری نشـــان بشـــم پادشـــاه و بـــه دادی کشـــان

همــــه جـــان ایـــران رهـــا دار پـــای همـه خـاک در پـیش و جـاه اسـت جـای

ولـــیکن نـــه ایـــن راســتین نیســت راد قضـــا اینچنـــین قلـــب دیـــدار شـــاد

مـــرا ره نـــدارد بـــر ایـــن راه رفـــت بـه حکـم مـن آری قضـا شـعف ضـعف

نتانـــد بـــه آن خـــاک را پـــاک کـــرد بـــه آزادگـــی راه را ســـاز کـــرد

کـه ایـن خانـه از پـای‌بسـتش خـراب نتانـــد کـــه قـــانون آن قلـــب خـــواب

مـن از هـیچ و بـر هـیچ خـواهم رسـید بـــه اســـبابِ بـــازیِ شـــاهانه دیـــد

ولـــیکن دلا مســـت آن قـــدرت اســـت زِ شـــاهی خـــود او چنـــین فرصـــت اســـت

تـــــوانم همـــــه خـــــاک را دارم آن کـــه زیـــر دو پـــا و شـــوم مســـت خـــان

مـــرا قـــدرتا دارد اینســـان بـــه نـــور و شـــاهی شـــوم شـــاه بـــر جـــان غـــرور

نتانـــــد گـــــذر از چنـــــین اردلان بیامـــد بـــه راه تـــو مـــلای خـــان

شـــد او نائـــب شـــاه و او شـــاهراه شـــده کاســـه‌لـــیس خـــدایان هـــار

بـه قـدرت همـه نـور و آن زور کاسـت از او هـیچ مانـده بـه دنیـای خواسـت

بـــه قـــدرت کنـــد امـــر او در فـــرا و قـــدرت دگـــر بـــر تـــو عـــرش و بـــه راه

تـــو فرمـــان‌بـــری و تـــو فرمانـــده راه همـــه در دل آن حقـــارت بـــه شـــاه

شـــده شـــاه و شـــاه دگـــر شـــاه خـــواه اســـارت کشـــیده دلـــش را بـــه راه

زِ خـود دور او مسـت آن قـدرت اسـت شـده راهـدار و در ایـن رخصـت اسـت

به فرمان شاه می‌درد جان ما
شریک چنین کشتن راه شاه

همه تن پر از خار و در تنگ‌راه
به زشتیِ دیروز برگشت شاه

و صد برتر از آن دگر روزها
خودش گشت خشت چنین پایگاه

به جوخه به میدان و در تیربار
به دیدار او بیند آن اقتدار

به زندان و در حصر در این تیرداد
هزاران نفر طعمه بر مرگ زاد

به زندان و در قلب آن بیشمار
چه بسیار از قلب انسان به دار

و او شاه این سرزمین گشت شاد
به زندان و قصری که خود ساخت راد

همه بیشماران و آویز دار
بگفتا بیا اردلان نامدار

همه جمع اینان به ما در شکار
به کشتار اینان شود راست دار

بیامد بدید و لبش خند بود
زِ قدرت همه مست و دربند بود

به جمع همه عاشقان قلب‌دار
یکی را شناسد که او کیست زار

ببیند و قلبش به لرزین فتاد
به مرگ رهایی و در حصر زاد

چه نامی چه نیکو چه زیبا است یار
ببین اردلان را به چوبست دار

نفس می‌خورد خنده را می‌درد
به قدرت همه جان خود می‌درد

به جهل و جنون گوید از این که یار
به پرواز آزادی‌اش در قصار

دگر بار گفت و دگربار خواند
به پرواز آزادی‌اش در حصار

چــه مســت و چــه ننگــین و چــه شــاهکار　　　　بـــه فریـــاد خـــود خویشـــتن در حصـــار

متوالی

بـــرده دختـــر را درون حفـــره‌ای آن زشـــت رو

سـرد و تاریـک پـر از خـوف اسـت آن تـن زشـت رو

مـــی‌نشـــیند روبـــروی دختـــری بـــی‌دســـت و پـــا

او بـه زنجیـر اسـت و در حصـر همـان تـن زشـت‌خـو

نم نمـک آرام نزدیـک است و آن تـن بـوی کـرد

عطـــر او را داد بـــر جـــان و بـــه جـــانش زور کـــرد

حمله بر جسم همان دختر که تن را می‌درید

مرگ را بر زندگی با جان دل او می‌خرید

دست‌ها می‌لرزد و اشکان به خونش جاری است

صدهزاری نام یزدان را به افرا می‌دمید

دست او خنجر به جانش ترس را فریاد بود

خون زِ تن جاری و جسم و آن تنش را می‌برید

باز هم فریادهای دختری در ترس بود

آن نفر جلاد با آزار او تن می‌برید

دست در تن‌پوش و جانش را به عریانی فتاد

دخترک فریاد زد بر هر تقلا می‌درید

صورتش نزدیک کرد و با لبان اشکال خار
ضربتی بر صورتش آمد جهانا می‌رهید

پر جنون‌تر ایستاد و روی در آن روی ماه
دست بر جسمش زند جان و همه جان می‌درید

بر زمین کوبد همه جان تو دختر رای شاه
بر تقلا دخترک بر جان و دنیا می‌جهید

جسم را انداخت بر رویش زمین فریاد کرد
دخترک گریان سرش را کوفت و هی داد کرد

بر تنش می‌تاخت و جانش پر از فریاد بود
دست‌های بسته را با تن تقلا باز کرد

قــدرت آن دیــو رو بــیش از تــوان اوی بــود

دســت‌هــا خــونی و دســتانش بــه پشــتش تــاب کــرد

بــر تــن آن دختــرک او مــی‌دریــد آن جســم را

صــدهزاری گفــت و یــزدان و خــدا بــی‌خــواب کــرد

پــاکی و آن تــن بکــارت را بــه خــون دریــای کــرد

قطــره‌هــای اشــک دختــر بــر زمــین ســیلاب کــرد

آن نفــر جبــار و دیوانــه پــر از آن زورهــا

جــان دختــر را دریــد و بهــر یــزدان آب کــرد

جســم بــی‌جــانش بــه روی اشــجری افــرا اســت او

از چنــین کــردار خــونین او خــودش را شــاد کــرد

روی آن افـرا تنـی زیبـا اسـت آن تـن پـاک بـود
جـــان او پـــاکی و جســـمش طعمـــه‌ی بیـــداد بـــود

نالـه‌هـای ایـن تـن خـونی و ایـن تـن زشـت خـو
آبـــرو وجـــدان انســـان گریـــه کـــرد و داد کـــرد

او کـه آرام اسـت جـانش پـاک‌تـر از پـاک‌هـا
پـــاکیِ تـــن ذره‌ای باشـــد کـــه جـــانش پـــاک مـــاه

روی آن افـــرا بیارامیـــد و دیگـــر جـــان ندیـــد
ایـــن همـــه زشـــتی و انســـان و همـــه ظلمـــان ندیـــد

اینچنـین خـاکی کـه در آن مـرد آن تـن پـاک مـاه
قـــوم ظـــالی بـــود و قـــوم دال در آن دورهـــا

آن تـــن رنجـــور از قـــوم و دل آن ظـــال بـــود

آن یکـــی جبـــار از قـــومی کـــه اســـمش دال بـــود

حـال یـک تـن از دل آن قـوم دیگـر ظـال مـرد

قـــــاتلش از قـــــوم دیگـــــر از دل آن دال بـــــرد

حـال گـر اخبـار ایـن دیـوانگی اظهـار بـود

نـــای جنگـــی پـــیش و صـــورش در دل آن کـــار بـــود

یـک تـن از قـوم و دل ظـال آمـده در پـیش راه

بینـــدا آن تـــن بـــه دار آویختـــه آن پـــاک مـــاه

آمـــده در پـــیش فریـــاد و هـــزاران داد کـــرد

گفـــت هـــی اذعـــان و هرچـــه داشـــت را فریـــاد کـــرد

کشــته تــن را جســم عریــان روی آن افــرای دیــد

پــاکی‌اش را کشــت جــانش تــاب تــن فریــاد نیــد

آمــده در پــیش آن ظــالان بــه روی پــاک مــاه

جســـم خـــونینش بـــه پـــایین آورد او راســـت راه

پــیش تــا پیشــش هــزاران کلبــه آنــان بــیش بــود

دور تـــن پوشـــید و بـــر رو شـــانه‌هـــا در پـــیش بـــود

زیر خاکی بـود و جسـم خـون و خـونین پـاک مـاه

جمــع ظــالان دور تــا دورش بــه تکــریم اســت آه

شـیخ گفتـا چیسـت آرامیـد ایـن جـان تـاب نیسـت

دختـــر قـــوم مـــرا کشـــتند آن بـــد کـــار کیســـت

قوم دال است و همه جان‌های اینان زشت رو

پاکی و عصمت زِ ما را او دریدا زشت خو

بایدا در شور حق و زشت رویان صاف کرد

کشت آنان را به آتش در دلش فریاد کرد

شور در جمع همه ظالان و این را شیخ گفت

هر نفس جانش برای کشتنی را ساز کرد

جمع ظالان یک نفس فریادها ایراد کرد

کشتن هر دال را بر جان خویش احساس کرد

شیخ گفتا روز دیگر روز آن مرگ است زود

کشتن دالان به روی آدمان ابراز کرد

هــر تنــی از آن پلیــدان دیــد بایــد کشــت زود

بـر کسـی نایـد کـه رحمـی جمـع آنـان خـواب کـرد

یکـــدل و فریادهـــای ظـــال‌هـــا در اوج بـــود

یکصـــدا کشـــتار دالان را همـــه فریـــاد کـــرد

یـک تنـی آمـد بـه دستش داشـت آن تـن فـرد را

داد زد ایــن بــود آن قاتــل کــه عصــمت خــار کــرد

پــیش آورده بــه روی شــیخ او آن جســم دیــد

خنجــری آورد و در قلــبش بــه جــا جــای کــرد

ایـن سـرای دال رزم اسـت و بدینسـان شـیخ گفـت

شـــادی و فریادهـــای ظـــال‌هـــا بیـــداد کـــرد

از چنـــین روزی گذشـــتا و همـــه تـــن ظـــال‌هـــا
در پـــــــی کشـــــــتار دالان آمـــــــده در پـــــــیش راه

هـــر کـــه را از قـــوم آن تـــن دیـــد او را زار کـــرد
کشـــت جـــانش را دریـــد و هـــی بـــه هـــم ابـــراز کـــرد

روی آن اشـــجر یکایـــک آدمـــانی خشـــت بـــود
هـــر یکـــی بـــر دار و آن دیگـــر بـــه رویـــش کشـــت بـــود

کشـــتن دالان بـــرای ظـــال‌هـــا آن ذکـــر بـــود
آن دعـــا بـــود و ثنـــا بـــود و نمـــازی بکـــر بـــود

آن همه دیـوانگی‌هـا یـک بـه یـک در پـیش رفـت
کشـت یـک صـد تـن هـزاران اینچنـین و بـیش رفـت

دال‌هـا پـر خشـم در ایـن جنـگ آنـان پـیش رفـت

یـک از اینـان صـد از آنـان صـد بـه صـدها بـیش رفـت

آن قــدر از هــم پــر از نفــرت پــر از فریــاد بــود

هـــر کســـی دیدنـــد کشـــتن بـــر دلـــش در راه بـــود

یک به یک در گور در قبر است آن تن مرگ بـود

کشـــت هـــر تـــن را و قتـــل‌عـــامی از آن درد بـــود

روی دیـــوار و بـــه روی اشـــجران و پـــیش راه

یـــک بـــه یـــک اجســـاد آویـــزان بـــه روی پیشـــگاه

هر تنـی را کشـت آن جـان‌هـای دیگـر جـان ربـود

از یکـــی صـــد قـــیم و آن قیمـــتش مـــردار بـــود

جنـگ آمـد پـیش هـر تـن مـی‌کشـد جـان دگـر

کشـــتن آســـان پـــیش آیـــد مـــرگ آیـــد بیشـــتر

هـر تنـی مُـرد و هـزاران جـان دیگـر مـرگ بـود

کشـتن یـک جـان بـه جـان جمـع جانـان مـرگ بـود

روزی از ایـــن روزهـــای پســـت در آن پـــیش راه

آمـــــده در پـــــیش از دالان یکـــــی را پیشـــــگاه

راه مـی‌رفـت و بـر ایـن دنیـای زشـتی نـال کـرد

گفـــت اینســـان کشـــتنا بهـــر چـــه را بیـــداد کـــرد

تـــازگی آن تـــن بـــرادر را زِ خـــود او دور دیـــد

فکرهـــای کشـــتن ظـــالان بـــه رویـــش نـــور دیـــد

آمـــده در قلـــب جنگـــل تـــا بجویـــد اوی را

شـــــایدا باشـــــد نمـــــرده آن تنـــــی را خواســـــتگاه

پـیش در پـیش و بـه روی جنگـل او اینسـان رمیـد

رفـــت تـــا جویـــد بـــرادر را جهـــان را زشـــت دیـــد

در پـی ایـن گشـت و در راه چنـین او جسـت جـو

آمـــده بـــر گـــوش او آن تـــن صـــدای زشـــت خـــو

گـوش‌هـا را تیـز در جسـتار آن بـی‌تـاب کـرد

ایـــن صـــدا از چیســـت قلـــبش بـــی‌امـــان فریـــاد کـــرد

رفـت در پـیش و بـه روی آن صـدا کـز دور بـود

راه او بگرفـــت و در جـــانش همـــه فریـــاد کـــرد

آن صـــدا از ضـــجه‌هـــا آمـــد درون غـــار کـــوه

یـــک بـــه یـــک فریادهـــایی بـــی‌امـــان افـــراز بـــود

بـا تـپش در راه او بـا جـان خـود در پـیش بـود

مـــی‌دویـــد و روی بـــر آن غـــار و اینســـان دیـــو بـــود

دیـد از ظـالان یکـی مـرد اسـت او در غـار بـود

دختـــری را ضـــبح پـــاکی و خـــدا جبـــار بـــود

ظـــال مـــردی دارد او جـــان دگـــر را مـــی‌درد

دختـــر ایـــل خـــودش را اینچنـــین او مـــی‌درد

سوی آن تن مرد رفت و مشت‌هـایی روی کوفت

ضـربتی بـر زشـت تـن بـر زشـت‌خـو آن جسـم دوخـت

تـــا زمـــین را خـــود کشـــیده دور در آن دورهـــا

تـــا توانـــد ضـــربتی بـــر پشـــت و او آن تاخـــت کوفـــت

دختـــر بیچـــاره خـــود را جمـــع از آن زشـــت شـــاه

خـــــالق دیـــــوانگی را شـــــاه گفتـــــا یـــــا خـــــدا

دال مـــرد از روی تـــن جامـــه بـــه ســـوی اوی داد

خـــــود بپوشـــــانید و از آن معرکـــــه او دور بـــــاد

رفـــت در کـــام و دل جنگـــل کـــه او را دور بـــود

رفـــت تـــا جویـــد بـــرادر را در آن در شـــور بـــود

آرمـک برخاسـت آن دختـر بـه روی و پـیش کـوه

دال بـــــودن را ندانـــــد جـــــان و تـــــن آرام روح

مرگ‌آور

در خیابـان راه مـی‌رفـت و بـه راهـی پـیش بـود

از جهـــان دور خـــود ناگـــاه او در خـــویش بـــود

تـازگی دعـوای سـختی بـا پـدر کـرد اسـت او

جـان او پـر خشـم ذهـنش در دل تـن خـویش بـود

چـارچوب هیکـل افـرا او در خـویش داشـت

سـینه‌ای سـتبر جسـمی همچـو سـنگ و بـیش داشـت

روز خوبی در دلش این روز این جان راه نیست

ذهن او مخدوش و جانش در پی این کار نیست

می‌رود سلانه به پیش و راه رفت

فکر و آشوبی به جانش در پی آن کار رفت

می‌رود در پیش و فکرش در جهان پیش نیست

در پی فریادهای روز پیشین دیر نیست

آن قدر پر خشم بودا کز یکی فریاد او

می‌تواند آتشی و خرمنی را سوخت زود

با همه فکر پر از خشمش به روی پیش رفت

او رسیدا کوچه‌ای در عمق آن بر زیر رفت

رفت و بر دنیای پیرامون نگاهی کرد زود
از همه صورت گرفت و او به سرعت پیش رفت

یکه تنهایی نشته بود او در گوشه‌ای
صورت گلگون سبیل کوچکی و گونه‌ای

از همان دور او نگاهش بر نگاه او است داشت
بیند او را بر نگاهش چشم دوزد روی خواست

گفت او من را چرا این‌گونه بیند کیست او
در پی پوچی به چی او دیده را او نیست روی

زیر لب آن تن نشسته حرف‌هایی یاد کرد
چشم بر چشم همو او ناگهان فریاد کرد

بـا همـه اعصـاب مخـدوش و جهـانش خشـم بـود

داد زد فریـــاد زد ای هـــرزه ای تـــن زشـــت روی

صـورتش شـاد اسـت و بـر خنـده لبـانش پیش بـرد

آن قـدر خشـمش بـه پـیش آمـد کـه دنیـا نـیش خـورد

ضـربتی کوبـد بـه صـورت آن لبـان را هـیچ دیـد

او زمـــین افتـــاده و آتـــش بـــه جـــانش پـــیش زیـــد

با سرش خورد است بر سنگی و خون در پیش بـود

بینـــد او را آتـــش جـــانش دگـــر در بـــیش نـــور

زل زده بـر چشـمهـای بسـته بـر آن تـن مـرد زیـر

خـــون بـــه دورش حلقـــه بســـته روح از جـــانش پریـــد

جـان و تـن پـر بـیم از خشـمش نمانـده هـیچ رو

جـای آن تـرس اسـت و ضـربانی بـه دل داد اسـت او

دور آن را حلقـــه‌ای از آدمـــان بگرفـــت زود

گفــت کشــتی او کــه جــانی در تــنش او نیســت نــور

پـر تـنش بـا هـر تـپش قلـبش بـه آتـش مـی‌کشـید

گفــت مــن جــان کشــته‌ام کــابوس ایــن تصــویر بــود

گفتـه جمعـی تـو نکشـتی آدمـی را هـیچ‌گـاه

جــــان بیمــــاری ربــــود مُــــرد او در پیشــــگاه

او زِ دنیـا هــیچ در جــانش همــو دیوانــه بــود

طفلکـــی آرام و گـــاهی او مقصـــر چانـــه بـــود

ایــن خبــر را پــیش بردنــدا بــه ســوی آن پــدر
او شـــنیده مـــرده طفلـــش وای او دیوانـــه بـــود

جــان و دل ریــزد زمــین و آه فریــادی کشــید
از بــرای مــرگ جــانش او همــه تــن نالــه دیــد

هر چه صحبت روی او هر تن به رویـش پیش بـرد
او بـــه تکـــرار آمـــد و تکـــرار آن را چـــاره بـــود

یـــاد آن روزان پیشـــین روی او در پـــیش بـــود
کـــــودکی از روز اول اینچنـــــین نالانـــــه بـــــود

در همــه روزی کــه او در پــیش بــود و پیشــگام
نالــه‌هــایش بــر فلــک بــر جــان دنیــا خانــه بــود

قلب کوچک داشت در جانش به فکر حیل نود

او همه پاکی و بر دنیا زشتیِ جهان دیوانه بود

دست در دستان پدر می‌داشت او می‌رفت زود

گر زمانی دور ماندا او همه جانش بسوخت

لحظه‌ای از هم به دوری و در آن جان تاب نیست

بایدا هر ثانیه با هم دگر بی‌تاب نیست

آن پدر عمرش به سامان همان جان داد او

بی‌مهابا در پی جان و همو زان زاد او

هر چه در روز و به پیش آمد از او جان ساخت او

با تلاشش خانه‌ای از مهر و از آن عشق بود

طفـــل او بیمـــار و لـــیکن قلـــب او دنیـــای راد
آن پـــدر از دیـــدنش هـــر گـــاه او را هســـت شـــاد

هـــر زمـــانی تـــن بـــه رعشـــه در زمـــین و لـــرز بـــود
آن پـــدر گریـــان بـــه طفلـــش گیـــرد و در زجـــر بـــود

آن پســـر بـــا ایـــن پـــدر بـــا هـــم یکـــی و مســـت بـــر
بـــر هـــم از دوری نـــدارد هـــیچ تـــابی هـــیچ ســـر

روزگـــارانی کـــه او بیـــرون و اینســـان پـــیش بـــود
بـــازی و شـــادی بکـــردا شـــاد از آن بـــیش بـــود

یـــاد آن روزان دیـــرین اشـــک آمـــد چشـــم زود
بـــر اتـــاق او نظـــاره کـــرد و آتـــش خشـــت ســـوخت

هـــر کلامـــی را بـــر او گفتنـــد او را مـــی‌شـــنید

بـــاز تکـــرار و بـــه کـــرار ایـــن تـــلاوت مـــی‌گزیـــد

آن پـدر گـاهی شـنیدا ایـن کـه او را زشـت گفـت

گـــاهی از خشـــم و بـــه خنـــده ســـیر را در پـــیش بـــرد

آمـــــده در آن اتـــــاقی او نشـــــیده دیـــــر دور

خـــــاطرات آن پـــــدر در پـــــیش او را بـــــیش بـــــود

مـــــن تـــــو را اینگونـــــه در دار جهـــــان آورده‌ام

ایـــــن تـــــنم تنهـــــای جانـــــت را بدینســـــان رانـــــده‌ام

مـن بـه تنهـایی از آن دورم کـه دیگـر یـار نیسـت

نـــا رفیقـــا مـــن بـــه تنهـــایی و جـــان اجبـــار زیســـت

دســت‌هــا بســته بــه روی و او بدینســان پــیش بــود

پــــای در زنجیــــر و اینــــان در دل تکبیــــر بــــود

مــــادرش فریــــاد مــــی‌کــــردا پســــر ای مســــت رو

مــرگ مـــن مـــادر نبیـــنم اینچنـــین بـــر حصـــر خـــو

آن پـــدر آغـــوش مـــی‌دارد پســـر را اشـــک ریـــز

ایــن چــه فرجــامی کــه دنیــا را بدینســان رشــک دیــد

آمـده در پـیش مـردی کـز دلـش آن مهـر نیسـت

جــان او آتــش همــه خشــم اســت قرمــز چشــم دیــد

روی پــایش ضــجه‌ای فریادهــا را او ســاز کــرد

بــر منــا بخشــا کــه طفلــت طفــل مــن پــرواز کــرد

آن نگـــاه خشـــم‌دار و آن نگـــاه تـــرس دار

آن یکـــی نـــالان و آن دیگـــر بـــه فکـــرش هســـت دار

زیـــر آغوشـــش گرفتـــه مـــادری را نیســـت زور

هـــی زمـــین افتـــاد و هـــی برخاســـت هـــی افتـــاد او

پـر تـنش پـر خشـم پـر تـرس است آری آن پسـر

مـــــادرم آرام باشـــــی هـــــیچ حرفـــــی نیســــــت او

یـک بـه یـک در پیشـگاه آن عـدالت خانـه دور

عـــادلی کـــز مـــرگ او جـــان همـــه را داده بـــود

آی ای عـــادل همـــه جـــان مـــرا اینســـان ربـــود

او ســـر بیمـــار فرزنـــد مـــرا در خـــون بـــه رود

او چنـین کشـتای فرزنـدی کـه او بـر هـیچ کـس

هـــیچ آزاری نـــداد و او کـــه بیمـــار اســـت بـــس

او دگــر در جــام دنیــا هــیچ وقتــی نیســت بــود

او اشــــد آن مجازاتــــا بــــه قاتــــل خواســــت زود

مــادرش فریــاد کــرد ضــجه‌ســرایی داد کــرد

آتــــش آن التماســــی کــــه جهــــان بیــــداد کــــرد

آن پـدر آتـش بـه جـانش سـوخت تـن فریـاد زد

پاســــخ هــــر احمقــــی جوخــــه زِ دار از داد کــــرد

هــر یکــی فریادهــایی و همــه عــادل شــنید

ایــن عــدالت گریــه کــرد و نــام خــود را او دریــد

ناگهـان عـادل سـخن گفتـا بگـو آخـر کـلام

جام جم در پیش و این چرخ فلک گوش است خوان

بـا تـن لـرزان و پاهـای نـزار او راسـت نیسـت

لیـک بـر پـای ایسـتاد و نغمـه از آغـاز چیسـت

من نمی‌دانستم آن تن ضعف و او بیماری است

شـب سـحر خـوابم همـه کـابوس و آن بیـداری اسـت

رو به سوی مرد کرد و چشم در آن چشم دوخت

گفـت مـن بـد کـردم و بـد بـا منـا نـاکرد خـوب

مـن همـه عمـرم غـلام کـوچکی باشـم بـه پـا

تـو پـدر باشـی و مـن اینسـان ببخشـا پیشـگاه

مـرد بـا فریـاد و بـا کینـه بـه جـنگش رفـت زود

او اشـــد آن مجازاتـــان بـــه قاتـــل خواســـت زود

قاضـــیِ عـــادل همـــه عـــدل خداونـــدان زور

گفتنـــی اعـــدام بـــر چـــوب اســـت بـــر آن دار کـــوب

آتـــش آن انتقـــام و کینـــه در وجـــدان او

ســر کشــیده شــعله‌هــایش جــان انســان‌هــای ســوخت

در دل زنـدان و هـر شـامی کـه او بـرد اسـت روز

التهـــاب چوبـــه‌ی دار و بـــه مـــرگ آورد زود

فکـر بـر دار و بـه دار آویخـتن او را کـه کشـت

از همـه جـانش چـه چیـزی مانـد او تنهـای خفـت

بـاز هـم فریادهـای او در ایـن شـاهی کـه خفـت

بـــاز هـــم چشـــمان بیمـــاری کـــه بـــر او داد گفـــت

مـــرد تنهـــا در اتـــاقی ســـاکت و آرام بـــود

چشـــم بـــر عکـــس و رخ فرزنـــد خـــود آرام بـــود

گفـت ای جـانم کجـایی عاشـقت بیمـار زیـد

تـــو در ایـــن دنیـــا نباشـــی مـــا نتـــان او رای دیـــد

یـادت آیـد بـا هـم از زشـتی پلشـتی دور بـود

عشـــق مـــن تـــاوان ایـــن عاشـــق کشـــی را اوی زود

مـــی‌دهـد جـانش بگیـرانم همـه جـانش پلیـد

بعـــد آن آرام باشـــم در صـــدا جـــانش تپیـــد

رفـــت در پشـــت در و در را بـــه ســـویش بـــاز نـــا
نالـــه‌هـــای مـــادری اشـــکان بـــه جـــاری هســـت راه

مـــن تـــو را دارم قســـم بـــر اهـــل‌بیـــت و بـــر خـــدا
جـــان فرزنـــدم ببخشـــا بـــر مـــن خـــونین نگـــاه

تـــو پـــر از دردی و مـــی‌تـــانی مـــرا درمـــان شـــوی
دیگـــری را چـــون خـــودت بـــر دردهـــا مهمـــان شـــوی

آمـــده یکبـــار و صـــدبار و بـــه تکـــرار اســـت راه
هـــیچ بـــاری او جـــوابی نـــارد از آن دورهـــا

او فراخـــوان دارد و رفـــت اســـت تـــا در پیشـــگاه
انتقـــام خویشـــتن خـــالی نشـــاند خـــویش خـــواه

دســت‌هــا از پشــت بســته روی آن پــای اســت او

حلقـــه‌ای از ریســـمان بـــر دور گـــردن بســـت اوی

مــادرش بــر پــای او افتــاد و هــی فریــاد کــرد

مــن کنیــزت جــان مــن بخشــا و هــی اصــرار کــرد

مــرد امــا ســرد و یــخ از او نگــاهش کــرد دور

آمـــده بـــالین آن تـــا انتقامـــا بســـت زود

چشــم‌هــایش خــون گرفتــه آتــش آن انتقــام

جـــان او را ســـوخت در دام فغـــان و دردخـــان

اشــک‌هــای آن پســر بــا عجــز او فریــاد کــرد

جـــان مـــن بخشـــا خـــدایا توبـــه را آغـــاز کـــرد

گـو همـه جـانم پـر از صـدها غلـط بـود اسـت راه

تـــو ببخشـــا جـــان مـــن را و دگـــر پـــرواز کـــرد

چشـم‌هـا در چشـم و بـا هـر قـدرتی او ضـرب بـود

پایـــه‌ای افتـــاد و مرگـــی در جهـــانی درد بـــود

ضــجه‌هــای مــادر و آن چــرخ خــوردن روی دار

دیـــدن ایـــن‌هـــا و آن آتـــش بـــه خاموشـــی فتـــاد

لحظـــه‌ای آرام گشـــتا از همـــه کـــین انتقـــام

آتشـــی را کـــز درونـــش جـــان او آتـــش گشـــاد

رفـــت او سرمســـت از ایـــن کشـــتن و از انتقـــام

شـــعله‌هـــا خـــاموش شـــد خاکســـتری بـــر جـــای مانـــد

روزهـایی اینچنـین او شـاد بـود از کـار خـویش
از چنـین تـاوان کـه قاتـل کیسـت آرام اسـت بـیش

حـال کـم‌کـم فکـر آن فرزنـد آمـد پـیش دار
روزگـارانی کـه دیگـر نیسـت او در هـیچ کـار

دیـد حـالا بـاز هـم جـایش بـه پیشـش خـالی اسـت
نیسـت در آغـوش او جـانش زِ دنیـا شـاکی اسـت

نیسـت دیگـر قـاتلی کـز بهـر آن بیـدار بـود
کشـتنش آن آرزو دیگـر بـرایش نـال بـود

نـادم و نـالان و بـی‌کـس او نشسـته پـیش راه
صـورتک‌هـایی بـه رویـش آیـد و او هیچگـاه

کیســت اینــان ایــن چنــین کــابوس او فریــاد کــرد

کــودک اســت و زن بــود اینســان چــرا بیــداد کــرد

این همه تصـویر بـر رویـش شناسـان تـرس کیسـت

ایــن همــه فریــاد از بهــر چــه آورد اســت زیســت

آن همــه چشــمان پــر اشــک و تمــام ضــجه‌هــا

مــــادری فریــــاد کــــرده آن همــــه در گــــوش‌هــــا

روی داری چــرخ خــورد و صــورتی از پشــت رو

دیــــد فرزنــــد خــــودش بــــر روی آن دار اســــت او

ضــجه‌هــایش پــای او را دســت از دســتان کشــید

اشــک ریــزد پــای او را خــون بــه زانــویش رســید

داشت او یک تن به دستانش گلویش را فشرد

چشم در چشمان او چشمان پسر بود است مُرد

پر جنون و هزل گو چون یار خود دیوانه بود

آن قدر کابوس دیدا هر دمی در خانه بود

روی تختش او نشسته چشم را بر آسمان

زیر لب نجوا کند تا گوش دارد ساربان

ای خدا من خشم و پر کینه دلم ظلمانه بود

من بکشتم آدمی را قتل و قاتل بانه بود

تو مثال من پر از خشمات نوشتی کیش را

این همه قانون برای خشم آورد است شاه

ای خـدا مـن بـد بُـدم ای کـاش ایـن قـانون نبـود

تـــا بـــه کشـــتن قـــاتلی از قاتـــل دیگـــر مـــرور

مور

آن ملـــک مـــورا بیامـــد پـــیش در راه جهـــان

رهســـــپار لانــــه‌ای گشـــــتا بـــــه پهنـــــای زمـــــان

در زمینـی سـخت جـایی جسـته بـودا خـویش ران

در پـــی تشـــکیل قـــومی بـــر بیامـــد خـــویش جـــان

گـــــام اول آن زمـــین را حفـــر کـــردا پیشـــبان

تـــا کـــه قصـــری او بیارایـــد بـــه رویـــت پـــیش‌خـــوان

سـخت مشـغل شـد بـه کـار خـویش تـا راه پـیش

قـــومی از مـــوران بــــه بـــار آورده او در پیشــــگاه

آن زمـین را سـخت کنـدا و بـه کـار خـویش بـود

از همـــه همــــت بـــرای کـــردنش در پـــیش بـــود

بـا دو دســتانش بـزد خاکـا کنــار و نــیش بــود

بــا همــه دنــدان و جــانش او بــدین هــم کــیش بــود

بــا تــلاش و ســختیِ ســختانه کوشــیدن بــه راه

ایـــن ملـــک قصـــری بپـــا آورده بـــا دســـتان بـــه راه

او خودش کنـد و بـه قعـر ایـن زمـین در پـیش بـود

کنـد و در قلـب زمـین قصـری کـه آن از خـویش بـود

بعد از آنکه این زمین را کند و در شکل نخست

دور او جمعی از آن موران به دورش بیش بود

آمدند و دست در دستان هم در راه خویش

آن‌چنان قصری بیارایند و دارد جام بیش

هم به هم با هم به دل یک در چنین مستانه راه

عزم را جزمی که با آن ساختن باید فرا

از دل هیچی به زعم خویشتن با هم قسم

قصر زیبایی کند آن اتحادا تن به تن

در سرآخر گشت این لانه برای موریان

خانه‌ای کز بهر آن قومی پدیدار از تنان

از همـــه راه آمـــده در پـــیش جمـــع موریـــان
جملگـــی در فکـــر دارد پـــیش بـــردن روزیـــان

آن ملک آن تـن کـه در ایـن خانـه او همکـار شـد
بهـــر ســـازش بـــر چنـــین قصـــری چنـــین در کـــار شـــد

او شـــدا بـــانو نخســـتین در چنـــین حـــق رانـــه شـــاه
او شـــــدا مـــــادر بـــــه جمـــــع موریـــــان بـــــی‌پنـــــاه

قبـل کنـدن در دلـش بـاری و در تـن خـویش بـود
بهـــر ایـــن نوزادهـــا بایـــد کـــه جمعـــی پـــیش بـــود

این همـه مـور جـوان خواهـد بـه پـیش و بـیش بـود
تـــا کـــه قـــومی ســـازد از بهـــر همینـــان پـــیش بـــود

بــاردار اســت و ملــک در گوشــه‌ای بنشســت او

جمـــع مـــوران از دل دردش همـــه دلگیـــر بـــود

هــر کــه هــر چــه در تــوان دارد بیــاورد اســت زود

تـــا ملـــک را از گزنـــدی دور و اینســـان دیـــر بـــود

اجتمــاع موریــان بــا هــم یکــی شــد پــیش راه

در برابـــر دشـــمنان بـــا هـــم یکـــی و نیـــر بـــود

جملگــی بــا هــم بــرای یــک هــدف آن زیســتگاه

تــا خــود و دنیــا و بــیش از خــویش هــم در پــیش بــود

آن ملــک حــالا دگــر زور زمــین دار اســت بــار

بایـــد آن ســـیل جـــوان را پـــیش دارد پـــیش زود

بـــر زمـــین بنشســـته و حـــالا دگـــر آورد یـــار

آن یکـــی در جمـــع اینـــان بیشـــتر از خـــویش بـــود

مـوری آمـد سـر سـیاه و دم سـیاه و لیـک خـوان

جســـته‌اش بـــیش از دگـــر مـــوران و او در پـــیش بـــود

آمــده دنیــا کــه بــا کــارش جهــان را پــیش دار

تـــا بـــه عـــزمش هـــر نفـــر از مورهـــا درگیـــر بـــود

او همـــه دنیـــا بـــه کـــار خـــویش در او پیشـــگام

بـــا همـــه جـــانش تلاشـــی کـــرد و او تـــک تیـــر بـــود

از همـــــان روز نخســـــتین آمـــــده در پـــــیش راه

تـــــا کـــــه دنیـــــا را بـــــه تغییـــــر آورد درگیـــــر بـــــود

مـــی‌رود بیـــرون و بـــا آن دانـــه گنـــدم او بـــه راه

از خـودش بـیش اسـت و سـنگینی بـه جـان خـویش بـود

بـر تــن و بـر دوش او اینسـان کشـد آن جسـم را

بـــا همـــه تـــاب و تـــوانش در پـــی آن نیـــر بـــود

دل بـه کـارش او سـپرده بـا همـه جـانش بـه راه

تـــا کـــه همنـــوعش از ایـــن کـــردار او تـــدبیر بـــود

بـر تـنش دارد بـه سـنگینی کشـد تـا آن سـرا

موریـــان را جملگـــی محتـــاج دیگـــر نیـــز نـــود

او بـه هـم و بـا تلاشـش سـاخته لشـگر فـرا

آن همـــه بُـــرد اســـت او بینـــد مثـــالی نیـــر بـــود

از سر کار آمده مشتی نبات آورده جاه

جمع اینان از تلاش او به خود جان سیر بود

بعد فارغ آمدن از کار بیرون او به کار

او به راه دیگری اینسان به خود درگیر بود

از حصاری سازد و این خانه را او در پناه

آورد تا هیچ تن فکر چنان شب‌گیر بود

صبح‌ها رفته به باغ و آورد از غله‌ها

شب به کار این پناه خانشان درگیر بود

خانه‌ای سازد که در آن هر تنی بودا خراب

بر دل آسایشی منزل کند او شیر بود

از همه جانش گذر می‌دارد او این مست ماه
تا که دنیای بهی سازد برای مورها

این تنی مور است و باید همنوعش را نور کرد
با همه جانش جهان او چنین پر نور کرد

بی‌غم از دنیا نباشد غم بدارد از جهان
آن که پر درد است و درمانش چنین او جور کرد

روزگاران را گذر دارد به روی مورها
تا زمستان آید و سرما به روی و پیش‌ها

فصل سرما است و قحطی فصل جان کندن به راه
جمع موران جمع دارد غوطه‌هایی از غذا

حـــال روز ســـرد و ســـرما اســـت اینـــان خردگـــاه

از دل ســـــرما و از فقـــــدان غـــــوط اســـــت و غـــــذا

روزگـــاران را گـــذر مـــی‌کـــرده و افســـوس مـــاه

بینـــد آن جمعـــی کـــه در حـــال تلـــف خـــوردن غـــذا

وای نتـــوان مـــن چنـــین بنشســـته آری در ســـرا

بایـــدا کـــاری کـــنم بایـــد بـــه پیشـــم پـــیش راه

لقمـــه‌ای در کـــام نتـــوانم گـــذارم هـــیچ‌گـــاه

تـــا بـــه غـــوطی آورم بـــر جـــان ایـــن هـــم کـــیش‌هـــا

مـــور مـــادر پـــیش رفـــت و پیشـــگامان قصـــه‌هـــا

تـــــا بـــــه ســـــرما غـــــوط آورده مهیـــــا پـــــیش راه

در دل ســـرما بـــرون رفـــتن همـــه در پـــیش رو

جـــان مـــا بنشـــین نخواهـــد رفتنـــت آن هـــیچ گـــو

بایـــدا رفـــتن تلاشـــی عـــزم مـــا را تـــازه کـــرد

ایـــن جهـــان را از بـــرای خویشـــتن آن خانـــه کـــرد

رفـت سـرما سـخت بـر رویـش همـه جـانش دریـد

ســخت لرزیــد و بــه پــیش از پــیش‌تــر حیــران دویــد

کـــو کجـــا باشـــد غـــذایی از بـــرای مورهـــا

بایـــد آن را مـــن بجـــویم دســـت پـــر بایـــد بـــه راه

رفتــه در جســت و بــه جــوی ذره‌ای جــو دیــد او

بـــر دلـــش گیـــرد بتـــازد بـــیش او در پـــیش رو

رفته بـر جمـع همـه مـوران کـه حیـران بـیش بـود

بینــد او بــا کــار خــود برپــای خــود بــر خــویش بــود

بــار دیگــر رفــت در ســرما و بــازم پــیش راه

او بــــه غــــوطی آورد جــــان همــــه را پیشــــگاه

پشـــت او صـــف بلنـــدی آمـــده تـــا آن کنـــد

بـــر تـــلاش خـــود همـــه جـــام جهـــان اذعـــان کنـــد

رفت هر تن پیش و بـر دوشـش همـه جـو زیـر بـود

دســـت در دســـت همـــه آن حلقـــه از زنجیـــر بـــود

شــاد و خــوش بودنــد از دارایــی ایــن موریــان

او شــعارش کــار بــیش و کــار کــردن خــویش بــود

فصــل ســرما در گــذر بــا آن رشــادت‌هــای یــار
جملگـــی آن موریـــان بـــر کـــار خـــود درگیـــر بـــود

بـار دیگـر فصـل کـار است و بـه جمع آورده نـان
تـــا بـــه ســـرما غـــوط بـــر جـــان همـــه تـــن نیـــر بـــود

یک به یـک بیـرون شـدند و در پـی کـار و تـلاش
آن یکـــی مورینـــه در پـــیش و در آن تصـــویر بـــود

او همـــــه ســــــلانه رود در پـــــیش راه
مـــی‌کشـــد او در نفـــس شـــادان و در خـــود گیـــر بـــود

تـــازه روزی بـــود اینـــان شـــاد او در شـــادراه
یـــار زیبـــایی بدیـــد و بـــر وصـــالش نیـــر بـــود

جو به دوشش می‌کشید و زیر لب این را بخواند

مـــی‌شـــود او را بـــه دل آورده چـــون تـــدبیر بـــود

ناگهـان آمـد بـه رویـش جسـم سـختی جـان او

درد دارد جـــان و تـــن او ســـوزد و در مـــرگ بـــود

بـــی‌مهابـــا در گـــذر بـــودا یکـــی انســـان بـــه راه

جـــــان او را درد داد و هـــــیچ دانـــــد او چـــــرا

سخت در خویش و به پیچ جان خود جـانش دریـد

درد در جـانش بـه خـود مـی‌پیچـد و آن قـدر دیـد

دیـد دنیـایی بـه رویـش پـیش دارد پـیش مـاه

بـا یکـی یـارش بـه پـیش آورده او ایـن قصـه را

جمـع مـوران در تکـاپو و بـه جسـتن مـور مـاه
او کجـا مانـده چـرا دیـر آمـد او در ایـن سـرا

یـک بـه یـک در پـیش و در جسـتار آن مـور سیاه
پیشـگام و پیشـبان و پیشـراه و پـیش خـواه

آمدنـد و جملگـی دیدنـد او را در مـزار
او زمـین افتـاده در خـاک و بـه خـون بـود از صـدا

عـزم اینـان یـک بـه یـک بـا هـم بـرای مـور مـاه
هـم همـه فریـاد سـر داد و مـدد بـر جـان مـاه

او بـه روی دوش آورده همـه تـن رهسـپار
راه آن قصـرا بـه پیشـا دارد و در پـیش راه

مـی‌بـرد او را بـه آن منـزل کـه خـود سـازد بـه راه

خانـــه‌ای بـــر جـــان آنـــان کـــز دل تیمـــار خـــواه

هـر کسـی آیـد بـه پیشـش روی مـاهش را بدیـد

بوســـه‌ای بـــر جـــان او زد جـــان و جامـــه را دریـــد

آن ملـک آمـد بـه پـیش دسـت بـر پیشـانی‌اش

او کشـــید و بوســـه‌ای بـــر روی مـــاه او رســـید

هـــر تنـــی تیمـــار مـــی‌دارد همـــه جـــان ســـیاه

بـــا هـــر آنچـــه دارد او در پـــیش مـــی‌دارد فـــرا

آمـــده بـــالین او آن یـــار زیبـــا فکـــر مـــاه

بـــا دو چشـــمانش بـــه شـــادیِ خـــودش در زیـــر راه

جملگـی مـوران بـه کـوهی پشـت و هـم در قلـه‌هـا

اینچنـــین هـــر درد را درمـــان آن تـــدبیر مـــاه

آن تنـــی کـــز درد دادن بـــر دل آن مورهـــا

بـــی‌نظـــر بگذشـــت از درد همـــه تـــن دورهـــا

رفـــت بـــر میـــدان شـــهری و رســـیدا پـــیش راه

جملگـــی مـــردم بـــه دنبـــال خـــود و در پـــیش خـــواه

چنـد روزی پـیش‌تـر مـردی بـه زیـر چـرخ رفـت

جـــان او دردابـــه خـــون بـــود و بـــدون حـــرف رفـــت

هـیچ کـس بـر او نظـر دارد کـه او پـر درد بـود

جـان و تـن را زخمـی و او خـون خـود در غـرق بـود

یک به یـک از او گـذر کردنـد و او را کـس ندیـد

در دل دردش بــه خـــون آمـــد همـــه جـــانش دریـــد

هـــر تنـــی از او گذشـــتا هـــیچ گفتـــا کیســـت او

اینچنـــین در درد و درمـــانش چـــه باشـــد هـــیچ رو

آن نفــر از او گـــذر کـــردا خـــودش دردی بـــداد

درد بـــر مـــوران بـــداد و درد را تصـــویر بـــود

یک به یـک بـی آنکـه بـر او چشـم دوزد پـیش راه

در گـــذر بودنـــد و اینهـــا آن نشـــان تزویـــر بـــود

آن یکــی آمــد بــه پــیش و لطمــه‌ای بــر جــان او

از چنـــین درد دلـــش او شـــادمان و شـــیر بـــود

نالـه‌هـا مـی کـرد و کـس فریـاد او را کـس شـنید

ایـن همـه خیـل نسـان آن جملگـی شـب گیـر بـود

سـر بـه پـایین آورد بـا درد او آهـی کشـد

هـر کسـی ایـن آه را بشـنیده از جـم سـیر بـود

لیـک آن تـن جملگـی‌هـا در پـس و در پیشـراه

هـر کسـی بـر کـار خـود مشـغل بـه فکـر خـویش بـود

سـرد و آرام و بـه جـان خـود بـرد آن مـرگ را

نالـه‌هـایش نالـه‌ی آخـر بـه دنیـا دیـر بـود

مـرد آرام در دل شـهری کـه در آن بیشـمار

سـیلی از انسـان بـه فکـر خـود بـه کـار خـویش بـود

ســـرد و آرام و بـــه ســـرما جـــان او تـــب‌دار راه

راه جمـــع ایـــن نســـان نـــالان آن شـــبگیر بـــود

اینچنـین پایـان خـوش ناشـد کـه دسـت اتحـاد

جمـــع انســـان را بـــه پـــیش آورده لـــیکن دیـــر بـــود

دیـــر را بـــر زود آورده همـــه دنیـــا فـــرا

آورد تـــا جـــام دنیـــا را همـــه تغییـــر بـــود

چشم

چشـــم بـــازی بـــر جهـــان دیـــدار دارد او نگـــاه

بینـــــد از آن دور ایـــــن دنیـــا و هـــــر چـــــه یادگـــــار

هر چـه سـرهای و پـر از نقـش و نگـار و چشـم ران

بینـــــد ایـــــن دنیـــــای را از آن فـــــراز و در نهـــــان

کـــوه والایـــی کـــه قلـــه دارد او بـــر آســـمان

تـــاج او از جـــنس ابـــر اســـت و بـــه برفـــان تـــابران

آن قــدر زیبــایی از ایــن دل طبیعــت دیــد او

چشـــم او بـــراق گشـــت از اینچنـــین دیـــدار رو

بـــر دل حیـــوان نگـــاهی اوفتـــاد و دیـــد او

گـــرم و آرام در کنـــار یکـــدگر چـــون تـــار مـــو

آن یکـی تنهـا اسـت آن مـادر بـه رویـش داد جـان

جـــان او را در تـــن خـــود آورد او پـــیش جـــان

آن یکــی تنهــا و بــی‌کــس در دل دریــا فــرود

جمعـــی از اینـــان بـــه دورش حلقـــه‌ای مســـتانه بـــود

آن یکــی تنهــا گرســنه مــی‌کنــد جــانش فغــان

جمــع حیــوان تــا کــه او را ســیر دارد پــیش خــوان

بــود جــان از تــن دریــدن بــود آن خونابــه خــان

لیـــک از شـــهوت نبـــودا از دل جبـــر اســـت زان

چشـم اینسـان دیـد و پلکـی در هـم و در دور دیـد

بیشـــتر دارد تـــوان چشـــمش چنـــین مغـــرور زیـــد

دیـــد دنیـــایی دگـــر در پـــیش آمـــد روبـــرو

جمـــع انســـان دیـــد و آمـــد در بـــرش دنیـــای او

آن بشـــر بـــر پـــای خـــود راهـــی رود او اســـتوار

عقـــل آذیـــن تـــنش بـــود و بـــه راهـــش پایـــدار

در دل گرمـــا نشســـته آتشـــی بـــر جـــان عطـــش

او دلـــش مـــی‌ســـوزد و آبـــی نیامـــد پیشـــکش

جمعی از آنان به درد و گشنگی بود و خزان

جان و تن‌ها استخوان بود و همه جانش فغان

سیل دیگر گوشه‌ای سر مست شاد و سیر جان

لحظه‌ای بر فکر آن دیگر نبودا هیچ بان

کودکی با استخوان‌هایی زده بیرون به رو

جان او می‌سوزد از آن گشنگی بیچاره او

خاک از کف می‌نهد بر کام او را این خوش است

سیر کردن جان آنان را چنین انسان خوش است

می‌نشیند خاک این فقری که جانش را درید

بر دل خاک و به این طوفان به دریاها رسید

آرم و آســوده مــی‌میــرد جهــان را هــیچ بــود

از یکــی صــد تــا شــد و صــدها هــزاران بــیش بــود

مرده در خاک ایـن هـزاران تـن بـه فقـر و گشـنگی

هــیچ کــس بــر جــان آنــان مــردنش از هــیچ بــود

در دل فقرنـــد ایـــن انســـان و بینـــان بیشـــمار

مــرگ بــر تــن فدیــه دارد هــیچ کــس را هــیچ دار

چشـم اینسـان دیـد و پلکـی بـر هـم و در دور دیـد

از رخ چشـــمان او کوچـــک شـــدن را کـــور دیـــد

دیـد انسـان اینچنـین عاشـق بـه دنیـا نیسـت حـال

بــر دلــش دارد تــو معشــوقی و بــر تــن دیــد بــال

پیشــگامان مــی‌رود بــر قلــب عاشــق او فــرود
مـــی‌تـــرواد عشـــق او دنیـــای را مســـتانه بـــود

او بــه آغوشــی کشــد از جــان دنیــا پــر کشــد
بعـــد از ایـــن همخـــوابگی‌هـــا او زِ دنیـــا مـــی‌رهـــد

در گـــذر او مـــی‌گـــذر در دار دنیـــا او گـــذر
هـــیچ از عشـــقش نمانـــده در بـــرش از هـــیچ بـــر

تـرک عـادت مـی‌کنـد او مـی‌کشـد آن عشـق را
بـــا اســـیدی روبـــرویش مانـــده و آن جســـم را

بـاز هـم بـاران خـون اسـت و بـه بـاران سـنگ‌هـا
از حســـد بـــا عشـــق او بـــا کینـــه او را کشـــت شـــاه

چشـم اینـان دیـد و پلکـی بـر هـم و در دور دیـد

از رخ چشـــمان او کوچـــک شـــدن را کـــور دیـــد

دیــد دنیــا را بــه خــون آغشــته و در زور بــود

جنــگ در پــیش و همــه دنیــای را مجبــور بــود

خـون زمـین‌هـا بـود و اجسـاد نسـان در دور بـود

لاشــه‌هــا بــر روی هــم کــوهی و بــر آن نــور بــود

آمـده در جمـع انسـان بمـب و تـرکش شـور شـاه

جمعــی از دســتان بــه نزدیــک همــه پــا دور بــود

یــک تنــه بنشســته بــر روی یکــی از تیربــار

رقــص و اجســاد نســان بــر مــرگ خــود مغــرور بــود

یـک تنـه آمـد بـه میـدان و زمـین‌هـا صـاف کـرد
لاشــــه‌اش را تکـــــه‌تکـــــه در زمینـــــی دور بـــــود

خوشــه‌هــای بمــب‌هــا بــر مســکن انســان و جــاه
مــــادران بـــی‌طفـــل و طفـــلان از تـــو مــــادر دور بـــود

بمبــی آمــد کــز دلــش تــابی نمانــده هــیچ گــاه
ســرفه‌هــای خــونی و مــرگش بــه جــانش جــور بــود

بــا یکــی شمشـــیر ســرها را بریـــدن رود خـــون
جــاری و هــر ســر میــانش زشــتی و تــن کــور بــود

روبــرو هــم تیــر و تــرکش از بــرای تیــر شــاه
کــل ایــن جنگــا بــرای کســب قـــدرت دور بـــود

چشـم اینـان دیـد و پلکـی بـر هـم و در دور دیـد

از رخ چشــمان او کوچــک شــدن خــون‌هــا چکیــد

دیــد جمعــی آمــده در پــای محــراب از خــدا

بــــر زمــــین دارد یکــــی حیــــوان و فریــــادش خــــدا

مــی‌بــرد ســر را زِ تــن خــون جــاری و مســتانه‌وار

اینچنــــین بــــا خــــون خــــدا تقــــدیم دارد حوریــــا

پیشــگامان در دل جنگــل بکشــتا ســیل جــان

کشــت و خــونریزی همــه جنگــل شــدا محــراب خــان

ســیل حیــوان را اســارت بــرده و بــا چــوب و درد

یــــا همــــو را بــــرده دارد یــــا بــــرد او را بــــه مــــرگ

مـی‌کشـد او را بـه کـام ایـن جهـان خـود پلیـد

مـــی‌درد او مـــی‌کشـــد آن جـــان و تـــن را او ندیـــد

دخمـــه‌هـــایی را بنـــا دارد کـــه در آن ســـیل جـــان

یـک بـه یـک سـر مـی‌بـرد خـون‌هـا زمـین و درد جـان

جمعـی از سـلاخ‌هـا در پـیش در روی تـو جـان

جـــان او را مـــی‌درد تـــا خویشـــتن باشـــد جهـــان

سـر زِ حیـوان مـی‌بـرد تـا روز دیگـر او نفـس

او بـــدون کشـــتنِ جـــان دگـــر هـــم زنـــده اســـت

هر تنـی در زنـدگیِ خـود چـه تـن‌هـا جـان گرفـت

کشـــت از خـــونش بخـــوردا مســـند از شـــاهی گرفـــت

چشم اینسان دید و پلکی در هم و در دور دید

از رخ چشمان او کوچک شدن خون‌ها چکید

دید دنیای نسان در خون و در خونابه بود

کشتنا بگذشت و حالا وقت آن دیوانه بود

دور تا دور پسر را گیرد آن دیوانه‌ها

از جنون آری بنا سازد به تن زنجیرها

بر زمین دارد پسر را جسم و جانش را درید

بر دل شهوت برد منزل و آن چشمی که دید

می‌کشد جسم نحیف آن زنی را مست شاه

می‌درد در خون بغلتاند به شهوت هست راه

یک به یک او را دریدند و به خونش غوط خورد

آن تن زخمی و او روحش زِ جانش رای برد

آمده خونخوار قاتل بر تن آن مست ماه

طفل تنهایی که او شد دام این بد زشت شاه

بر تن زخمی آن کودک که کوچک بود ماه

آلت ننگین خود را آورد او زشت شاه

آلتش را کرده در کام تو ای مستانه ماه

او نفس را برده و از جام دنیا نیست جاه

چشم اینسان دید و پلکی بر هم و در دور دید

از رخ چشمان او خون و به خونابه رمید

دیـد انسـان را کـه دسـتش آن تبـر در دور بـود

جـان و تـن از آن درختـان را بریـد و شـور بـود

یـک بـه یـک جـان گیاهـان را گرفتـا زور بـود

مـی‌کشـد هـر جـانی از جانـان و جـانش نـور بـود

آمـده در قلـب جنگـل آن همانـا دسـتگاه

مـی‌بـرد یـک بـر هـزاران جـان آن اشـجر چـو مـاه

یک به یک آن رودهـا را خـون و آن دریـا کثیـف

خشـک شـد هـر آب در دنیـا و آن را کـس ندیـد

انهـدام ایـن طبیعـت از دل ایـن شـاهراه

نشـر هـر زشـتی بـه دنیـا و همینـان کارگـاه

هــر چــه والاتــر رود ایــن ســیل انســان در فــرا

مــی‌کشــد جــان طبیعــت او مثــال مســت شــاه

از همــه زیبــایی و آن‌هــا نفــس‌هــا هــیچ مانــد

مــرد دنیــا و جهــان را زشــت‌تــر از پــیش بــاد

چشــم اینســان دیــد و پلکــی بــرهم و در دور دیــد

از رخ چشــمان نفــس نایــد کــه او را مــرگ دیــد

دیــد در آن دورترهــا جمــع انســان پــیش بــود

جملگــی بــر پــای یــزدان بوســه‌هــا از خــویش بــود

بــر کــف پــای خــدا مــی‌زد چنــان بوســه کــه شــاه

قلقلــک بــر جــان او دنیــا بــه خنــده نــیش بــود

بـــر در دیـــوار مـــی‌کوبـــد ســـرش را پـــیش راه

از خـــدا یـــزدان تشـــکر دارد او ایـــن مســـت شـــاه

بـــر تـــنش زخمـــی زنـــد نالـــه کشـــد بـــر آســـمان

ای خـــدایا مـــا تـــو را شـــاکر چـــرا غـــم رســـته بـــود

دســـت‌هـــا بـــر آســـمان هـــر روز آنـــان در دعـــا

بـــر ســـجود و بـــر رکـــوع و ایـــن تنـــان را بســـته بـــود

بـــاز هـــم در پـــیش و در روی خـــدا مســـتانه‌وار

در عبـــادت مـــی‌زنـــد ســـر را بـــه پـــای آن خـــدا

مـــی‌کشـــد خـــود را همـــه دنیـــای را اینســـان کـــه او

بنـــده و عبـــد خداونـــد و چنـــین بـــدکاره بـــود

کشت خود را کشت دنیا را در این بد دیو راه

از خوشی و شادمانی خودش هم خسته بود

بارالها شاکریم از اینچنین لطف خدا

بهر ما آورده‌ای این جام را اینسان فرا

چشم اینسان دید و پلکی بر هم و تابش برید

خون به فواره بیامد بر زمین‌ها هم رسید

خون و از جان همه چشمش به رو فواره بود

جان آن چشمی که زخمی و همه جان ناله بود

دید او اینان و از این دیدنش هیچی نماند

کور شد او تار دیدا این جهان را ناله بود

در سرآخر دست او چشمش کـه دیگـر چشـم نـود

سـوخت جـان آتـش گرفـت و جـام جـم دیوانـه بـود

جملگی انسان به آن چشمی که سوزند جان به جان

دیـــده آوردا ندیـــدا چیســـت او در ایـــن جهـــان

چشـــم ســـوزد آتـــش و خاکســـترش را میزبـــان

جمـــع انســـان دیـــد اینـــان ســـوخته ایـــن ســـاربان

شبهه

بــود مــردی در دل آن شــهر او را هــیچ کــار

جملگــی ســیراب نــارد او بــدین تشــویش‌هــا

دوسـت دارد کـاری از بهـرش همـه را جـان کنـد

بــر هواخــواهی کشــور جملگــی حیــران کنــد

دوسـت دارد بـا تـن و بـا جـان خـود ایـن خـاک را

بــر دل و آرامــش و صــلح و صــفا مهمــان کنــد

گفـت عـزمم چیسـت آری اینچنـین پیمـود راه

ایـن وطـن را شـاد و هـر جـانی بـر آن شـادان کنـد

رفت تا هر فرم و هـر خواهـان و آن تـن خواستگاه

بـا سـرافرازی بـه میـدان نبـرد اذعـان کنـد

پـیش رفتـا خـویش را در ارتـش آن شـهر دیـد

بایـد ایـن کشـور بـه دارا بـودنم بـالان کنـد

گفـت مـن تنهـا دلـم از بهـر ایـن خـاک اسـت رود

دل بـه دریـا زد همـه دریـای را خواهـان کنـد

آن وظیفـه دوش مـن باشـد کـه ایـن تـن خـاک را

از دفـاع آن شـهر خـود را شـیر و او غـران کنـد

من همه راهم دفاع از بهر ایـن خـاک است خـوب

حملــه‌هــای دیــو را نــادم چنــان نــالان کنــد

ارتشـا دیــد او و اینســان او کلامــش را شــنید

بـــر نوشـــتن نـــام او آن لـــوح را زران کنـــد

فخـــر دارد داشـــتن ایـــن مأخـــذ آن شـــور را

ارتشـــا دارایـــیِ ایـــن جنگجـــو بـــالان کنـــد

وارد ارتـــش شـــد و یکپارچـــه روحـــش پریـــد

دیـــدن ایـــن شـــور او آن جامـــه را از تـــن دریـــد

بامـــدادان پـــیش مـــی‌آمـــد همـــه تـــن زودتـــر

تـــا فـــرا گیـــرد فنـــون رزم را پرشـــورتر

پیش رفت و پیشتر راه نبردا پاس کرد

شد چنان تک تیرداری در جهان پرواز کرد

او نشیند بال جنگ‌افزار و بر آن دورها

هر چه بیند می‌زند با هر تلاشی طول را

هر دمی رفت است پشت تیربار و تیر زود

می‌زند تا دورتر دارد همه جسمان و پود

می‌زند شاد است و بهر شادی‌اش در دورتر

جسم تاند او زدن هر قطره‌ای را مورتر

او بر آن سرباز آید بر بدل گر هیچ راه

هیچ کس قدرت ندارد در رقابت او است شاه

تـک شـد و والا شـد و تـک تیـرداری شـاه شـد

آنچنـــان قهـــار شـــد نـــامش یکـــی بـــر جـــاه شـــد

ارتشـا پیشـی بـه سـوی جنـگ آن در دور بـود

از بـــــرای یـــــافتن جـــــاه و مقـــــامی زور بـــــود

ارتشـــی پیشـــی گرفـــت و رفـــت در آن دورهـــا

تـــــا غنـــــائم گیـــــرد از آن کشـــــور مغرورهـــــا

او فراخوانـــده شـــده در جنـــگ بایـــد پـــیش بـــاد

بایـــــدا رفـــــتن بـــــه میـــــدان نبـــــردا خـــــویش شـــــاد

رفته در میـدان و جمـع سـاربان‌هـا دل‌خـوش اسـت

از چنـــین در جنـــگ بـــودن چشـــم آنـــان کـــور بـــاد

در نبردنـــد آدمـــان و هـــر نفـــر در پـــیش رو

دســـت آنـــان در تفنـــگ و اینچنـــین مغـــرور بـــاد

گوشـــه‌ای بنشســـته و بینـــد کـــه در آن دورهـــا

مـــــرگ مهمـــــان همـــــه دنیـــــای آنـــــان زور بـــــاد

بهـت کـرده تـا بـه حـال از دور آن شـی‌ای کـه زد

حـــال جـــایش آدم اســـت و کشـــتنش را زور بـــاد

بـــی‌مهابـــا مـــی‌رود در گوشـــه‌ای تنهـــا چـــرا

ایـــن همـــه کشـــتن بـــرای چیســـت آن را دور بـــاد

با خودش می‌خواند آن شعری که ارتش خوانـد آن

بایـــــدا در راه مـــــیهن ســـــر بـــــه دام زور داد

گفــت مــن امــروز کــارم ایــن و بایــد راه آن

تــا نفــس باشــد در ایــن کردارهــا مکــرور بــاد

بــا خــودش دارد کلنجــار و ولــیکن دیــد زود

او فراخوانــده بــه میــدان نبــرد و شــور بــاد

رفتــه بنشســته بــه پشــت آن تفنگــی هســت رو

پشــت بــام آن نفرهــا و بــه جنــگ دور بــاد

دســت‌هــا مــی‌لــرزد و بینــد کــه دشــمن راهــدار

آمــده نزدیــک یــارش او خــودش را شــور داد

در میــان چشــم‌هــایش او نشــان کــرد و ببــار

دیــد دارد یــار را او مــی‌کشــد فریــاد داد

هــر دو چشــمش بســت ناگــه تیــر را تــک تیــر داد

خـــورد بـــر آن خاکســـار و مـــرگ را در جـــاه داد

چشــم‌هــا را بــاز و دیــد گــر آن زمــانی دورتــر

کشـــته بـــود او را همـــه یـــارش در ایـــن پیکـــار داد

شــادمان آن یــار و دســتی را تکــان از راه پــاس

شـــادی از او بـــر دلـــش بنشـــانده او را شـــور داد

حال دیگر می‌کشد هر کـس کـه در آن پـیش بـود

آیـــد و در خـــون گریـــزان و پـــی آن بـــیش بـــود

مــی‌کشــد یکتــا یــک جانــان او را عــار نیســت

شـــاد دل شـــادان پـــی کشـــتار او در کـــار زیســـت

مـی‌شـود نـامی بـزرگ و هـر کـه را او دیـد گفـت

یکــه تیرانــداز مــا ایــن اســت و هــر کــه دیــد خفــت

او مثــالش نیســت در دنیــا و در هــر دورهــا

شــاپرک را مـــی‌زنـــد صـــد فرســخی و کـــول راه

تک شده تک تیر و تک‌تـاز و همـان تـن ایـل شـاه

پادشـــاه جنـــگ بـــودا در میـــان ارتشـــا

دورترهــا خانــدانی بــود در ایــن جنــگ کــور

خســته از بمــب و تکاپوهــای اینــان مســت دور

یـک پـدر بـود و یکـی مـادر پسـر دار اسـت شـاه

از دل عمـــرش مثـــال مـــاه بگذشـــت اســـت ســـال

از دل آن نــــو بهـــاری یـــازده پایـــان بـــال

حـــال دیگـــر وارد آن ســـال دیگـــر بـــود حـــال

گفــت بایــد رفــتن و دور از چنــین دیــوار شــد

شـــهر مـــا را خـــون گرفـــت اینچنـــین بیمـــار شـــد

رفـت بـر سـوی همـان مـرزی کـه تنهـا مـرز بـود

اینچنــین خــاکی کــه ســامانش همــه جــان مــرگ بــود

رفـت بـر مـرز و بـه سـوی مـرز آنـان پـیش دار

تـــا از آن بگریـــزد و دنیـــا بـــه کـــامش مســـت راه

آمـده در پـیش دشـمن مـرد و زن را بسـت دیـد

آن پـــدر فریـــاد دارد در نهـــان آن طفـــل زیـــد

بایــدا دوری گزینـــی در جهـــان پنهـــان شـــوی

از چنـــین دیوانگـــانی دور باشـــی جـــان شـــوی

رفـت کـودک آن پسـر در زیـر سـنگی او نهـان

چشـــم دشـــمن او نبینـــد بینـــد امـــا او فغـــان

تیــر شــلیک و بــه جــان آن پــدر در کــوه بــود

آن همـــه صـــیاد در دورش و بـــالش کـــور بـــود

دور بـــر روی دو قمـــری و دلـــش فریـــاد کـــرد

کـــودکی در تختـــه ســـنگی و جهـــانش خـــار کـــرد

بـا همـه شـادی و سرمسـتی بـه دوشـش آن تفنـگ

ســـاده بایـــد آن همـــه صـــیاد را مجبـــور کـــرد

وای آن دیوانگـــان کشـــتند و حـــالا دورهـــا

در پـــی صـــید دگـــر باشـــد همـــه صـــیادها

آن پســـر آمـــد بـــه بـــالین پـــدر مـــادر چـــرا

مـــن نخـــواهم اینچنـــین تنهـــا نخـــواهم هـــیچ گـــاه

دیـــد مـــادر ذره جـــانی دارد و او زنـــده بـــاد

رفـــت بـــالینش ســـرش را بـــر دل مـــادر نهـــاد

گفت اینسان مـن نخـواهم مـرگ را دیـدن کـه یـار

در برابـــر پرپـــرت نـــارد نخـــواهم هـــیچ زاد

جسـت بـر پـا گفـت مـن بایـد مـدد بـر جـان تـو

دور مـــی‌رم لیـــک آرم بـــر تنـــت آن جـــان نـــو

بـــــی‌مهابـــا او دویـــد و در دل آن ســـنگ راه
اشـــک مـــی‌ریـــزد بـــه یـــاد آن پـــدر آن مســـت مـــاه

قطره‌های اشک بـا خـون صـورتش را مـی‌شـکافت
از رخـــش خونابـــه‌ای جـــاری و فریـــادی کـــه تاخـــت

پشـــت ســـنگر او نشســـته تـــک‌دل و تـــک‌تیـــر دار
از چنـــــان بـــــالا نگـــــاهی دارد او از دور تـــــار

گفـت شـاید دشـمن اسـت آیـد همـو در کـارزار
لیـــک اینســـان هـــیچ انســـانی نیایـــد خـــویش دار

شـایدا او انتحـاری و بـه خـود بسـت اسـت بمـب
پـــیش آیـــد جـــان دیگـــر حاضـــران را مـــرگ بـــرد

در میــان چشــم‌هــایش او نشــانی تــازه کــرد

گفــت حتمــاً دشــمنی و نغمــه جــان نالــه کــرد

تیــر زد بــر پیشــوانش حــال او در خــاک بــرد

اوفتــادا کــودکی بــر جــان مــادر راه بــرد

ســیل یــاران دیــدن و فریــاد شــادی در هــوا

مرحبــا کشــتی دگربــاری کــه دشــمن راه بــرد

کـودک بـی‌جـان کـه بـا آن ضـربت آن تیـر مـرد

بــر زمــین بــود و جهــان بــر آســتانش تیــر خــورد

بـر زمـین خـونش همـه خونابـه و دریـا شـد اسـت

رود خــونِ او بــه دریــای پــدر افــرا شــد اســت

سـیل ایـن خونـان کـه از جـان تـو طفلـم کـار بـود

رفـــت آن در آســـمان و خـــون هـــوا را تـــار بـــرد

آمـــده در پـــیش آن یـــاران و آن تـــک تیـــر دار

بینـــدا طفلـــی اســـت بـــر روی زمـــین و تیـــر خـــار

رفـــت بـــالای ســـرش جـــانش لباســـش کـــاو او

جســـــتن بمبـــــی فغـــــانی انتحـــــاری شـــــاه رو

مـــی‌کنـــد آن جامـــه‌هـــا را او همـــه دیوانـــه‌وار

دور کردنـــــدا زِ کـــــودک جـــــان او را پـــــیش دار

گوشـه‌ای بنشسـته و یـاران بـه پـیش و جـاری‌انـد

جســـتن ایـــن طفـــل را از راه جـــان او بـــاقی‌انـــد

رفتـه در پـیش و بـه جسـتار هـدف ایـن طفـل مـاه

جسته آن مـردی کـه در خـون خـودش غـرق اسـت جـاه

مـــادر و چشـــمان بـــاز و او نگـــاهی دور داشـــت

مـــرده بـــود و جـــان و قلـــبش در پـــی آن نـــور کاشـــت

گفـت حیرانـی چـرا ایـن کـار تـو بـدکار نیسـت

ایـــن بـــه دوش تـــو وظیفـــه بـــود و ایـــن پیکـــار نیســـت

آن یکی گفتا نکـن بـا خـود چنـین ایـن داغ نیسـت

مـــا نـــدانیم و بـــه شـــاید او خرابـــان کـــار زیســـت

سـاکت و بـیجـان و خـاموش و مثـال روح رفـت

بـــا کســـی تـــاب ســـخن نـــارد بـــه دور و دور رفـــت

او تفنگش را زمین دارد به فریاد است خوان

اینچنین کاری نشاید ارتشا را دور رفت

گفت گر این کار داری دیگرت در کار نیست

این مثال مرگ فرمان است و باید کور رفت

از همه جاه و مقامت دور و در آن کار نیست

تو مثال مرده‌ای باشی و باید گور رفت

داد و فریادی به راه انداخته آن مست خان

مرد برخیزد بدون هیچ حرفی دور رفت

گوشه‌ی خانه نشسته بی‌رمق بی‌هیچ کار

صبح و شب در کام آن دیوار بیند کارزار

کودکـان در جمـع در پـیش‌انـد و در ایـن دور راه

او بـــه آتـــش مـــی‌کشـــد جـــان همـــه تـــن زورهـــا

از رخ و چشمان آنان خـون زمـین‌هـا جـاری اسـت

قطـره اشـکی چشـم آنـان یـک بـه یـک را بـاقی اسـت

خون زمین می‌جوشد و از بین آن یک شـخص راد

تیـــــر مـــــی‌زد تیـــــر مـــــی‌پـــــردازد از آن دورهـــــا

یکـــه تـــازی‌هـــای دیـــوی آن یکـــی بـــر تیربـــار

رقـــص اجســـادی بـــه خـــون در پـــیش راهـــی دور دار

یکـــه جـــانی آورد دســـت مـــدد را پـــیش رو

دیـــو جـــانش را بـــه خـــون دارد بـــه کـــام نـــیش خـــو

روی می‌دارد بـه سـوی دیگـری حیـران شـد اسـت
از همـــه فریادهـــای جـــان خـــود نـــالان شـــد اســـت

می‌کشد صورت بـه روی آن زمـین و کوفـت جـان
جـــان او مـــی‌لـــرزد و خـــونش بـــه جـــوش کـــوش دان

مـی‌زنـد سـر را بـه سـیم آخـر و در دسـت شـاد
مـــی‌کشـــد خـــود را بـــه روی آن زمینـــا در فـــرا

داردا در دســـت آن تـــن لکـــه ننـــگ شـــهر دور
از رخ دیـــــدار او شـــــیون بـــــه زاری کـــــرد زود

زیـــر کـــامش آن گـــذارد آن نشـــان تیـــردار
آتشـــا بـــر جـــان کشـــد از مســـتی‌اش بـــر خـــویش دار

بـر زبـانش اینچنـین نجـوا از آن چشـم اسـت رود

او همــه طفلــی بــه دنیــا کشــته آن تــن عشــق بــود

زیبای نهان

در دل جنگـــل میـــان ســـبزه‌هـــا و کـــوه‌هـــا

جمـــع بزهـــایی بـــه بـــازی مشـــغل و در دورهـــا

جســت و خیــز و در پــی هــم در فــراز کــوه‌هــا

چســـت و چابـــک در میـــان بیشـــه‌هـــا و نورهـــا

بینشـان یـک تـن سـپید و آنچنـان زیبـا چـو بـرف

آن یکـــی مشـــکی و مغـــرور و پـــر از گفتـــار و حـــرف

ایـــن دو ســـالان درازی در پـــی هـــم مـــی‌دونـــد

روبـــروی هـــم نشســـته آن گیاهـــان مـــی‌جونـــد

جانشـــان در هـــم گـــروی عشـــق والا بـــود آن

جســـتن همـــدیگرا در کـــوه بـــا هـــم مـــی‌دونـــد

آخـر از ایـن عشـق و دل دادن بـه هـم در کـوه‌هـا

جســـته همـــدیگر و آواز خوشـــی ســـر مـــی‌دهنـــد

آن دو بـا هـم تـا ابـد خواهـد کـه بـا هـم یـار بـاش

در دل کـــوه و بـــه دشـــتا شـــادی هـــم مـــی‌نهنـــد

آن قـــدر شـــادند و در قلـــب چنـــین جنگـــل رهـــا

از پـــی بـــازی و در شـــادی بـــه دنیـــا مـــی‌جهنـــد

ایــن همــه عشــق و بــه فرجــامش بیامــد شــورها

طفــل زیبــایی کــه از عشــق تــو دنیــا مــی‌دهنــد

آمــده زیبــا بــه دنیــا دخــت و آن‌قــد نــاز او

از دل دیـــدار او عاشـــق بـــه آخـــر مـــی‌رهنـــد

او ســپید اســت و بــه پیشــانی یــه دارد خــال یــار

مشــکی و زیبــا رســد تــا دم بــه رویــش یــال مــاه

کوچك و زیبا و خوش نقش است این زیبای مست

گوشــه پــایش خــال مشــکی و در آن تکــرار هســت

آن قـــدر زیبـــا کـــه از دیـــدار او اهـــل صـــفا

جملگـــی تحســـین کنـــد زیبـــایی‌اش را مســـت مـــاه

آن پـــدر مـــادر بـــر او عشـــق و همـــه دنیـــای بـــود

نـــاز چشـــمش را خریـــده در پـــی آن یـــار بـــود

ســـر بـــه بـــالین همـــان مـــادر نهـــاده جـــان مـــاه

بـــر دو چشـــمانش زبـــان‌هـــا مـــی‌زنـــد آن مســـت راه

آن پـــدر از دور بـــر زیبـــایی آن یـــار دیـــد

او چـــه زیبـــا از تـــو از عشـــق منـــا او جـــاه زیســـت

ســـرکش و زیبـــا ســـپیدان روی آن تـــک خـــال یـــار

مـــی‌جهـــد در قلـــب کـــوه و مـــی‌جهـــد او شاخســـار

دور او را یـــار بســـیاری گرفـــت و شـــاد زیســـت

از پـــی بـــازی و همـــدیگر امـــانم تـــاب نیســـت

بـا هـم از بـازی فراغـت مـی کنـد در بـاز راه

در دل کـوه مـی‌جهنـد و نـوک بـه قلـه شـاهراه

مـی‌خورنـد و آب مـی‌نوشـند و در ایـن شـاد راه

منتظـر چشـمان یـاران در پـی ایـن یـار مـاه

آن قـدر زیبـا و مغـرور است کـه هـر تـن از بـزان

عاشـق دیـدار او بـود اسـت در پنهـان عیـان

بـالغ و زیبـا شـد و زیبـایی‌اش آمـد کمـال

جسـتنش بـر هـر بـزی آن آرزو و در محـال

یکه تاز دشت بـوده چسـت و چابـک سینه چـاک

در دل جنگـل کـه رد مـی‌شـد همـه تـن محـو پـاک

آن یکــی بـز بـود و صـورت داشـت او رنگــار دار

قهـــوه‌ای رنگـــش ســـیاهی در دل موهـــای تـــار

او بیامـــد ســـاعتی دیـــدار آن زیبـــای پـــاک

مـــی‌نشـــیند روزهـــا در انتظـــارش ســـینه چـــاک

محـــو زیبـــایی او بـــود و همـــه تـــن خواســـتار

او از عشـــقش بـــر ســـپیدان روی بـــود او تابـــدار

مــی‌نشــیند کــم کمــک از دور او نزدیــک بــود

تـــاب گفـــتن را نـــدارد عشـــق خـــود درگیـــر بـــود

آن ســپیدان روی و آن زیبــای مــا مســتار مــاه

او دلـــش بـــا قهـــوه‌ای بـــود و چشـــانش خاکســـار

در دل هـر دو بـه شـوری آمـد و ایـن عشـق پـاک

تــاب گفــتن بــر کســی و هــر دو اینســان بــاک دار

کــم کمــک گفتــار و بــازی و بــه بــال قلــب‌هــا

شــــور عشــــقی بــــر دل اینــــان و در پنــــدارها

گفتــه از عشــق مــن و تــو بایــدا اظهــار کــرد

در شــــکوه عشــــق بایــــد نغمــــه‌ای آواز کــــرد

مــرد تنهــا و بــه دیــدار بــز رخشــان ســپید

گفتــه از دیــدار عشــقت مــن همــه دنیــای دیــد

گفــت و ســر را او بــه پــایین و نگــاهش خاکســار

شــــرمی آمــــد صــــورت آن تــــن ســــپیدان راهــــدار

بـــا هـــم از عشـــقی بگفتنـــد و از آن ســـال دراز

کـــز بـــه مهـــر خویشـــتن دنیـــا بســـازد در فـــراز

عاشـــقی آغـــاز و در دنیـــای اینـــان ســـاز کـــرد

شـــعله‌هـــای عشـــق اینـــان پـــر کشـــید پـــرواز کـــرد

بـا هـم و از هـم شـدند و دل بـه دریـا عشـق پـاک

هـــر یکـــی فـــانوس آن دیگـــر شـــده رهـــدار تـــاک

عشقشـــان زیبـــا و بـــی‌حـــد و بـــه دنیـــا فخـــر بـــود

بـــودن ایـــن دو کنـــار یکـــدگر چـــون جبـــر بـــود

از دل صـــبح و بـــه شـــام و بـــا هـــم و پروازهـــا

درس عشـــقی داد ایـــن تـــن عاشـــقان بـــر جـــان مـــاه

روبـروی هـم نشسـته او همـه جـان عشـق بـود

او زبـانی مـی‌کشـد بـر چشـم او در فکـر بـود

شـادی مـا تـا ابـد باشـد بـه دور از زشـت‌هـا

ایـن جهـان از آن مـا عشـق منـی ای عشـق مـاه

زیـر گوشـش خوانـد او صـد بـار از دل عاشـقی

از هـوای پـر کشـیدن در محبـت رازقـی

مـی‌کشـید و جـان او را از همـه خاکـان ربـود

از تـنش بـر جـان خـود عشـقی کـه در آن فکـر بـود

او بـه پـیش و آن بـه پـس در روی کـوه و در فـرا

هـر دمـی گفتـا کـه آری دیـدنت آن عشـق بـود

از نگـــاهش ذره‌ای دوری نـــدارد عشـــق مـــاه

بـــر تـــنش مـــی‌پیچـــد و ذکـــر تـــنش آن عشـــق بـــود

در دل دنیـــا همـــه دارایـــی آری عشـــق بـــود

از نفـــس‌هـــا بـــر هـــم و آری دمیـــدن عشـــق بـــود

روز نحســـی آمـــد و رؤیـــای آنـــان پـــاره کـــرد

عشـــق زیبـــای همـــه تـــن عاشـــقان را نالـــه کـــرد

رفتـــه مـــردش تـــا بـــرایش لقمـــه نـــانی آورد

در دل صــــــحرا و در ذکــــــر مصــــــیبت نـــــاورد

ایـن جهـان بـار دگـر در زشـتی و آن زشـت بـود

قهـــوه‌ای افتـــاد و در جـــام جهـــانش فکـــر بـــود

فکـر بـر آن تـن سـپیدان روی آن تـن مسـت مـاه

آن نفـــس ده بعـــد مـــا دنیـــا بـــرایش زشـــت بـــود

خون زمین جاری شـده هـر تـن شـنید ایـن قصـه را

در دل جنگـــل همـــه دریـــای خـــون از چشـــم‌هـــا

گوشـه‌ای آن تـن سـپیدان روی او در خـود خزیـد

هـر نگـاهش چشـم بـر زیبـای خـود را خـواب دیـد

از جهـــان او خســـته و از جـــام دنیـــا ذلـــه بـــود

بـــر ســـر آن کـــوه رفـــت و او جهـــانش را فـــرود

زیـر لـب گفتـا عزیـزم عشـق مـن یـارم رهـا

ذره‌ای دیگـر بـه پیشـت آیـم و ایـن تـن تـو خـواه

ناگهـان جسـتی و پـس کـرد و بـه پیشـان پـیش دار

در دلــش چیــزی تکــان خــورد و بــه ناگــه ایســتاد

گفتــه ناگــه مــادرم یــارم مــرا تنهــا نــزار

مــن بــه قلبــت منزلــی دارم مــرا در خــویش دار

آن سـپیدان روی قلـبش یکـدل و یکجـا شـکفت

آمــده جــان دگــر بــر جــان او جــانش کــه گفــت

ای نفــس جــانم عزیــزم عشــق مــن ای یادگــار

یادگــار عشــق مــن در قلــب مــن ای ســینه‌دار

آمـدی امـروز بـر جـانم تـو جـان مهمـان شـدی

منزلــت در قلــب مــن باشــد جهــان حیــران شــدی

زین پس این کامی که دارم بـر نفس‌هـای تـو شـاد

در دلــم مهمــانیِ قلــب و بــه جــان مهمــان شــدی

ای همــه جــان و جهــانم در گــرو آن نــاز یــار

تــو همــه جــانم شــدی بــر قلــب مــن مهمــان شــدی

روزگــاران ســر کــنم تــا بیــنم آن زیبــایی‌ات

ای دلا مــی‌شــد کــه یــارم بــر دلــم آن جــان شــوی

مـی‌شـود صـورت همـه رویـت چنـان قهوینـه بـود

تــا کــه جــانِ عشــق را بــر جــان مــن مهمــان شــوی

کــوچکم ای کــودکم دردانــه‌ام ای یــار نــاز

بـا تـو ایـن جـان و جهـانم بـا تـو جـانم جـان شـوی

هــر نفــس مــی‌آیــد و مــن انتظــار دیــدنت
تــا تــو آیــی و جهــانم شــاد و صــد خنــدان شــوی

آن ســپیدان روی جــان دیگــری بگرفــت حــال
جــان و دنیــایش همــه در وصــف آن حیــران شــوی

پــور دارد در دلــش آرام دارد خــویش جــان
تــا گزنــدی بــر دلــش نایــد بــر آن جانــان جــان

گــه بــه گــاه آیــد همــه رخســار شــویش پیشــگام
بینـــد او را و همـــه گفتـــار آن آســـان شـــوی

مــی‌تــراود یــار مــن کوچــک نفــس ای مــاه مــن
آن پــدر بــود و همــه جــانش بــه جــان اذعــان شــوی

او بــه تــو دور و بــه جــای دیگــری او چشــم راه

در دل فرجــــام مـــا بـــر قلـــب هـــم مهمـــان شـــوی

روزگــاران پــیش بــود و هــر نفــس در عشــق تــا

روز موعـــــودی رســـــد کـــــودک بیامـــــد پـــــیش راه

آن ســـپیدان روی بنشســـته بـــه قلـــب بیشـــه‌هـــا

بـــا نفـــس گویـــد ســـخن بـــا آن نهـــان بـــا عشـــق مـــاه

بینـــد از قلـــب جهـــنم آمـــده آن زشـــت شـــاه

جمــــع ســــربازان بــــه پــــیش و در دل جنگــــل فــــرا

آمــده ایــن دیــو رویــان تــا کــه چیــزی جســته آن

در پـــی میشـــی و بـــز شـــاید بـــه جســـتار اســـت راه

آن ســـپیدان روی در فکـــر و تعجـــب پیشـــگاه

گویـــد ای زیبـــای مـــن از آن نترســـان هـــیچ گـــاه

ناگـــه از آن دور دیـــده ســـوی اینـــان در هجـــوم

آمـــــده آن لشـــــگر زشـــــتی اینـــــان از قبـــــور

جســـته تـــا چـــالاك از جمـــع همینـــان دور شـــد

از پـــس و پـــیش آمـــده بـــر روی زیبـــا گـــور شـــد

دور او را ایـــن تنـــان بگرفتـــه او را راه نیســـت

گویـــد ای زیبـــا نترســـی بـــا مـــن و تـــو کـــار نیســـت

بـــر دو دســـتش بســـته و پاهـــای او را بســـته‌انـــد

زیـــر لـــب مـــی‌گویـــد آرام ایـــن نفـــس مـــن خســـته‌انـــد

او بــه روی تختــه چــوبی بســته او را مــی‌کشــند
مــی‌برنــد و جــان تــن‌هــا را همینــان مــی‌درنــد

بُــرده آن تــن‌هــا ســپیدان رو و آن زیبــا نهــان
تــا بــه شــرم خویشــتن افــزون کنــد دیوانگــان

از دل گفتــار آنــان بــر بیــاور خــویش خــوان
در ره قربــان بــرد آن تــن نفــس زیبــا نهــان

روز پیشــی کــز یکــی بــز داشــتن ایــن شــاه هــار
جســته او پــرواز کــرده در دل جنگــل بــه کــار

ایــن همــه زشــتی بیامــد تــا یکــی را پــیش دار
در پــس یــزدان بیمــار و نســان‌هــا کــیش دار

او بــه غــل بســتند و آزادی از او اینســان ربــود

زشــت دینــان در پــی زشــتی خــود اینســان فــرود

آمــده فرمــان از آن یــزدان ببــر در پیشــگاه

ســر زِ تــن‌هــا را ببــر ای مســت قــدرت کــیش دار

دین ما آیین ما خـون اسـت و ایـن خونبـازی اسـت

کشــتن هــر جــان بــه جــان دیگــری را بــاقی اســت

در پــس محــراب مــن ســرها ببــر در پــیش دار

خــون آن را بــر زمــین‌هــا ریــز و آن را پــیش دار

کــیش مــا آیــین مــا خــون خواهــد و یــزدان فــرا

او بــه خــون‌هــا تشــنه و دیوانــه‌ای در پــیش راه

هر گناهی در جهان با ذبح تن آن راضی است

او پسر را می‌کشد تا جان به جان را باقی است

برده آنان را به سوی قتلگاه خویش تا

از بریدن سر به لذت آید و در پیشگاه

آن سپیدان روی در دست خدای قاتلان

بر دلش زیبا نهان بود و همه جانم فغان

برده او را سوی محراب و به درگاه آن خدا

بسته جانش را به چوبی و به روی پیر شاه

دست و پا بسته زمین بنشست آن تن رو سپید

گرم و آرام و سخن زیبا نهان آن را بدید

گفـت یـارم عشـق مـن زیبـای مـن فرزنـد مـن

جـــان مـــن عمـــرم نترســـی از فتـــادن دســـت تـــن

مـن زمـین افتـاده در حـال و بـه جسـتن روزی‌ام

بـــر خـــودت ترســـی نیـــاور ایـــن همـــه آن شـــوخی‌ام

در دلـــــم آرام چشـــــمانت ببنـــــد و هـــــیچ دار

گـــــر صـــــدایی آمـــــد و فریـــــاد آمـــــد هـــــیچ گـــــاه

مـــن بـــه تـــو آرام پـــروازی زِ دنیـــا داشـــتیم

رهســـــــپار راه آن عشـــــــق گذشـــــــته خواســـــــتیم

آن جهـــان دور از جهـــان زشـــتی و اینســـان پلیـــد

آن پـــــدر آغـــــوش بـــــازی کـــــرده و مـــــا را بدیـــــد

او تـــو را بینـــد زِ دنیـــا و جهـــان او پـــر کشـــد

بوســـه بارانـــت کنـــد بـــر قلـــب و جـــانش مـــی‌نهـــد

عاشـــق زیبـــاییِ رخســـار زیبایـــت شـــود

ای گلـــم مـــن هـــم ندیـــدم آن همـــه زیبـــایی‌ات

مـــادرم زیبـــای مـــن دیـــدار جانـــت آرزو اســـت

بـــر دلـــم آغـــوش دادن جـــان مـــن در راه او اســـت

مـــن تـــو را در خویشـــتن دارم نفـــس جـــانم رهـــا

هـــر کـــه فکـــرش دوری مـــا باشـــد آن دیوانـــه او اســـت

در دلـــش آن مـــرد زیبـــا قهـــوه‌ای رخســـار بـــود

در کنـــارش کـــودکی در حـــال بـــازی یـــار بـــود

ناگــه از آن دور دیــدار آمــده جمعــی بــه پــیش

دســـت او قــداره‌ای بــود و بــه ســمتش پــیش نــیش

در برابـــر جرعـــه آبـــی و بگفتـــا نـــوش زود

آن ســـپیدان روی در رؤیـــای خـــود در نـــور بـــود

از نهیـب آمـد بـه خـود برخاسـت تـا آبـی خـورد

گفـــت شـــاید تشـــنه باشـــد طفـــل مـــن تقصـــیر کـــو

بـــر زمـــین انداختنـــد او را بـــه بـــارش آســـمان

بـــارش خـــون بـــر زمـــین‌هـــا و عطـــش از دیـــر بـــود

آن ســپیدان روی آرام و بــه صــد تکــرار گفــت

عشـــق مـــن آرام خفتـــی ایـــن همـــه تصـــویر بـــود

آورد آن خنجــرا بــر روی جســم مســت مــاه

تــا خداونــدا زِ مــا مقبــول دارد پــیش شــاه

رخ سپیدان پیش و رویش آن دو عاشق شاهکار

تیـغ بـر گـردن خـدا خواهـد بـه خـونریزی مـاه

سـاکت و آرام دنـدان‌هـا بـه هـم او در فشـار

تـا صـدایی از منـا بیـرون نیایـد هـیچ بـار

جـان مـن آرام در جـانم تـویی ای مـاه تـاب

ای تـو زیبـای نهـان آرام و آسـوده بخـواب

برای دریافت کتاب‌های بیشتر و ارتباط، از طرق زیر ما را دنبال کنید

www.Idealistic-World.com